

Aalborg Universitet
Cand. Merc. Aud. Speciale
Skatteret

Anticorporatebeskatning

Udarbejdet af: Lotte Broholm Andersen
Vejleder: Torben Bagge, advokat (H)

Afleveringsdato: 10. december 2009

1. INDLEDNING	3
2. PROBLEMFOMULERING	5
3. RAMMERNE FOR SPECIALET	7
3.1 <i>Metode og disponering</i>	7
3.2 <i>Afgrænsning</i>	7
3.3 <i>Kildekritik</i>	8
3.4 <i>Begrebsdefinitioner</i>	9
3.5 <i>Forkortelser</i>	9
4. GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER OG METODER.....	10
4.1 <i>Realisationsprincippet</i>	10
4.2 <i>Lagerprincippet</i>	10
4.3 <i>FIFO-princippet</i>	10
4.4 <i>Gennemsnitsmetoden</i>	11
4.5 <i>Aktie for aktie-metoden</i>	12
5. AKTIEAVANCEBESKATNING TIL OG MED INDKOMSTÅR 2009	14
5.1 <i>Opgørelse af gevinst og tab</i>	14
5.2 <i>Personer</i>	14
5.2.1 <i>Børsnoterede aktier</i>	15
5.2.2 <i>Unoterede aktier</i>	16
5.2.3 <i>Overgangsregler</i>	16
5.3 <i>Selskaber</i>	16
5.3.1 <i>Aktier ejet over 3 år</i>	17
5.3.2 <i>Aktier ejet under 3 år</i>	17
5.4 <i>Delkonklusion</i>	18
6. SKATTEREFORM 2009	19
7. AKTIEAVANCEBESKATNING PERSONER FRA OG MED INDKOMSTÅR 2010	21
7.1 <i>Nye begreber</i>	21
7.2 <i>Indberetningspligt for erhvervelse af aktier optaget til handel på et reguleret marked</i>	22
7.3 <i>Skattesatserne for aktieindkomst nedsættes</i>	24
7.4 <i>Gældende ret for aktieavancebeskatning af personer fra og med indkomstår 2010</i>	24
7.4.1 <i>Gevinst</i>	25
7.4.2 <i>Tab</i>	25
7.4.3 <i>Overgangsregler for personer</i>	26
7.5 <i>Delkonklusion</i>	28
8. AKTIEAVANCEBESKATNING SELSKABER FRA OG MED INDKOMSTÅR 2010 ...	30
8.1 <i>Nye begreber</i>	30
8.1.1 <i>Datterselskabsaktier</i>	30
8.1.2 <i>Koncernselskabsaktier</i>	31
8.1.3 <i>Porteføljeaktier</i>	33
8.2 <i>Gældende ret for aktieavancebeskatning af selskaber fra og med indkomstår 2010</i>	34
8.2.1 <i>Datterselskabs- og koncernselskabsaktier</i>	34
8.2.2 <i>Porteføljeaktier</i>	35
8.2.3 <i>Værnsregel i forhold til mellemholdingselskaber</i>	37
8.2.4 <i>Statusskifte</i>	41

8.2.5 Overgangregler	43
8.3 Delkonklusion.....	49
9. MULIGHEDER FOR SKATTEOPTIMERING.....	51
9.1 Muligheder for skatteoptimering ved køb og salg af porteføljeaktier inden påbegyndelsen af indkomstår 2010.....	51
9.1.1 Porteføljen består udelukkende af aktier med ejertid under 3 år	52
9.1.2 Porteføljen består udelukkende af aktier med ejertid over 3 år	56
9.1.3 Porteføljen består både af aktier med ejertid over og under 3 år	64
9.1.4 Øvrige forhold der skal tages i betragtning ved skatteoptimering ved køb og salg inden indgangen til indkomstår 2010	65
9.2 Muligheder for skatteoptimering ved omgåelse af værnsreglen om mellemholdingselskaber.....	67
9.3 Skatteoptimeringsmuligheder i forhold til valg af realisationsprincippet	68
9.4 Delkonklusion.....	68
10. PROBLEMSTILLINGER.....	70
10.1 Overgang til beskatning efter lagerprincippet for selskaber	70
10.2 Værnsregel mod mellemholdingselskaber.....	71
10.3 Opgørelse af handelsværdi på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.....	72
10.4 Beskatning af fiktive gevinster ved statusskifte på aktier	73
10.5 Delkonklusion.....	76
11. BETYDNINGEN AF DE NYE AKTIEAVANCEBESKATNINGSREGLER I FORHOLD TIL MULIGHEDERNE FOR AT GENNEMFØRE SKATTEFRIE OMSTRUKTURERINGER	78
11.1 Skattefri aktieombytning uden tilladelse	79
11.2 Skattefri spaltning uden tilladelse	80
11.3 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse	81
11.4 Overgangsregler	82
11.5 Betydning for omstruktureringer i praksis	82
11.6 Delkonklusion.....	84
12. KONKLUSION.....	85
13. EXECUTIVE SUMMARY	88
14. LITTERATURFORTEGNELSE.....	92
BILAG 1: FAKTA TIL GENNEMGÅENDE EKSEMPEL.....	95
BILAG 2: BESKATNING AF FIKTIVE GEVINSTER/FRADrag FOR FIKTIVE TAB	96
BILAG 3: FORHOLD, DER TAGES I BETRAGTNING VED FASTSÆTTELSE AF HANDELSKURSEN FOR UNOTEREDE AKTIER.....	97
BILAG 4: ARTIKEL - INGEN GEVINST – 62,5 MIO. I SKAT	99

1. Indledning

Den 24. februar 2009 fremlagde regeringen udspil til skattereform 2009. Efter forhandlinger med folketingets partier og videre forarbejder fremsatte skatteministeren på baggrund heraf d. 22. april 2009 13 lovforslag. Disse blev videreforarbejdet og løbende vedtaget og udgør samlet Forårspakke 2.0 – skattereform 2009.

Formålet med reformen var at¹ :

- Styrke vækst og velstand på kort og lang sigt
- Øge arbejdsudbuddet
- Forbedre miljø, klima og sundhed
- Bidrage til at bremse stigningen i ledigheden
- Forbedre den finanspolitiske holdbarhed

For at opnå dette er hovedlinjerne i skattereformen, at sikre et mere enkelt skattesystem, lempe skatten på arbejde og øge afgifter på forurening og usunde produkter.

For at dette er finanspolitisk forsvarligt, foreslås en finansiering ved færre særordninger for erhvervslivet, øgede grønne afgifter og lavere skatteværdi af fradrag². Som et delelement i denne finansiering, samt en del af et enklere skattesystem indgik en harmonisering af beskatningen af selskabers udbytter, avancer og renter. Ifølge udspillet skulle dette udgøre en meget stor del af finansieringen, idet herfra forventedes en finansiering på 2,0 mia. kr. ud af det samlede bidrag fra færre særordninger, mindre erhvervsstøtte og skatteplanlægning på 4,465 mia. kr.³.

Det er en del af denne harmonisering, indeværende speciale vil behandle, ved at sætte fokus på aktieavancebeskatningen efter vedtagelsen af L195, L201 og L202 d. 28. maj 2009.

De seneste år før finanskrisens indtræden var der en hastig udvikling på aktiemarkedet, som betød til tider meget store avancer, hvorfor beskatningen af sådanne avancer har stor betydning. Siden finanskrisens begyndelse i 2008 er udviklingen på aktiemarkedet

¹ Udspil til skattereform 2009 fremlagt af regeringen d. 24. februar 2009 – Forårspakke 2.0 s. 3

² Udspil til skattereform 2009 fremlagt af regeringen d. 24. februar 2009 – Forårspakke 2.0 s. 8

³ Udspil til skattereform 2009 fremlagt af regeringen d. 24. februar 2009 – Forårspakke 2.0 s. 17

gået hurtigt den modsatte vej, hvorfor mange har lidt meget store tab. Behandlingen af tab har dermed også stor betydning.

Ovenstående er en af grundene til, at aktieavancebeskatningen flere gange i de seneste år har været i fokus ved omlægning af beskatningen, senest ændringerne vedrørende beskatning af personers aktieavancer efter 31. december 2005 og nu ved skattereform 2009. Med de meget store avancer og tab der er konstateret i nyere tid, har det stor betydning, hvordan beskatningen/fradragsmulighederne for avancer/tab er. Jeg er derfor overbevist om, at fremtiden vil indebære endnu flere ændringer og stadig stor fokus på dette område.

2. Problemformulering

Indeværende speciale har til formål, at beskrive hvilke skatteretlige regler, der gælder for aktieavancebeskatning, samt hvilken betydning det nye regelsæt har i praksis. I opgavebesvarelsen vil indgå en kort gennemgang af de hidtil gældende regler, en gennemgang af de nye regler samt overgangsreglerne, en analyse af de spekulationsmuligheder og problemstillinger jeg ser i forbindelse med overgang til de nye regler, samt en analyse af regelændringernes betydning for skattefrie omstruktureringer.

Jeg har med udgangspunkt i de skatteretlige regler, opstillet nedenstående hovedproblemstillinger, som vil danne grundlag for opgavedisponeringen. Specialet indledes med en redegørelse for de grundlæggende principper og metoder, der anvendes ved avanceopgørelse. Herefter behandles de valgte hovedproblemstillinger.

Hvordan var de hidtil gældende regler for aktieavancebeskatning? (før skattereform 2009)

De regler der var gældende før skattereform 2009 gennemgås kort, for at give et perspektiv i forhold til de nye regler. Da der er stor forskel på beskatningen af personer og selskaber, opdeles gennemgangen i disse to kategorier. Gennemgangen vil omfatte tidspunkt og metode for beskatning.

Hvordan beskattes aktieavancer ifølge de nye regler? (efter skattereform 2009)

Med skattereform 2009 er en del af de hidtil gældende regler for aktieavancebeskatning ændret markant. Gennemgangen sætter derfor fokus på de ændringer, der er sket, samt det samlede regelsæt fra og med indkomstår 2010. Som i det foregående opdeles ligeledes på personer og selskaber. Gennemgangen vil omfatte tidspunkt og metode for beskatning.

Hvilke overgangsregler er der i indfasningen af den nye lovgivning?

I forbindelse med indfasningen af de nye regler bliver reglerne for aktieavancebeskatning på flere punkter skærpet. Det er imidlertid et grundlæggende lovgivningsprincip, at en skærpende lov kun tillægges tilbagevirkende kraft, hvis det er bydende nødvendigt. For at nye regler ikke skal ramme avancer opstået før reglernes ikrafttræden, indføres der overgangsregler. Dette er også tilfældet med de nye aktieavancebeskatningsregler i skattereform 2009. Der foretages en gennemgang af det væsentlige i disse overgangsregler, da de har stor betydning for aktieavancebeskatningen i overgangsfasen.

Hvilke skatteoptimeringsmuligheder giver det nye regelsæt anledning til?

Der foretages en analyse af, hvilke skatteoptimeringsmuligheder der er ved overgangen til de nye regler, herunder hvilke muligheder der er for at foretage skatteoptimering i indkomstår 2009. I gennemgangen vil primært være fokus på muligheder i forhold til skatteoptimering ved køb og salg af aktier inden begyndelsen af indkomstår 2010.

Hvilke problemstillinger er der ved overgang til de nye regler?

Det nye regelsæt skaber en del praktiske problemstillinger. I afsnittet sættes derfor fokus på udvalgte praktiske problemstillinger, der kan opstå ved anvendelsen af reglerne, samt enkelte problemstillinger der opstår i form af konkrete situationer, hvor regelsættet har en utilsigtet virkning.

Hvilken betydning har de nye aktieavancebeskatningsregler for muligheden for at foretage skattefrie omstruktureringer?

I dette afsnit analyseres, hvilken betydning de ændrede ejertidskrav har på muligheden for at foretage skattefrie omstruktureringer, og hvilke ændringer det giver i kravene hertil. Herunder om de ændrede regler har gjort det lettere at gennemføre skattefrie omstruktureringer.

3. Rammerne for specialet

I det efterfølgende vil rammerne for specialet blive gennemgået og præciseret. Den anvendte metode, specialets afgrænsning, kildekritik samt begrebsdefinitioner uddybes i dette afsnit.

3.1 Metode og disponering

Specialet er indholdsmæssigt valgt disponeret med hovedvægt på indholdet af de nye regler for aktieavancebeskatning i skattereform 2009.

I forbindelse med opgavedisponeringen, er beregningseksempler hovedsageligt valgt indarbejdet i opgavebesvarelsen, hvor dette findes relevant. Dette er valgt frem for i bilag, da jeg mener, det øger læsevenligheden og idet forståelsen af eksemplerne er essentielle for forståelsen af principperne i regelsættet.

Specialet tager primært udgangspunkt i gennemgang af love, lovforarbejder og fortolkninger fra skatteeksperter, idet der endnu ikke er doms- og administrativ praksis på området.

Specialet indledes med en redegørelse for de grundlæggende principper og metoder ved avanceopgørelse, der anvendes gennem fremstillingen. Herefter foretages en kort gennemgang af de hidtil gældende regler for aktieavancebeskatning og efterfølgende en gennemgang af de nye regler i sin helhed efter skattereform 2009. Begge gennemgange vil være opdelt på personer og selskaber. Idet de største ændringer er sket for selskaber, vil dette indholdsmæssigt udgøre en stor del af specialet.

Efterfølgende gennemgås overgangsreglerne i forbindelse med den nye lovgivning. Slutteligt ses på de skatteoptimeringsmuligheder og problemstillinger, der er i forbindelse med ændringerne, samt reglernes betydning for fremtidige omstruktureringer.

Specialet afsluttes med en konklusion, hvor der konkluderes på de behandlede problemstillinger.

3.2 Afgrænsning

For at operationalisere ovennævnte problemformulering, har jeg valgt at foretage en række afgrænsninger, hvilket begrundes med emnets bredde:

Specialet tilsigter at give et overblik over beskatningen af aktieavancer. For at holde fokus på dette, vil beskatning af avancer på øvrige værdipapirer, herunder eks. obligationer, investeringsforeningsbeviser, investeringselskaber, konvertible obligationer, andele i andelsforeninger mv. ikke blive behandlet. Yderligere behandles aktieretter, tegningsretter, fondsaktier, aktier med boligret og aktier ejet af kapitalfondspartnere ikke.

Idet det primære fokusområde er aktieavancer vil beskatning af øvrige indtægter fra aktier, herunder udbytter kun omtales i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af det øvrige i specialet.

For at holde fokus på det essentielle og de hyppigst anvendte regler, bliver aktieavancebeskatning ved til- og fraflytning til Danmark ikke behandlet. Yderligere behandles overdragelse ved succession, særregler for hovedaktionæraktier, egne aktier og næringsaktier ikke.

I forhold til overgangsregler behandles kun overgangregler i forbindelse med skattereform 2009 indgående. Eksisterende øvrige overgangsregler behandles kun i det omfang de findes relevante.

Afgrænsningen er sket ud fra en vurdering af relevans i forhold til specialets emne. Afgrænsningen tager udgangspunkt i en prioritering af henholdsvis, hvor bredt og hvor dybt emnet behandles. Her er vurderingen, at en dybdegående behandling af de nye regler for aktier er grundlæggende for specialet, samt for at opnå forståelse i forhold til specialets efterfølgende afsnit.

3.3 Kildekritik

Fremskaffelsen af materiale til dette speciale sker primært via desk research. Hovedparten af kilderne er officielle og almindeligt anerkendte. Litteraturen består af såvel primær som sekundær litteratur.

Den primære litteratur omfatter lovttekster, lovforarbejder, cirkulærer og vejledninger samt artikler om emnet. Litteraturen er angivet i litteraturfortegnelsen bagerst i specialet.

Den sekundære litteratur er udelukkende anvendt til inspiration i research fasen og er derfor ikke angivet i litteraturfortegnelsen. Denne omfatter internettet, interne arbejdspapirer og notater samt officielle udtalelser og publikationer fra skatteeksperter.

Hovedparten af det anvendte materiale består af lovtæst, lovforarbejder mv. og er derfor direkte gyldigt. Artikler er udelukkende anvendt til illustration af problemstillinger.

Der vurderes ud fra ovenstående, ingen problemer at være i forhold til præjudikatværdien af de anvendte kilder.

3.4 Begrebsdefinitioner

Aktier: retten til en andel i aktiekapitalen, og dermed ejendomsretten til selskabet svarende til forholdet mellem aktiernes pålydende værdi og den nominelle aktiekapital.

Skattemæssig anskaffelsessum: Den pris man har givet for de pågældende aktier ved anskaffelsen.

Positiv nettotabskonto: Forskellen mellem handelsværdien og den skattemæssige anskaffelsessum på et selskabs porteføljeaktier, når handelsværdien ved begyndelsen af indkomståret 2010 er større end den skattemæssige anskaffelsessum for aktierne.

Negativ nettotabskonto: Forskellen mellem handelsværdien og den skattemæssige anskaffelsessum på et selskabs porteføljeaktier, når handelsværdien ved begyndelsen af indkomståret 2010 er mindre end den skattemæssige anskaffelsessum for aktierne.

Overgangssaldo: Kursværdi af børsnoterede aktier 1. januar 2007 tillagt unoterede selskabers regnskabsmæssige egenkapital 1. januar 2007 fratrukket anskaffelsessum på aktierne⁴.

3.5 Forkortelser

ABL	Aktieavancebeskatningsloven
FUL	Fusionsskatteloven
LL	Ligningsloven
LV	Ligningsvejledningen
PSL	Personskatteloven
SEL	Selskabsskatteloven
SKL	Skattekontrolloven

⁴ ABL § 45A. Denne blev indført ved indførslen af progressionsgrænse for beskatning af aktieindkomst over 100.000 kr. fra 1. januar 2007. Progressionsgrænsen for aktieindkomst over 100.000 kr. træder således først i kraft når overgangssaldoen er anvendt.

4. Grundlæggende principper og metoder

I dette afsnit redegøres for de grundlæggende principper og metoder, der er relevante i forhold til aktieavancebeskatning. Disse er en forudsætning for forståelsen af specialets senere afsnit.

4.1 Realisationsprincippet

Realisationsprincippet fremgår af aktieavancebeskatningslovens § 23, stk. 1. Princippet indebærer, at gevinst eller tab skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvor dette realiseres. Denne realisation sker ved afståelse som behandles i ABL § 30-33. Heraf fremgår, at afståelse ikke kun er et salg, men ligeledes kan være bytte, bortfald, bortgivelse ved gave, arv, arveforskud, indskud på pensionsopsparing eller lignende.

4.2 Lagerprincippet

Lagerprincippet fremgår af aktieavancebeskatningslovens § 23, stk. 2. Princippet indebærer, at gevinst eller tab for indkomståret opgøres som forskellen mellem aktiernes værdi ved indkomstårets slutning og aktiernes værdi ved indkomstårets begyndelse. For aktier der er erhvervet i indkomståret, opgøres gevinsten eller tabet som forskellen mellem aktiernes værdi ved indkomstårets slutning og anskaffelsessummen for aktierne. For aktier der er afstået i indkomståret, opgøres gevinsten eller tabet som forskellen mellem afståelsessummen og aktiernes værdi ved indkomstårets begyndelse. Hvis aktierne både er erhvervet og afstået i året, opgøres gevinsten eller tabet som forskellen mellem afståelsessum og anskaffelsessum.

Lagerprincippet indebærer således, at man i det pågældende indkomstår beskattes af den værdistigning eller det værditab, der kan henføres til det pågældende indkomstår. I forhold til realisationsprincippet sker der altså en fremrykning af beskatningstidspunktet.

4.3 FIFO-princippet

FIFO-princippet fremgår af ABL § 5. FIFO-princippet er "first-in-first-out", som betyder, at hvis den skattepligtige ejer aktier med samme rettigheder, der er erhvervet på forskellige tidspunkter, anses de først erhvervede aktier for de først afståede.

For at illustrere dette gennemgås nedenstående et eksempel. Det anvendte simple eksempel anvendes hele vejen igennem dette afsnit for forenklingens skyld. Fakta til eksemplet findes i bilag 1.

Den skattepligtige har købt 100 stk. aktier d. 1/1 2003. Derefter har den skattepligtige købt yderligere 200 stk. den 1/1 2006.

Den 1/1 2007 afstår den skattepligtige 200 stk. aktier. De aktier der afstås først, er de først erhvervede. Her afstås således de 100 stk., der er købt d. 1/1 2003 og 100 stk. af de aktier, der er købt d. 1/1 2006. Herefter er der 100 stk. af den pågældende aktie i behold, der har anskaffelsestidspunkt d. 1/1 2006.

Den 1/1 2008 købes yderligere 200 aktier.

Den 2/1 2009 afstår den skattepligtige igen 200 stk. aktier. De aktier der afstås her, er de 100 stk., der er tilbage fra 1/1 2006, samt 100 stk. af dem der er erhvervet 1/1 2008. Herefter er der 100 stk. af den pågældende aktie i behold, der har anskaffelsestidspunkt d. 1/1 2008.

Dette princip gælder, uanset om de pågældende aktier ligger i flere forskellige depoter og uanset hvilket depot der sælges aktier fra. De først anskaffede anses altid for de først afståede.

4.4 Gennemsnitsmetoden

Gevinst og tab ved afståelse af aktier opgøres som hovedregel efter gennemsnitsmetoden jf. ABL § 24. Denne er beskrevet i § 26, hvor stk. 6 er det essentielle. Gennemsnitsmetoden betyder, at hvis den skattepligtige afstår en del af sine aktier i et selskab (uanset om børsnoteret eller unoteret), fordeles anskaffelsessummen forholdsmæssigt for hele aktiebeholdningen i det pågældende selskab.

Nedenstående anvendes fakta i bilag 1 ligeledes.

Inden salget d. 1/1 2007 har man 300 stk. aktier, man har givet kr. 300.000 for, altså en gennemsnitskurs på 1000. Man sælger 200 stk. og avanceopgørelsen ser ud som følger:

Salgspris		250.000 kr.
Købspris	200 stk. á kurs 1000	200.000 kr.
Avance		50.000 kr.

Herefter er 100 stk. tilbage til en gennemsnitskurs på 1000. Efter købet d. 1/1 2008 ejer man 300 aktier til en gennemsnitskurs på 900 $((100 \cdot 1000 + 170000) / 300)$.

Ved salget af 200 stk. d. 2/1 2009 ser avanceopgørelsen således ud:

Salgspris		130.000 kr.
Købspris	200 stk. á kurs 900	180.000 kr.
Tab		50.000 kr.

Herefter resterer 100 stk. á kurs 900.

4.5 Aktie for aktie-metoden

Aktie for aktie-metoden anvendes kun undtagelsesvist, eksempelvis ved opgørelse af gevinst og tab ved afståelse af aktieretter og tegningsretter til aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked jf. ABL § 24, stk. 2 og aktier, der er omfattet af overgangsreglen for personer med mindre aktiebeholdninger pr. 31.12.2005.

Ved aktie for aktie-metoden opgøres gevinst og tab som forskellen mellem afståelsessummen og anskaffelsessummen på de pågældende aktier. Det er således den faktiske anskaffelsessum og det faktiske anskaffelsestidspunkt for den pågældende aktie der ligger til grund.

Hvis vi anvender aktie for aktie-metoden på eksemplet i bilag 1, vil avanceopgørelsen i stedet komme til at se således ud:

Ved salget d. 1/1 2007 sælges jf. FIFO-princippet 100 stk. fra d. 1/1 2003 og 100 stk. fra d. 1/1 2006.

Salgspris		250.000 kr.
Købspris	$(120.000 + 180.000 / 2)$	210.000 kr.
Avance		40.000 kr.

Ved salget af 200 stk. d. 2/1 2009 sælges 100 stk. fra d. 1/1 2006 og 100 stk. fra d. 1/1 2008

Salgspris		130.000 kr.
Købspris	$(180.000/2+170.000/2)$	175.000 kr.
Tab		45.000 kr.

Herefter resterer 100 stk. af kurs 850 ($170.000/200*100$).

5. Aktieavancebeskatning til og med indkomstår 2009

I dette afsnit gennemgås reglerne for aktieavancebeskatning inden skattereform 2009. Disse regler fremgår af "Lovbekendtgørelse 2009-03-06 nr. 171 om den skattemæssige behandling af gevinst og tab ved afståelse af aktier m.v.", som den så ud før ændringerne som følge af vedtagelsen af L459, L462 og L525 af 12. juni 2009. Reglerne i denne lov-bekendtgørelse danner derfor grundlag for gennemgangen i dette afsnit og alle henvisninger til ABL i dette afsnit er til denne lovbekendtgørelse før de omtalte ændringer.

Afsnittet opdeles i et afsnit for personer og et afsnit for selskaber, idet reglerne er forskellige. Først gennemgås de principper, der er fælles for både personer og selskaber.

5.1 Opgørelse af gevinst og tab

Gevinster og tab på aktier skal før skattereform 2009 som hovedregel opgøres ud fra realisationsprincippet jf. ABL § 23 for både personer og selskaber.

Yderligere skal gevinst og tab opgøres efter FIFO-princippet jf. ABL § 5 og gennemsnitsmetoden jf. ABL § 24. Disse principper er behandlet i afsnittet om grundlæggende principper og metoder.

Realisationsprincippet, FIFO-princippet og gennemsnitsmetoden er principper, der er gældende for både personer og selskaber. I de følgende afsnit gennemgås de overordnede regler for avanceopgørelse, der er specifikke for henholdsvis personer og selskaber.

5.2 Personer

De personer der er omfattet af aktieavancebeskatningsloven er personer, der er skattepligtige⁵ efter kildeskatteloven, og dødsboer, der er skattepligtige efter dødsboskatteloven dvs. personer og dødsboer, der er skattepligtige til Danmark⁶.

Ifølge aktieavancebeskatningslovens § 1 omfatter loven gevinst og tab ved afståelse af aktier. For personer skelnedes der mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier. Denne sondring blev foretaget vha. § 3, som havde følgende definition af børsnoterede aktier:

⁵ Herunder både fuldt skattepligtige og begrænset skattepligtige for så vidt gælder den indkomst, der er omfattet af den begrænsede skattepligt

⁶ ABL § 7

Ved børsnoterede aktier forstås:

1. Aktier, som er noteret på en fondsbørs i et land inden for EU/EØS.
2. Aktier, der er noteret eller omsættes på en fondsbørs eller et andet reguleret marked, der er medlem af World Federation of Exchanges.
3. Omsættelige investeringsforeningsbeviser.

Alle aktier noteret i overensstemmelse med kriterierne i denne paragraf kan defineres som børsnoterede aktier, mens øvrige aktier behandles efter reglerne for unoterede aktier. Da den skattemæssige behandling af børsnoterede og unoterede aktier er forskellig gennemgås de nedenfor hver for sig.

5.2.1 Børsnoterede aktier

Gevinst: Gevinst ved afståelse af børsnoterede aktier, skal for personers vedkommende medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. ABL § 12. Denne gevinst indgår jf. PSL § 4a, stk. 1, nr. 4 i den skattepligtige indkomst som aktieindkomst. Aktieindkomst beskattes (før skattereform 2009) med 28 % af de første kr. 48.300 (2009 niveau) og derefter med 43 % op til kr. 106.100 og med 45 % for aktieindkomst på over kr. 106.100 jf. PSL § 8a, stk. 1 og 2 (dagældende). Jf. stk. 4 er grænserne det dobbelte for ægtepar, idet de kan bruge hinandens grundbeløb. Dog er der særlige regler om overgangssaldo for aktieindkomst over kr. 106.100, der indførtes sammen med reglerne indførelse. Disse behandles dog ikke her, idet de ikke længere er relevante (efter skattereform 2009) og ikke er væsentlige for forståelse af principperne for aktieavancebeskatning, men forefindes i ABL § 45 A.

Tab: Tab på børsnoterede aktier behandles efter ABL § 14. Tabet er kildeartsbegrænset. Tabet kan fratrækkes i summen af indkomstårets udbytter, gevinster og afståelsessummer efter LL § 16 B (salg af aktier til udstedende selskab), der vedrører børsnoterede aktier og som er aktieindkomst. Tab kan ligeledes modregnes i ægtefællens udbytter, gevinster og afståelsessummer fra børsnoterede aktier jf. stk. 3. Tab der derefter ikke er fratrukket, kan henføres til modregning i senere indkomstårs udbytter, gevinster og afståelsessummer fra børsnoterede aktier og ligeledes i ægtefællens. Der er ingen tidsbegrænsning på denne fremførsel.

5.2.2 Unoterede aktier

Gevinst: Gevinst ved afståelse af unoterede aktier behandles ligeledes efter ABL § 12 og derfor på samme vilkår, som gevinst ved afståelse af børsnoterede aktier. Der foretages derfor ikke yderligere gennemgang, men henvises blot til ovenstående afsnit for børsnoterede aktier.

Tab: Tab på unoterede aktier fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. ABL § 13, stk. 1. Dette behandles således modsatrettet gevinst og således som negativ aktieindkomst. Tab på unoterede aktier er således ikke som for børsnoterede aktier kildeartsbegrænset. Hvis der samlet opnås en negativ aktieindkomst, modregnes denne i ægtefællens positive aktieindkomst jf. PSL § 8a, stk. 6. Hvis den negative aktieindkomst overstiger ægtefællens positive aktieindkomst beregnes en negativ skat af det resterende beløb⁷. Den negative skat modregnes i den skattepligtiges slutskat, og et eventuelt resterende beløb fremføres til modregning i slutskatten for de følgende indkomstår jf. PSL § 8a, stk. 5. Betingelsen for at anvende § 13 er, at aktien ikke har været børsnoteret i ejertiden (ABL § 13, stk. 2).

5.2.3 Overgangsregler

Der er en del forskellige overgangsregler, der er indført gennem tiderne som følge af ændringer i beskatningen af aktier. De overgangsregler der er relevante i denne fremstilling er præsenteret i afsnit 7.4.3. Overgangsregler gældende før skattereform 2009 er præsenteret i afsnittet om "Overgangsregler der er videreført fra regelsættet før skattereform 2009" i afsnit 7.4.3.

5.3 Selskaber

De selskaber der er omfattet af aktieavancebeskatningsloven, er selskaber, fonde og foreninger m.v., der er skattepligtige efter selskabsskatteloven eller fondsbeskatningsloven jf. ABL § 6. Det vil sige selskaber samt fonde og foreninger, der er skattepligtige til Danmark⁸.

Ifølge aktieavancebeskatningslovens § 1 omfatter loven gevinst og tab ved afståelse af aktier. For selskaber skelnes der mellem aktier med ejertid over eller under 3 år. Denne sondring gør, at anskaffelsestidspunktet og afståelsestidspunktet er ret væsentlige. Ved afgørelsen af om ejertiden er over eller under tre år, er det FIFO-princippet, der er gæl-

⁷ Med samme procentsats som ved positiv aktieindkomst

⁸ Idet fonde og foreninger er omfattet af enten fondsbeskatningsloven eller selskabsskatteloven

dende jf. tidligere afsnit herom. Handelstidspunktet er afgørende (og dermed hverken valørdag eller lignende).

5.3.1 Aktier ejet over 3 år

For aktier der på afståelsestidspunktet er ejet mere end 3 år, er gevinst skattefri jf. ABL § 9, stk. 1. Tab ved afståelse af aktier ejet over 3 år er ligeledes ikke fradragsberettiget jf. ABL § 9, stk. 2. Idet gennemsnitmetoden anvendes til opgørelse af avance og tab, kan en del af avancen/tabet dog blive konverteret til skattepligtig/fradragsberettiget avance/tab, idet de indgår i gennemsnitsberegningen sammen med aktier ejet under 3 år. Dette illustreres ved et eksempel i det følgende afsnit.

5.3.2 Aktier ejet under 3 år

Hvis aktierne ved afståelsen er ejet under tre år, er gevinst ved afståelse skattepligtig jf. ABL § 8, stk. 1. Tab på aktier ejet under 3 år ved afståelsen kan tilsvarende fradrages i årets gevinster, dog kun i det omfang tabet overstiger summen af de modtagne udbytter af de pågældende aktier, som selskabet i ejertiden har været fritaget for at medregne til den skattepligtige indkomst. Dette følger af ABL § 8, stk. 2. Udbytte til modregning i tabet, opgøres med 34 % af det modtagne udbytte, som jf. den dagældende selskabsskattelovs § 13, stk. 3 var skattefrit, hvis ejerandelen var under 10 %⁹. For aktier med ejerandel over 10 % modregnes hele udbyttet, idet det har været modtaget skattefrit efter SEL § 13, stk. 1, nr. 2 (se ligeledes fodnote 9). Hvis der er yderligere tab, kan dette fremføres ubegrænset til modregning i senere års gevinster jf. stk. 3.

Til illustration af avanceopgørelse for selskaber for aktier ejet hhv. over og under tre år anvendes fakta i bilag 1 igen.

Ved salget d. 1/1 2007 er gennemsnitskursen som tidligere opgjort 1000. Der sælges 100 stk. aktier ejet over 3 år og 100 stk. aktier ejet under 3 år.

Avance på aktier ejet over 3 år: $250.000/200 \cdot 100 - 100 \cdot 1000$ 25.000 kr.

Denne avance er som anført ovenfor skattefri

Avance på aktier ejet under 3 år: $250.000/200 \cdot 100 - 100 \cdot 1000$ 25.000 kr.

⁹ 2009: 10%, 2007-2008: 15%, til og med 2006: 20%, før 2002: 25%

Denne avance er som anført ovenfor skattepligtig og medregnes derfor ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst.

Ved salget d. 2/1 2009 sælges der 100 stk. aktier, der er ejet over 3 år og 100 stk., der er ejet under 3 år. Gennemsnitskursen er inden dette salg er jf. tidligere opgørelse 900¹⁰.

Tab på aktier ejet over 3 år: $130.000/200 \cdot 100 - 100 \cdot 900$ 25.000 kr.

Dette tab er som anført ovenfor ikke fradragsberettiget.

Tab på aktier ejet under 3 år: $130.000/200 \cdot 100 - 100 \cdot 900$ 25.000 kr.

Dette tab er som anført ovenfor fradragsberettiget, men kun i tilsvarende gevinster. Da det antages, at der ikke er andre gevinster i indkomståret, kan dette tab fremføres til modregning i senere års gevinster.

5.4 Delkonklusion

Før skattereform 2009 blev gevinster og tab på aktier for både personer og selskaber opgjort efter FIFO-princippet, gennemsnitmetoden og realisationsprincippet.

For personer skelnedes der mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier. Gevinster var skattepligtige som aktieindkomst, mens tab på børsnoterede aktier var kildeartsbegrænsede (fradragsberettigede i gevinster, udbytter og afståelsessummer efter LL § 16 B) og tab på unoterede aktier var fradragsberettigede som aktieindkomst.

For selskaber skelnedes der mellem aktier med ejertid over 3 år og aktier med ejertid under 3 år. Gevinst og tab på aktier med ejertid i over 3 år var skattefrit, men gevinst og tab på aktier med ejertid i under 3 år var skattepligtigt.

¹⁰ Opgjort i afsnittet om gennemsnitsmetoden

6. Skattereform 2009

Folketinget vedtog den 28. maj 2009 de 13 lovforslag på Skatteministeriets område, der udmøntede hovedindholdet af Forårspakke 2.0. Heraf har lovforslag L195, L201 og L202 betydning for aktieavancebeskatning. Disse er udmøntet i Lov nr. 459, 462 og 525 af 12. juni 2009.

De følgende afsnit vil beskrive de nye regler for aktieavancebeskatning, som følge af vedtagelse af disse love. For at skabe et overblik, ridses konsekvenserne af lovene kort op nedenstående:

Personer (afsnit 7)

- Sondringen mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier erstattes af en sondring mellem aktier optaget til handel på et reguleret marked og aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.
- Der indføres indberetningspligt for erhvervelse af aktier optaget til handel på et reguleret marked. Fremover vil tabsfradrag være betinget af, at denne indberetning er foretaget ved erhvervelsen.
- Skattesatserne for aktieindkomst nedsættes fra 28, 43 og 45 pct. til 27 og 42 pct. Reglerne om overgangssaldo bliver derved overflødige og ophæves.

Selskaber (afsnit 8)

- Sondringen mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier erstattes af en sondring mellem aktier optaget til handel på et reguleret marked og aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.
- Der foretages en harmonisering af beskatningen af selskabers udbytter og aktieavancer.
- Sondringen mellem aktier ejet over eller under 3 år udgår, således at aktier fremover beskattes ens uanset ejertid.
- Der indføres en sondring mellem datterselskabs- og koncernselskabsaktier og porteføljeaktier. Herefter er datterselskabs- og koncernselskabsaktier skattefrie, mens porteføljeaktier beskattes fuldt ud uanset ejertid.
- Realisationsbeskatningen i de hidtil gældende regler udgår og erstattes af lagerbeskatning. Realisationsbeskatning kan dog vælges for porteføljeaktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.

- Der indføres regler om indgangsværdi ved overgang til beskatning efter de nye regler og opgørelse af en nettotabskonto, der kan fremføres til modregning i gevinster.

Ændringerne træder i kraft med virkning fra indkomståret 2010. Overgangsreglerne gør dog, at køb og salg i indkomståret 2009 kan have betydning for den fremtidige beskatning, idet dette kan påvirke nettotabskontoen.

7. Aktieavancebeskatning personer fra og med indkomstår 2010

Som det fremgår af det foregående afsnit, er ændringerne i reglerne for personer ikke nært så omfattende som ændringerne i reglerne for selskaber. Ændringerne udmønter sig i de tre punkter, der er oplistet i foregående afsnit. Nedenstående gennemgås de tre ændringer indgående, hvorefter der redegøres for det samlede regelsæt for aktieavancebeskatning af personer fra og med indkomstår 2010. Regelændringerne for personer fremgår af Lov nr. 462 af 12.6.2009 og Lov nr. 459 af 12.6.2009, som begge er ændringslove i forbindelse med skattereform 2009.

7.1 Nye begreber

Sondringen mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier er behandlet i afsnittet om aktieavancebeskatning for personer før skattereform 2009. Denne sondring erstattes som konsekvens af vedtagelsen af Lov 462 af 12.6.2009 af en sondring mellem aktier optaget til handel på et reguleret marked og aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.

Ifølge lovforarbejderne¹¹ fremgår det, at ændringen i sondringen foretages, for at foretage en tilpasning til de nye begreber, der er indført i den finansielle lovgivning, som følge af gennemførelsen af MiFID-direktivet¹².

Definitionen på et reguleret marked findes i værdipapirhandelslovens § 16, stk. 1, som anfører "et multilateralt system, hvor der indenfor systemet og i overensstemmelse med dettes ufravigelige regler sammenføres eller befordres sammenføring af en flerhed af tredjeparters interesser i køb og salg af værdipapirer på en sådan måde, at der indgås aftaler om handel med værdipapirer, der er optaget til handel efter dette markeds regler eller systemer."

Denne definition afviger fra den tidligere anvendte definition på børsnoterede aktier. Aktier der før var børsnoterede, vil i hovedreglen stadig falde ind under dette nye begreb, mens nogle aktier der før var unoterede, vil blive omfattet af begrebet. Begrebet er således bredere end begrebet børsnoterede aktier¹³. I praksis vil dog hovedparten af de aktier som

¹¹ Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1, nr. 3

¹² Markets in Financial Instruments Directive – har til formål at sikre skal sikre ens regler for værdipapirhandel i EU

¹³ Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1, nr. 3

"almindelige" personer og selskaber har handlet med, falde ind under denne bestemmelse, hvis de var børsnoterede før og falde udenfor, hvis de var unoterede før¹⁴.

Modpolen til aktier optaget til handel på et reguleret marked, er aktier der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Dette omfatter alle aktier, der ikke er omfattet af definitionen af aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked.

7.2 Indberetningspligt for erhvervelse af aktier optaget til handel på et reguleret marked

Baggrunden for lovændringen om indberetningspligt er, at det er SKATs erfaring, at gevinst og tab på aktier i et stort omfang ikke selvangives. SKAT har foretaget en undersøgelse der viser, at dette resulterer i, at avancer og tab for netto 1 mia. kr. ikke er selvangivet¹⁵.

For at sikre at gevinst og tab i højere grad end i dag beskattes og for at have mulighed for, at fortrykke avancer og tab ved salg af aktier på årsopgørelsen, udvides indberetningspligten på aktier som vedtaget ved Lov 462 af 12.06.2009¹⁶.

Tidligere har indberetningspligten udelukkende været reguleret i skattekontrolloven, hvor depotføreren¹⁷ har haft indberetningspligt i forhold til udbytter, salg af aktier og aktiebeholdninger. Med de nye regler udvides indberetningspligten for depotføreren til at omfatte anskaffelse af aktier. Således har den, der som led i sin virksomhed modtager aktier m.v. i depot til forvaltning (depotføreren), fremover pligt til at indberette personers beholdninger af aktier jf. SKL § 10, stk. 1, samt personers køb og salg af aktier jf. SKL § 10, stk. 3. Indberetningspligten gælder jf. SKL § 10 identiteten af aktierne, antallet, om aktierne er optaget til handel på et reguleret marked, kursværdien ved årets udløb og anskaffelses-/afståelsessum og – tidspunkt.

Idet sondringen på det finansielle marked foretages mellem aktier, optaget til handel på et reguleret marked og aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, har depotføreren ikke mulighed for at skelne mellem børsnoterede og unoterede aktier, men

¹⁴ Dog specielle forhold omkring omsættelige investeringsforeningsbeviser jf. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1, nr. 2 – behandles dog ikke i nærværende fremstilling jf. afgrænsningen

¹⁵ Bemærkninger til L201 afsnit 3.1.2.1

¹⁶ Bemærkninger til L201 afsnit 3.1.2.1

¹⁷ Den der som led i sin virksomhed modtager aktier m.v. i depot til forvaltning

udelukkende sondre mellem om aktierne er optaget til handel på et reguleret marked eller ej. Dette er således også en del af baggrunden for ændringen af sondringen i aktieavancebeskatningsloven jf. forrige afsnit¹⁸.

Ovenstående medfører, at SKAT for værdipapirer der er i depot hos danske depotførere, vil være i stand til at kontrollere opgørelser af avancer og tab ved personers salg af aktier, samt fortrykke disse på selvangivelsen. Det er dog ikke muligt, at pålægge udenlandske fondshandlere og tredjeparter indberetningspligt. Som følge heraf kan der alligevel være avancer og tab, som ikke selvangives. For at undgå dette, indsættes der i aktieavancebeskatningsloven en ny § 14, som gør muligheden for at få fradrag for tab på aktier, optaget til handel på et reguleret marked betinget af, at SKAT inden udløbet af selvangivelsesfristen for det indkomstår, hvor erhvervelsen har fundet sted, har modtaget oplysninger om erhvervelsen af aktierne med angivelse af aktiernes identitet, antallet, anskaffelsestidspunktet samt anskaffelsessummen. Dette skaber således incitament til, at den skattepligtige selv sørger for, at SKAT modtager de krævede oplysninger, idet den skattepligtige ellers ikke på et senere tidspunkt vil have mulighed for at få fradrag for tab på aktierne. Der kan dog være enkelte tilfælde, hvor skatteyderen ikke har incitament til at oplyse dette, eksempelvis i tilfælde hvor aktierne er solgt igen inden årets udgang med gevinst. Der er derfor stadig mulighed for at enkelte gevinster/tab ikke selvangives.

Reglerne om indberetningspligt har virkning for tab, der konstateres d. 1. januar 2010 eller senere¹⁹. Idet der ikke hidtil har været indberetningspligt, er anskaffelser fra foregående år ikke indberettet og indberetningspligten hermed ikke opfyldt. For at råde bod på dette, er der i ændringsloven indsat en bestemmelse i § 20, stk. 4, der anfører, at indberetningspligten anses for opfyldt, såfremt aktierne indgår i oplysningen om aktiebeholdninger, der er indberettet pr. 31. december 2009 jf. SKL. For aktier der ikke er omfattet af denne indberetningspligt, anses betingelsen i den nye § 14, stk. 1 i ABL for opfyldt, såfremt den skattepligtige har oplyst SKAT om erhvervelsen senest ved udløbet af selvangivelsesfristen for indkomstår 2010.

For at kunne fortrykke avancer og tab på selvangivelsen, er der yderligere foretaget en justering i reglerne om fradrag for tab på aktier optaget til handel på et reguleret marked for ægtefæller. Dette betyder, at modregning af overskydende tab i ægtefællens udbytter

¹⁸ Bemærkninger til L201 afsnit 3.1.2.1

¹⁹ Lov nr. 462 af 12.6.2009 § 20, stk. 4

og gevinster fra og med indkomstår 2010 ikke længere er frivillig men obligatorisk jf. Lov nr. 462 af 12.6.2009 § 1, nr. 6.

7.3 Skattesatserne for aktieindkomst nedsættes

I forbindelse med skattereform 2009 er der foretaget en nedsættelse af beskatningen af lønindkomst. Som følge heraf er der ligeledes foretaget en nedsættelse af beskatningen af aktieindkomst, for at sikre at sammenhængen i forhold til marginalsatten på lønindkomst fastholdes²⁰.

Skatten på aktieindkomst beregnes som tidligere ud fra en progressionsgrænse. Skattesatsen på aktieindkomst under kr. 48.300 (2009 niveau, dobbelt grænse for gifte) udgør 28 %. Denne sats sættes ned til 27 % fra og med indkomstår 2012 jf. ændringerne i PSL § 8 a, stk. 1. Skattesatsen på aktieindkomst over kr. 48.300 var til og med indkomstår 2009 hhv. 43 % og 45 % (aktieindkomst udover 106.100 kr. der ej var omfattet af overgangssaldo – 2009 niveau). Denne nedsættes til 42 % fra indkomstår 2010.

Som konsekvens af at der ikke fra indkomstår 2010 er forskel i beskatningen af aktieindkomst hhv. over og under kr. 106.100 (2009 niveau), er der ikke længere behov for reglerne om overgangssaldo i ABL § 45 A. Disse ophæves derfor jf. Lov nr. 459 af 12.6.2009, § 2.

7.4 Gældende ret for aktieavancebeskatning af personer fra og med indkomstår 2010

Efter ovenstående ændringer er trådt i kraft fra og med indkomstår 2010, er reglerne for aktieavancebeskatning af personer som følger.

De personer der er omfattet af aktieavancebeskatningsloven er fortsat personer, der er skattepligtige²¹ efter kildeskatteloven, og dødsboer, der er skattepligtige efter dødsboskatte-
teloven dvs. personer og dødsboer, der er skattepligtige til Danmark²².

FIFO-princippet er stadig det gældende princip jf. ABL § 5 og realisationsprincippet er ligeledes stadig det gældende beskatningsprincip jf. ABL § 23, stk. 1 (se dog § 23, stk. 2 og 4 vedr. næring). Gennemsnitmetoden anvendes ligeledes fortsat ved avanceopgørelse

²⁰ Bemærkninger til L195

²¹ Herunder både fuldt skattepligtige og begrænset skattepligtige for så vidt gælder den indkomst, der er omfattet af den begrænsede skattepligt

²² ABL § 7

jf. ABL § 26 (dog om overgangsregler senere). De overordnede principper for avanceopgørelse er således ikke ændret.

7.4.1 Gevinst

Gevinst ved afståelse af aktier medregnes ved opgørelse af den skattepligtige indkomst jf. ABL § 12. Gevinsten opgøres jf. ovenfor efter realisationsprincippet, FIFO-princippet og gennemsnitmetoden i lighed med tidligere. Behandlingen af gevinst på aktier svarer således til de regler, der tidligere var gældende jf. tidligere afsnit herom. Denne gevinst indgår jf. PSL § 4a, stk. 1, nr. 4 i den skattepligtige indkomst som aktieindkomst. Aktieindkomst beskattes med 28 % (til og med indkomstår 2011 og med 27 % fra 2012 og fremefter) af de første kr. 48.300 (2010 niveau) og derefter med 42 % af aktieindkomst, der overstiger denne grænse jf. PSL § 8a, stk. 1 og 2 (dobbel grænse for gifte jf. stk. 4).

7.4.2 Tab

Ved tab på aktier skelnes der ifølge de nye regler mellem tab på aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked og tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked jf. sondringen i afsnittet herom.

Tab – aktier der ikke er optaget til handel på et reguleret marked

ABL § 13 anfører, at tab ved afståelse af aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, fradrages ved opgørelse af den skattepligtige indkomst. Dog behandles tab ved afståelse af aktier, der i sin ejertid har været optaget til handel på et reguleret marked, som aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked jf. reglerne i næste afsnit. Behandlingen af tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, svarer således til de regler, der tidligere var gældende for tab på unoterede aktier jf. tidligere afsnit herom.

Tab – aktier der er optaget til handel på et reguleret marked

Tab på aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked, behandles efter ABL § 13A. Tabet er kildeartsbegrænset. Tabet kan fratrækkes i summen af indkomstårets udbytter, gevinster og afståelsessumme efter LL § 16 B (salg af aktier til udstedende selskab), der vedrører aktier optaget til handel på et reguleret marked og som er aktieindkomst. Det er en betingelse for at få tabsfradrag, at en gevinst ville skulle have været beskattet efter § 12. Der er således ikke tabsfradrag, hvis aktierne er omfattet af overgangsreglen for mindre aktiebeholdninger anskaffet før 31.12.2005 i ABL § 44 jf. senere herom

(dog fradrag i udbytter fra sådanne aktier). Yderligere er det en betingelse for fradrag, at indberetningspligten i ABL § 14 er overholdt jf. tidligere afsnit herom.

Tab der overstiger den skattepligtiges samlede sum af udbytter, gevinster og afståelsessummer efter LL § 16 B, bliver fremover automatisk modregnet i ægtefællens udbytter, gevinster og afståelsessummer fra aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked jf. stk. 3. Der er således ikke længere valgfrihed om denne modregning jf. tidligere herom. Tab, der derefter ikke er fratrukket, kan henføres til modregning i senere indkomstårs udbytter, gevinster og afståelsessummer fra aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked og ligeledes i ægtefællens.

Tab på aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked, behandles således skattemæssigt efter de regler, der før var gældende for tab på børsnoterede aktier, bortset fra at der nu er krav om, at indberetningspligten er overholdt og at modregning i ægtefælles indkomst ikke længere er frivillig men obligatorisk.

7.4.3 Overgangsregler for personer

Som følge af ændringerne i aktieavancebeskatningen hen over årene, er der indført en del overgangsregler for at undgå beskatning med tilbagevirkende kraft ved lovændringer. Disse behandles nedenstående.

Overgangsregler der er videreført fra regelsættet før skattereform 2009

Indgangsværdier 19. maj 1993

I 1993 indførtes der nye regler for aktieavancebeskatning. På baggrund heraf indførtes der en overgangsbestemmelse for aktier erhvervet før 19. maj 1993. Overgangsbestemmelsen fremgår af ABL § 46, stk. 4 og anfører, at det for aktier, der er erhvervet før 19. maj 1993, er muligt at anvende handelsværdien pr. 19. maj 1993 i stedet for anskaffelsessummen ved opgørelse af avancen. Betingelserne for at anvende reglen er, at aktierne er erhvervet før 19. maj 1993, at de har været ejet over 3 år på afståelsestidspunktet og at der ikke er tale om hovedaktionæraktier eller aktier omfattet af ABL §§ 2 a, 2 c eller 3 i lovbekendtgørelse 865 af 22. oktober 1992. I reglen er ligeledes indeholdt en tabsbegrænsningsregel, der anfører, at et fradragsberettiget eller modregningsberettiget tab ikke kan overstige forskellen mellem afståelsessummen og aktiernes handelsværdi d. 19. maj 1993.

Skattefrie beholdninger pr. 31. december 2005

Frem til 31. december 2005 var fortjeneste og tab på aktier for personlige aktionærer med en beholdning på under kr. 136.600 (2005 niveau, kr. 273.100 for gifte personer) skattefrie, hvis de på afståelsestidspunktet var ejet i mere end 3 år. For at bibeholde skattefriheden for disse aktier og dermed ikke lovgive med tilbagevirkende kraft, indsatte man ved ændringen af loven pr. 1. januar 2006 en overgangsregel. Denne fremgår af ABL § 44 og anfører, at aktionærer med en beholdning af børsnoterede aktier (efter den dagældende definition), der ikke oversteg kr. 136.600 pr. 31. december 2005, ikke skal medregne fortjeneste og tab på disse aktier ved opgørelse af den skattepligtige indkomst. Betingelserne er dog, at aktierne først afstås, når de har været ejet over 3 år. Gevinst og tab på sådanne aktier opgøres efter aktie for aktie-metoden, således de ikke påvirker gennemsnitskursen for senere erhvervede aktier.

Syntetisk indgangsværdi

Denne overgangsregel er ligeledes indført, for at modvirke konsekvenserne af, at små aktiebeholdninger fra 1. januar 2006 ikke længere er skattefrie som ovenstående. Overgangsreglen fremgår af ABL § 46, stk. 1 og gælder børsnoterede aktier, der er købt før 1/1 2006, og som på købstidspunktet var under grænsen på kr. 136.600 (273.100 for gifte), men pr. 31. december 2005 var over denne grænse. Der foretages en måling af den samlede kursværdi af beholdningen umiddelbart før hvert salg, efter hvert køb og ved udløbet af et indkomstår. Hvis aktierne på ingen af disse tidspunkter i de første 3 ejerår har været over grænsen, fastsættes en indgangsværdi svarende til værdien på det første måletidspunkt, hvor den samlede aktiebeholdning overstiger grænsen. I reglen er indeholdt en tabsbegrænsningsregel, der anfører, at et fradragsberettiget eller modregningsberettiget tab ikke kan overstige forskellen mellem afståelsessummen og den særligt tildelte indgangsværdi.

Overgangsregler indført i forbindelse med skattereform 2009

Personers tab på børsnoterede aktier fra 2002 til 2005

Tab på børsnoterede aktier (efter den dagældende definition) der er konstateret i indkomstår 2002 eller senere, men før 1. januar 2006 kan fradrages i senere års udbytter,

gevinster og afståelsessummer efter ligningslovens § 16 B på aktier optaget til handel på et reguleret marked²³ – jf. ABL § 46, stk. 2.

Personers tab på unoterede aktier fra 2002 til 2005

Tab på unoterede aktier (efter den dagældende definition) der er konstateret i indkomstår 2002 eller senere, men før 1. januar 2006 kan fradrages i udbytter, gevinster, og afståelsessummer efter LL § 16 B, der vedrører aktier, hvor gevinst er aktieindkomst omfattet af § 12 og i udbytter af aktier omfattet af § 44²⁴, jf. ABL § 46, stk. 3. Dette tab kan således fradrages i fremtidige gevinster, udbytter mv., uanset om dette vedrører aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked eller aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.

Personers tab på børsnoterede aktier fra 2006 til og med 2009

Denne overgangsregel er indført, som følge af at indberetningspligten ikke kan indføres med tilbagevirkende kraft. Overgangsreglen i ABL § 46, stk. 16 anfører, at konstaterede tab på børsnoterede aktier i perioden 1. januar 2006 til 31. december 2009 kan fradrages uanset indberetningspligten i § 14 ikke er overholdt.

Unoterede aktier optaget til handel uden at være børsnoterede

Denne overgangsregel i ABL § 46, stk. 17 omfatter aktier, der ifølge den dagældende definition var unoterede, men opfyldt betingelserne for at være optaget til handel på et reguleret marked. Hvis sådanne aktier inden 1. januar 2010 er overgået til ikke at være optaget til handel på et reguleret marked, omfattes de ikke af kildeartsbegrænsningen i ABL § 13 A. Dvs. de behandles således, som om de altid har haft status som aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.

Ud over de ovenfor gennemgåede overgangsregler findes der yderligere overgangsregler i ABL § 46, stk. 5-15 og § 47. Disse behandles dog ikke i nærværende fremstilling, idet de anvendes sjældent i praksis og derfor ikke findes relevante.

7.5 Delkonklusion

Efter skattereform 2009 opgøres gevinster og tab på aktier for personer som tidligere efter FIFO-princippet, gennemsnitmetoden og realisationsprincippet.

²³ Betingelse at de kunne fradrages i gevinster konstateret d. 1. januar 2006 eller senere efter reglerne i § 2, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 835 af 29. august 2005

²⁴ Betingelse at de kunne fradrages i gevinster konstateret d. 1. januar 2006 eller senere efter reglerne i § 2, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 835 af 29. august 2005

Fremover skelnes der ikke mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier, men i stedet mellem aktier, optaget til handel på et reguleret marked og aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Gevinster er skattepligtige som aktieindkomst, mens tab på aktier optaget til handel på et reguleret marked er kildeartsbegrænsede (fradragsberettigede i gevinster, udbytter og afståelsessummer efter LL § 16 B) og tabsfradraget er betinget af, at indberetningspligten er opfyldt ved erhvervelsen. Tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked er fradragsberettigede som aktieindkomst.

Skattesatserne for aktieindkomst nedsættes i forhold til tidligere.

En del af de hidtil gældende overgangsregler er videreført og der er indført nye overgangsregler, for at bevare fradragsmulighederne for tab opstået før indgangen til indkomstår 2010.

8. Aktieavancebeskatning selskaber fra og med indkomstår 2010

Med vedtagelsen af skattereform 2009 sker der omfattende ændringer i reglerne for aktieavancebeskatning for selskaber. Dette betyder, at en stor del af det man tidligere vidste om aktieavancebeskatning for selskaber ikke længere er gældende. Ændringerne omfatter indførelsen af nye begreber, som gennemgås nedenstående og derudover ændring af avanceopgørelsesmetoderne. Efter gennemgangen af de nye begreber, der indføres, foretages en gennemgang af det samlede regelsæt for aktieavancebeskatning af selskaber fra og med indkomstår 2010. Regelændringerne for selskaber fremgår af Lov nr. 525 af 12.6.2009, som er en ændringslov i forbindelse med skattereform 2009.

8.1 Nye begreber

Sondringen mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier erstattes, som i regelsættet for personer, af en sondring mellem aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked og aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Denne ændrede sondring og de to nye begreber er beskrevet i afsnit 7.1, hvorfor de ikke behandles yderligere her.

Sondringen mellem aktier med ejertid over og under 3 år udgår og der indføres i stedet en sondring mellem datterselskabs-, koncernselskabs- og porteføljeaktier. Disse tre nye begreber gennemgås i det følgende.

8.1.1 Datterselskabsaktier

Datterselskabsaktier er defineret i ABL § 4 A, stk. 1 som aktier, der ejes af et selskab, der ejer mindst 10 pct. af aktiekapitalen i datterselskabet. Definitionen går således udelukkende på ejerskab og stemmeandele har derfor ingen betydning i relation hertil. Ifølge lovforarbejderne til L 202 er det kun direkte ejerskab, der tælles med i opgørelsen af ejerandel. Tegningsretter indgår ikke i opgørelsen.

Ifølge stk. 2 er det en betingelse, at datterselskabet er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1-2 a, 2 d- 2 h og 3 a – 5b eller at beskatningen af udbytter fra datterselskabet frafalder eller nedsættes efter bestemmelserne i direktiv 90/435/EØF om fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst med Færøerne, Grønland eller den stat, hvor datterselskabet er hjemhørende. Dette betyder, at datterselskabsaktier ikke omfatter selskaber, der er skattefri enheder eller der beskattes af en procentdel af formuen. Dette ses som følge af, at skattefrie investeringsforeninger og andele i selskaber omfattet af SEL § 1, stk.

1, nr. 3 og andele i selskaber, der beskattes af erhvervsmæssig indkomst efter SEL § 1, stk. 1, nr. 6, ikke er omfattet af datterselskabsbegrebet²⁵.

Der foretages en harmonisering af reglerne for beskatning af aktieavancer med udbytte-reglerne, således at ejertidskravet på 1 år udgår for udbytte og definitionerne harmonise-res. På den måde opnås et enklere system, hvor udbytte og aktieavance behandles ens.

8.1.2 Koncernselskabsaktier

Definitionen på koncernselskabsaktier er indsat i ABL § 4 B, der anfører, at koncernsel-skabsaktier er aktier, hvor ejeren og det selskab, hvori der ejes aktier, er sambeskattede efter SEL § 31 eller kan sambeskattes efter SEL § 31 A og derudover aktier, hvor en fond m.v. og det selskab, hvori der ejes aktier, er koncernforbundne jf. SEL § 31 C, og hvor selskabet kan indgå i en sambeskatning. Jf. stk. 3 omfatter koncernselskabsaktier ikke konvertible obligationer og tegningsretter hertil. Definitionen på koncernselskabsaktier følger således sambeskatningsreglerne i selskabsskatteloven.

²⁵ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – Til § 1 nr. 6

For danske selskaber følger den obligatoriske nationale sambeskatning koncerndefinitionen i SEL § 31 C som anfører²⁶: Et moderselskab udgør sammen med datterselskaberne en koncern.

Stk. 2. Et selskab, en fond, en trust eller en forening m.v. er et moderselskab, hvis det

1. besidder flertallet af stemmerettighederne i et selskab (datterselskab),
2. er selskabsdeltager og har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne i et andet selskabs (datterselskabs) øverste ledelsesorgan,
3. er selskabsdeltager og har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over et andet selskabs (datterselskabs) driftsmæssige og finansielle ledelse på grundlag af vedtægter eller aftale med dette,
4. er selskabsdeltager og på grundlag af aftale med andre deltagere råder over flertallet af stemmerettighederne i et andet selskab (datterselskab) eller
5. besidder kapitalandele i et andet selskab (datterselskab) og udøver en bestemmende indflydelse over dets driftsmæssige og finansielle ledelse.

²⁶ Som en følgeændring af vedtagelsen af den nye selskabslov (Lov 2009-06-12 nr. 470 om aktie- og anpartsselskaber), ændres denne definition. Denne ændring træder dog først i kraft sammen med ikrafttrædelsen af den nye selskabslov. Der er ikke fastsat ikrafttrædelsestidspunkt for denne, idet der i loven er givet bemyndigelse til Økonomi- og erhvervsministeren om, at fastsætte tidspunkt for dennes ikrafttræden. Dette er endnu ikke fastsat, hvor koncerndefinitionen ovenfor er den nutidigt gældende ret.

Den kommende definition er, at et moderselskab er det selskab, som faktisk udøver den bestemmende indflydelse over virksomhedens økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Definitionen i SEL § 31C ændres, så den kommer i overensstemmelse med den nye selskabslovs §§ 6-7. I dennes § 7 defineres bestemmende indflydelse således:

Stk. 1. Bestemmende indflydelse er beføjelsen til at styre en dattervirksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger.

Stk. 2. Bestemmende indflydelse i forhold til en dattervirksomhed foreligger, når moderselskabet direkte eller indirekte gennem en dattervirksomhed ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i en virksomhed, medmindre det i særlige tilfælde klart kan påvises, at et sådant ejerforhold ikke udgør bestemmende indflydelse.

Stk. 3. Ejer et moderselskab ikke mere end halvdelen af stemmerettighederne i en virksomhed, foreligger der bestemmende indflydelse, hvis moderselskabet har

- 1) råderet over mere end halvdelen af stemmerettighederne i kraft af en aftale med andre investorer,
- 2) beføjelse til at styre de finansielle og driftsmæssige forhold i en virksomhed i henhold til en vedtægt eller aftale,
- 3) beføjelse til at udpege eller afsætte flertallet af medlemmerne i det øverste ledelsesorgan og dette organ besidder den bestemmende indflydelse på virksomheden eller
- 4) råderet over det faktiske flertal af stemmerne på generalforsamlingen eller i et tilsvarende organ og derved besidder den faktiske bestemmende indflydelse over virksomheden.

Stk. 4. Eksistensen og virkningen af potentielle stemmerettigheder, herunder tegningsretter og købsoptioner på kapitalandele, som aktuelt kan udnyttes eller konverteres, skal tages i betragtning ved vurderingen af, om et selskab har bestemmende indflydelse.

Stk. 5. Ved opgørelsen af stemmerettigheder i en dattervirksomhed ses der bort fra stemmerettigheder, som knytter sig til kapitalandele, der besiddes af dattervirksomheden selv eller dens dattervirksomheder.

Koncernselskabsaktier i danske selskaber er således aktier, hvor moderselskabet (selskabet der ejer aktierne) falder ind under denne definition i forhold til aktiebesiddelsen i det pågældende selskab. Modsat definitionen på datterselskabsaktierne går denne definition på opnåelse af bestemmende indflydelse, og altså mere på stemmeandelen og indflydelsen og ikke ejerandelen.

For udenlandske selskaber er definitionen de selskaber, der kan sambeskattes jf. SEL § 31 A (international sambeskatning), dvs. alle koncernforbundne udenlandske selskaber og foreninger m.v., i hvilke ingen af deltagerne hæfter personligt for selskabets forpligtelser, og som fordeler overskuddet i forhold til deltagernes indskudte kapital. Aktier i sådanne selskaber vil således være omfattet af definitionen på koncernselskabsaktier. Det afgørende er jf. lovforarbejderne ikke, om der rent faktisk er valgt international sambeskatning, men udelukkende om det ville være muligt at vælge det.

Yderligere omfattes aktier, hvor en fond m.v. og det selskab, hvori der ejes aktier, er koncernforbundne jf. SEL § 31 C, og hvor selskabet kan indgå i en sambeskatning af definitionen.

8.1.3 Porteføljeaktier

Porteføljeaktier er ikke særskilt defineret i den nye ABL, men jf. lovforslaget omfatter det alle andre aktier, der ikke er omfattet af definitionen af datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier.

Ved afgørelse af hvilken kategori aktierne falder ind under, er der to yderligere kategorier i ABL, nemlig egne aktier og næringsaktier. Disse behandles ikke yderligere jf. afgrænsningen. Der er dog en indbyrdes prioritering mellem de forskellige kategorier, som angiver hvilke regler, der går forud for hvilke regler. Den prioriterede rækkefølge er følgende²⁷:

1. Egne aktier – ABL § 10
2. Næringsaktier – ABL § 17
3. Datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier – ABL § 8
4. Porteføljeaktier – ABL § 9

Ved afgørelsen af hvilken kategori aktierne i et selskab falder under, skal det først afgøres om de falder ind under definitionen på egne aktier. Hvis de ikke gør det, afgøres det om

²⁷ LFF 2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 6

de falder ind under næringsaktier. Hvis de heller ikke falder ind under dette kriterium, vurderes det om de falder ind under datterselskabs- eller koncernselskabsaktier jf. definitionen i ABL §§ 4 A og 4 B. Såfremt de ikke falder ind under nogle af de første tre kategorier, falder de automatisk ind under begrebet porteføljeaktier.

8.2 Gældende ret for aktieavancebeskatning af selskaber fra og med indkomstår 2010

Efter ændringerne i ABL træder i kraft fra og med indkomstår 2010, er reglerne for aktieavancebeskatning af selskaber som følger.

De selskaber der er omfattet af aktieavancebeskatningsloven, er fortsat selskaber, fonde og foreninger m.v., der er skattepligtige efter selskabsskatteloven eller fondsbeskatningsloven jf. ABL § 6. Det vil sige selskaber, der er skattepligtige til Danmark samt fonde og foreninger.²⁸

FIFO-princippet er stadig det gældende princip jf. ABL § 5 og gennemsnitsmetoden anvendes fortsat jf. ABL § 26. Men herefter hører lighederne til den tidligere aktieavancebeskatning også op. I det nye regelsæt sondres ikke længere mellem aktiers ejertid, men i stedet skelnes mellem beskatning af datterselskabs- og koncernselskabsaktier og porteføljeaktier.

8.2.1 Datterselskabs- og koncernselskabsaktier

Gevinst og tab ved afståelse af datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier medregnes ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. ABL § 8. Dette betyder, at gevinst og tab ved afståelse af disse typer aktier jf. definitionerne herpå i tidligere afsnit, fra og med indkomstår 2010 er skattefrie uanset ejertid.

Skattefritagelsen for datterselskabsaktierne er begrundet i, at man ønsker en harmonisering af beskatningen af datterselskabsaktier og datterselskabsudbytter²⁹.

Skattefritagelse for koncernselskabsaktier ses i forhold til sambeskatningsreglerne. Ved sambeskatning beskattes datterselskabets indkomst som sambeskatningsindkomst. Der ved ville der ske dobbeltbeskatning, såfremt avancen på koncernselskabsaktierne ligeledes skulle beskattes, idet det primært er overskuddet, der påvirker kursen på aktierne og

²⁸ Idet fonde og foreninger er omfattet af enten fondsbeskatningsloven eller selskabsskatteloven

²⁹ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 9 og 10

tilsvarende dobbeltfradrag ved underskud. Ved udenlandske selskaber er der ligeledes risiko for dobbeltbeskatning ved international sambeskatning. Derudover indebærer territorialprincippet og globalpuljeprincippet, at modregning af underskud i den danske selskabsbeskatning kun kan opnås, hvis alle datterselskaber medtages i sambeskatningen og det bør derfor heller ikke af den grund være muligt, at få fradrag for tab på koncernselskabsaktier. Yderligere gøres det lettere at lave ændringer i koncernstrukturen, da koncernselskabsaktierne kan handles koncerninternt uden skat. Sambeskatningen indtræder ved etablering af koncernforbindelse og ophører ved afbrydelse af denne. Sambeskatning sker fra dag ét efter koncernetablering og derfor bør der heller ikke være krav om en vis ejerperiode ved skattefritagelse for avancen og udbytte.

Ovenstående argumenter er sammen med ønsket om at få et enklere system for beskatning af aktiebesiddelser og en harmonisering mellem beskatningen af udbytter og avancer, samt ønsket om en EU-harmonisering, begrundelse for skattefritagelsen for datterselskabs- og koncernselskabsaktier uanset ejertid i ABL § 8³⁰.

8.2.2 Porteføljeaktier

Gevinst og tab på porteføljeaktier medregnes ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst og opgøres fra og med indkomstår 2010 efter lagerprincippet jf. ABL § 23, stk. 5. Lagerprincippet er beskrevet i nærværende fremstillings afsnit 4.2 og behandles derfor ikke yderligere her. For porteføljeaktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, er der dog valgfrihed, således at den skattepligtige har mulighed for at vælge realisationsprincippet for sådanne aktier jf. ABL § 23, stk. 6. Betingelserne og konsekvenserne for at vælge realisationsprincippet er dog:

- Realisationsprincippet skal vælges samlet for alle aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked.
- Den skattepligtige har ikke tidligere anvendt lagerprincippet på disse aktier. Man kan således skifte fra realisations- til lagerprincip – men aldrig gå den modsatte vej.
- Tabet bliver kildeartsbegrænset jf. nedenfor om tab.

Ved anvendelse af realisationsprincippet anvendes gennemsnitmetoden til opgørelse af avancen jf. ABL § 24, stk. 1. Ved skift fra realisationsprincippet til lagerprincippet skal ak-

³⁰ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 9 og 10

tiernes anskaffelsessum anvendes som værdi ved begyndelsen af første indkomstår, hvor skiftet har virkning jf. § 24, stk. 3.

Gevinst

Gevinster på porteføljeaktier medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. ABL § 9, stk. 1. Gevinster indgår således i selskabets skattepligtige indkomst, uanset om gevinsten opgøres efter lagerprincippet eller realisationsprincippet.

Tab

Lagerbeskattede aktier: Tab på aktier, hvor lagerprincippet anvendes, fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst jf. ABL § 9, stk. 2. Tab på aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked og tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, men hvor lagerprincippet er valgt, kan således fradrages i selskabets skattepligtige indkomst. Der er således ingen kildeartsbegrænsning på tab på lagerbeskattede aktier.

Realisationsbeskattede aktier: Tab på realisationsbeskattede aktier kan fradrages i indkomstårets gevinster på realisationsbeskattede aktier jf. ABL § 9, stk. 3. Tab der ikke kan fradrages i indkomståret, fremføres til modregning i senere års nettogevinster på realisationsbeskattede aktier jf. stk. 4. Tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, for hvilke der er valgt realisationsprincippet, bliver således kildeartsbegrænset. Tab kan jf. stk. 4 kun fremføres til modregning i senere indkomstår, såfremt det ej kan indeholdes i nettogevinster på realisationsbeskattede aktier i tidligere indkomstår.

Ovenstående giver en snævrere anvendelse af kildeartsbegrænsningen end hidtil, hvor denne har været gældende, uanset om der var tale om børsnoterede eller unoterede aktier.

Hvis der skiftes til lagerprincippet, kan fremførte tab fradrages i nettogevinster på lagerbeskattede aktier jf. stk. 4, sidste pkt.

Der er således flere hensyn, der skal tages, når selskaber for indkomstår 2010 skal vælge, om de vil opgøre gevinster og tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked efter lagerprincippet eller realisationsprincippet. Lagerprincippet vil ved nettogevinster være likviditetskrævende og ved nettotab likviditetsgivende, idet skatten skal afregnes løbende i takt med indtjeningen. Til gengæld er prisen for at vælge realisations-

beskatning en kildeartsbegrænsning på tabet. Valget skal således foretages ud fra om man forventer gevinst eller tab samlet set på sine aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Hvis der forventes tab bør lagerprincippet vælges, man skal dog have med i overvejelserne, at der ikke senere er mulighed for at gå tilbage til realisationsprincippet. Hvis der forventes nettogevinster, bør realisationsprincippet vælges. Hvis realisationsprincippet vælges, kan man dog senere vælge, at overgå til lagerprincippet og dermed flytte sine eventuelle tab ud af kildeartsbegrænsningen.

I forbindelse med valg af lagerbeskatning for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, kan dette skabe problemer i forbindelse med opgørelse af værdier på disse aktier til brug for lagerbeskatningen. Der er stor subjektivitet i værdiansættelsen af aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Dette kan derfor skabe problemer i praksis. Problemstillingen behandles senere i specialet.

8.2.3 Værnsregel i forhold til mellemholdingselskaber

Da avancer ved salg af datterselskabs- og koncernselskabsaktier fremover vil være skattefrie jf. afsnittet herom, vil det være en fordel, at få aktier placeret i denne kategori, hvis man forventer gevinst på aktierne. I den forbindelse vil der være incitament til at skabe koncernstrukturer, hvor der opnår ejerandele på over 10 %. Hvis eksempelvis to aktionærer hver ejer 6 % i et selskab, vil der være et incitament til, at de etablerer et fælles holdingselskab, der ejer 12 %, hvor de så hver ejer 50 %, således at kravet om ejerandel på over 10 % er opfyldt i alle led. For at undgå denne omgåelse af 10 % kravet, er der indsat en bestemmelse i ABL § 4 A stk. 3, der anfører, at datterselskabsaktierne anses for ejet direkte af moderselskabets selskabsaktionærer omfattet af selskabsskattelovens § 1 eller § 2, stk. 1, litra a, i tilfælde, hvor

1. moderselskabets primære funktion er ejerskab af datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier, jf. § 4 B,
2. moderselskabet ikke udøver reel økonomisk virksomhed vedrørende aktiebesiddelsen og
3. mere end 50 pct. af aktiekapitalen i moderselskabet direkte eller indirekte ejes af selskaber omfattet af selskabsskattelovens § 1 eller § 2, stk. 1, litra a, der ikke ville kunne modtage udbytter skattefrit ved direkte ejerskab af aktierne i det enkelte datterselskab, og
4. aktierne i moderselskabet ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet.

Selskaber der opfylder disse 4 kriterier, betegnes i lovforslaget som mellemholdingselskaber. Idet der i loven er anført "og" mellem de fire kriterier, betyder det, at alle betingelserne skal være opfyldt, for at det mellemliggende selskab betegnes som et mellemholding og reglen dermed finder anvendelse. Hvis dette er tilfældet, vil det betyde, at mellemholdingselskabet i den henseende bliver transparent og overliggende selskaber, der derfor direkte ejer under 10 % af datterselskabet, vil få status som porteføljeaktionærer.

I forhold til den første betingelse skal moderselskabets primære funktion være at eje datterselskabsaktier (kan være aktier i flere datterselskaber). Dette betyder, at for at falde uden for denne bestemmelse, skal moderselskabet (mellemholdingselskabet) i ikke uvæsentligt omfang have anden aktivitet end at besidde datterselskabsaktier³¹.

Den anden betingelse er, at moderselskabet ikke udøver reel økonomisk virksomhed vedrørende aktiebesiddelsen. Moderselskabet skal derfor udøve en eller anden form for erhvervsvirksomhed, som har tilknytning til aktiebesiddelsen, for at bestemmelsen ikke finder anvendelse. Herunder skal selskabet have fysisk eksistens (eks. lokaler, personale, fysiske aktiver mv.)³².

Den tredje betingelse er, at mellemholdingselskabets aktiekapital er ejet med mere end 50 % af selskaber, der ikke vil kunne modtage skattefrit aktieudbytte ved direkte ejerskab af datterselskabet. For at afgøre om denne betingelse er opfyldt, skal man se på ejerforholdene, hvis man ser bort fra mellemholdingselskabet. Her skal det afgøres, hvor stor en andel af aktionærerne, der ville være porteføljeaktionærer (ikke vil kunne modtage skattefrit udbytte), hvis mellemholdingselskabet ikke eksisterede. Idet der anføres "selskaber" tælles fysiske personers aktiebesiddelser ikke med, da de ikke kan modtage skattefrit udbytte.

Den fjerde betingelse er en betingelse om, at aktierne i mellemholdingselskabet ikke skal være optaget til handel på et reguleret marked. Dette svarer til afgørelsen heraf jf. tidligere i afsnit 7.1 og behandles derfor ikke yderligere her.

I eksemplet ovenfor medfører dette, at aktierne anses for ejet af de øverste holdingselskaber, der derved kun har en ejerandel på 6 % hver. Således vil de øverste holdingsel-

³¹ LFF 2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 6

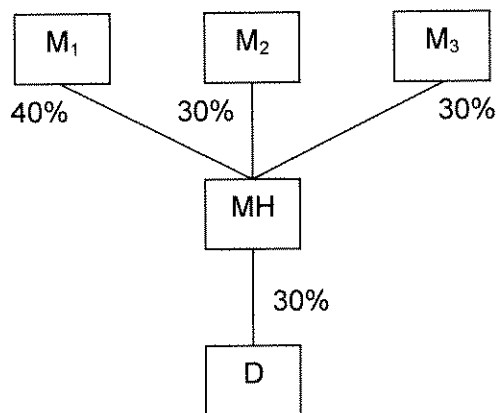
³² LFF 2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 6

skaber være skattepligtige af aktieavance og udbytter fra det pågældende datterselskab. Bestemmelsen gælder ligeledes for koncernselskabsaktier jf. ABL § 4 B, stk. 2.

De to første betingelser er meget abstrakte og lovforslaget giver ikke meget vejledning om, hvordan de skal tolkes i praksis. De vil derfor sandsynligvis give anledning til en del praktiske problemer, som skal løses gennem domspraksis i de kommende år.

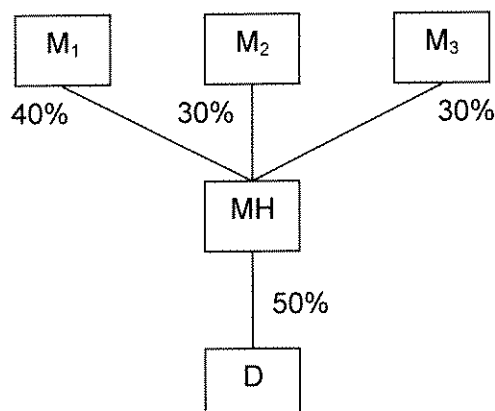
Den tredje betingelse er lettere forståelig ved illustration af eksempler. Derfor gennemgås nedenstående eksempler på denne:

Eksempel 1:

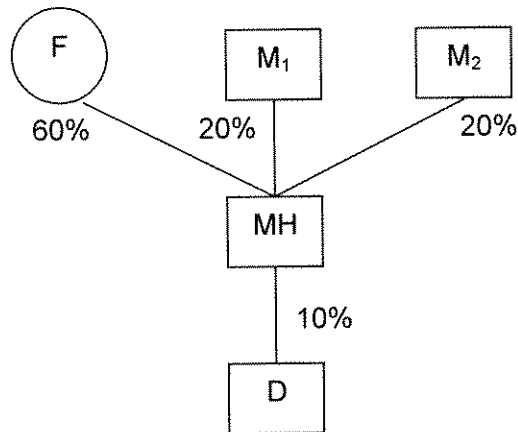
Ved direkte ejerskab ville M1 eje 12 % og M2 og M3 hver 9 %. Det vil således kun være M1, der kan modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab af D. Som følge heraf finder værnreglen anvendelse for så vidt gælder M2 og M3, idet mere end 50 % af MH er ejet af disse aktionærer, der ikke ville kunne modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab af D. Betingelsen for værnreglen finder anvendelse er naturligvis, at de øvrige betingelser også er opfyldt.

Eksempel 2:

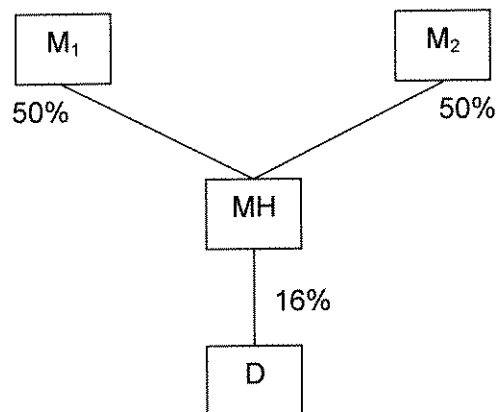
Ved direkte ejerskab ville M1 eje 20 % og M2 og M3 hver 15 %. De vil således alle kunne modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab af D. Som følge heraf finder værnreglen ikke anvendelse.

Eksempel 3:

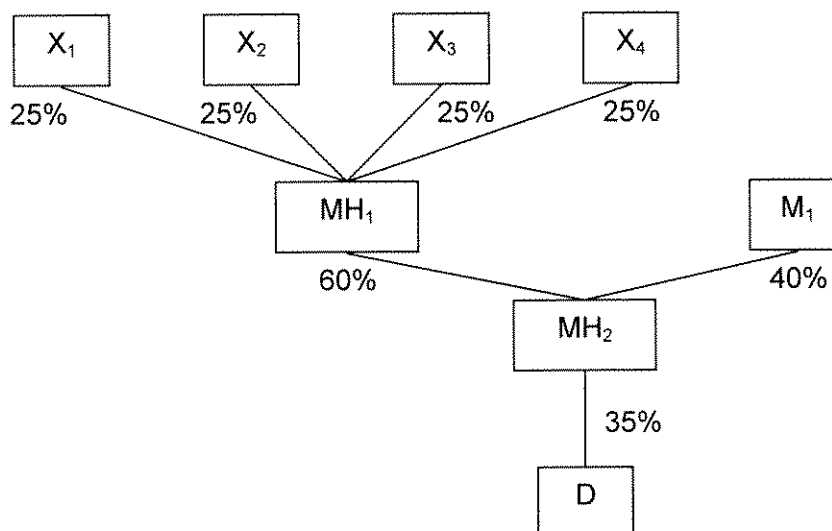
60 % af MH er ejet af en fysisk person, der ikke medregnes under kategorien "selskaber der ikke vil kunne modtage skattefrit udbytte". Som følge heraf finder værnreglen ikke anvendelse.

Eksempel 4:

Ved direkte ejerskab ville M1 og M2 eje 8 % hver. De vil således ikke kunne modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab af D. Som følge heraf finder værnreglen anvendelse, under betingelse af at de øvrige betingelser ligeledes er opfyldt.

Eksempel 5:

Ved direkte ejerskab af D ville X1-4 eje 5,25 % hver og M1 ville eje 14 %. Idet 60 % af kapitalen er ejet af selskaber, der ikke vil kunne modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab af D, finder værnsreglen anvendelse for X1-X4 under forudsætning af, at de øvrige betingelser ligeledes er opfyldt. Her ville problemet i praksis kunne løses ved fusion af to af X selskaberne, hvorved de ville komme til at eje 10,5 % og derved opfylde betingelsen for at kunne modtage skattefrit udbytte.

EU-reglerne giver ifølge moder-/datterselskabsdirektivet selskaber ret til at modtage skattefrit udbytte, hvis der er en ejerandel på over 10 %. Her findes ingen værnsregel. Dette kan derfor skabe problemer i praksis, idet ovenstående regel derfor er i strid med EU-retten på dette område.

Ved indførelsen af værnsreglen i ABL § 4 A, stk. 3 vil selskaber, der før ville have været klassificeret som datterselskabs- eller koncernselskabsaktionærer, fremover falde ind under bestemmelserne for porteføljeaktionærer. Dette indebærer et statusskifte i aktierne, hvilket jf. nedenstående sidestilles med afståelse og generhvervelse og dermed medfører afståelsesbeskatning i indkomstår 2010.

8.2.4 Statusskifte

Da aktier fremover klassificeres i ovennævnte kategorier, er der risiko for, at aktier skifter status og således går over i en anden kategori. Beskatningen i dette tilfælde er reguleret af ABL § 33 A. Efter denne bestemmelse anses skift af skattemæssig status, som afståelse og generhvervelse til handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet.

Som statusskifte anses jf. stk. 2 når gevinst og tab på aktierne enten:

1. skifter fra at være omfattet af § 8 til at være omfattet af §§ 9, 18 og 19, § 20, stk. 1, eller § 20 A eller
2. skifter fra at være omfattet af §§ 9, 17, 18 og 19, § 20, stk. 1, eller § 20 A til at være omfattet af § 8.

Punkt 1 betyder, at aktierne skifter fra at være datterselskabs- og koncernselskabsaktier til at være porteføljeaktier, andele i andelsforeninger eller investeringsforeningsbeviser eller aktier i finansielle selskaber (investeringselskaber). Punkt 2 er den omvendte situation, hvor aktier skifter status fra at være porteføljeaktier, aktier ejet af kapitalfondspartnere, andele i andelsforeninger eller investeringsforeningsbeviser eller aktier i finansielle selskaber (investeringselskaber) til at være datterselskabs- eller koncernselskabsaktier. Således sker der i begge tilfælde et skift i skattemæssigt status fra at være skattefrie til at være skattepligtige eller omvendt.

Ændringen i skattemæssig status kan enten forekomme, fordi den skattepligtige foretager tilkøb eller frasalg af aktierne eller på grund af ændringer i selskabet aktierne ejes i, grundet eksempelvis omstruktureringer eller kapitaludvidelser/-nedsættelser. I nogle tilfælde kan aktierne således skifte status, uden at ejeren der beskattes har mulighed for at forhindre dette. Ændringen i skattemæssig status sker, uanset om ændringerne er led i en skattefri transaktion jf. ABL § 33 A, stk. 3.

Idet statusskiftet betragtes som afståelse og generhvervelse, sker der i situation 1 ingen afståelsesbeskatning, idet aktierne hidtil har været skattefrie. Indgangsværdien for den fremtidige beskatning fastsættes til handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet.

I situation 2 sker der afståelsesbeskatning, hvor handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet anses som afståelsessummen. Der er her ikke behov for at fastsætte en indgangsværdi, idet aktierne fremover vil være skattefrie.

Der vil ofte ikke være problemer i fastsættelse af handelsværdien for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked i tilfælde af statusskifte, idet der i de fleste tilfælde vil være en afståelsessum, anskaffelsessum eller være udarbejdet en vurderingsberetning, hvor aktiernes værdi fremgår³³.

³³ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 45

Statusskiftet kan således have store konsekvenser for beskatningen af aktionærene. Dette er specielt urimeligt for aktionærer, der ikke har mulighed for at forhindre statusskiftet. Dette kan give en uhensigtsmæssigt beskatning jf. senere herom.

8.2.5 Overgangsregler

I forbindelse med skattereform 2009 er en række overgangsregler i den tidligere lovs § 43 ophævet, som følge af de ikke længere er relevante. Den eneste af reglerne i den tidligere § 43, der er videreført, er overgangsreglen i den tidligere stk. 3, som med lovændringen er flyttet til stk. 1. Denne vedrører aktier erhvervet før 18. november 1990 og anvendes kun sjældent i praksis. Det findes derfor ikke relevant, at gennemgå denne her. I forbindelse med de nye regler om investeringsselskaber i starten af 2009, indførtes der en regel om tab på disse, som følge af statusskifte fra almindelige aktier til investeringsselskab. Denne er videreført i ABL § 43, stk. 2. Idet reglerne om investeringsselskaber falder uden for denne fremstilling jf. afgrænsningen, gennemgås denne ligeledes ikke. Derudover er der i forbindelse med skattereform 2009 indført flere nye overgangsregler. Disse gennemgås i det følgende.

Selskabers tab på aktier fra 2002 til 2009

ABL § 43, stk. 3 omhandler tab på aktier med ejertid under 3 år, der er realiseret i 2002-2009, men ikke er udnyttet pga. kildeartsbegrænsningen og derfor er fremført til senere modregning. Overgangsreglen anfører, at disse tab kan anvendes til fradrag i nettogevinster på porteføljeaktier i indkomstår 2010 og fremefter. Der gælder dog visse begrænsninger for tab, der er realiseret d. 22. april 2009³⁴ eller senere. Hvis den skattepligtige har valgt at anvende realisationsprincippet på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, kan tab på sådanne aktier, der er realiseret d. 22. april 2009 eller senere, udelukkende anvendes til fradrag i nettogevinster på sådanne aktier. Tab på egne aktier, datterselskabs- og koncernaktier, der er realiseret d. 22. april 2009 eller senere, kan ikke anvendes til fradrag i senere nettogevinster. Begrænsningerne i bestemmelsen er indsat, for at undgå spekulation i reglerne, således at tab på aktier, der fremover bliver kildeartsbegrænsede (grundet valg af realisationsprincip) eller ikke fradragsberettigede (tab på egne aktier eller datterselskabs- eller koncernselskabsaktier), realiseres i indkomstår 2009, for at sikre, at tabet kan anvendes til modregning i senere nettogevinster på porteføljeaktier uden kildeartsbegrænsning.

³⁴ Dato for fremsættelse af lovforslaget

Derudover indeholder ABL § 43, stk. 3 i sidste pkt. en prioritering af tab, der anfører, at de først realiserede tab anvendes først, altså FIFO-princippet.

Indgangsværdier for porteføljeaktier

Indgangsværdierne til brug for den fremtidige beskatning af porteføljeaktier, var i det oprindelige lovforslag udformet på baggrund af, om aktierne ville være skattepligtige ved realisation ved begyndelsen af indkomståret 2010. Derfor fik aktier, der ved begyndelsen af indkomståret 2010, havde været ejet i mere end 3 år, en indgangsværdi svarende til handelsværdien ved begyndelsen af indkomståret 2010, således at fortjenesten på disse, der tidligere havde været skattefri, ikke blev beskattet. Aktier der ved begyndelsen af indkomståret 2010 havde været ejet i under tre år, fik en indgangsværdi lig deres skattemæssige anskaffelsessum, idet disse aktier også efter de hidtil gældende bestemmelser er skattepligtige.

For aktier ejet over 3 år kunne dette komme til at betyde, at man kunne blive beskattet af en avance, man reelt ikke havde haft, hvis den skattemæssige anskaffelsessum var højere end handelsværdien ved indgangen til indkomståret 2010 og aktierne efterfølgende steg i værdi igen. Dette fandtes urimeligt specielt i relation til den seneste udvikling på aktiemarkedet, hvor mange aktier ligger med tab³⁵. Derfor blev fremsat et ændringsforslag, således at alle aktier, der er ejet ved indgangen til indkomståret 2010, vil få en indgangsværdi svarende til handelsværdien på dette tidspunkt³⁶. Som følge af denne ændring undgås også, at det får betydning, hvordan den samlede anskaffelsessum for aktier i et selskab via gennemsnitsmetoden fordeles på aktier, der har været ejet i mere end 3 år, og aktier, der har været ejet i mindre end 3 år³⁷.

Dette ændringsforslag blev vedtaget og retsstilling er således efter vedtagelsen af Lov nr. 525 af 12. juni 2009, at porteføljeaktier, som ejes ved begyndelsen af indkomståret 2010, får handelsværdien på dette tidspunkt som indgangsværdi til beskatning efter lagerprincippet (eller en evt. valgt realisationsbeskatning) jf. Lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9. Der er dog to undtagelser til dette.

³⁵ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

³⁶ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

³⁷ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

Den første undtagelse går på, at selskaber, der ikke har påbegyndt indkomstår 2010 den 25. maj 2009³⁸, og ikke ejer porteføljeaktier på dette tidspunkt, for evt. erhvervede aktier skal anvende den skattemæssige anskaffelsessum som indgangsværdi og ikke handelsværdien ved begyndelsen af indkomstår 2010. Den anden undtagelse vedrører selskaber, der er stiftet d. 25. maj 2009 eller senere. Disse selskaber skal ligeledes anvende den skattemæssige anskaffelsessum for evt. erhvervede aktier som indgangsværdi og ikke handelsværdien ved begyndelsen af indkomstår 2010. Hvis handelsværdien ved begyndelsen af indkomståret 2010 er mindre end den skattemæssige anskaffelsessum, skal anskaffelsessummen dog nedsættes med de modtagne udbytter, som selskabet m.v. i ejertiden har været fritaget for at medregne ved indkomstopgørelsen. Nedsættelsen kan maksimalt udgøre forskellen mellem den skattemæssige anskaffelsessum og handelsværdien³⁹. Således kan indgangsværdien aldrig sættes lavere end handelsværdien ved indgangen til indkomstår 2010.

Baggrunden for disse undtagelser er, at retsstillingen uden disse undtagelser ville være en asymmetri i beskatningen af porteføljeaktier for disse selskaber i perioden indtil selskabet påbegynder indkomståret 2010. Nettogevinst på porteføljeaktierne i denne periode ville således ikke være skattepligtig, hvis indgangsværdien fastsættes til handelsværdien, mens nettotab ville være fradragsberettiget efter den foreslåede regel i stk. 9, nr. 1 (nettotabskonto jf. nedenfor herom)⁴⁰.

Nettotabskonto

Efter ændringen af lovforslaget jf. ovenfor skal indgangsværdien for porteføljeaktier ansættes til handelsværdien ved begyndelsen af indkomstår 2010. Der ville således opstå en retsstilling, hvor den skattepligtige, der havde et samlet tab på sine aktier ved indgangen til indkomstår 2010, kunne blive beskattet en gevinst, som den pågældende ikke havde haft. Hvis eksempelvis den skattemæssige anskaffelsessum udgjorde tkr. 200, men handelsværdien ved begyndelsen af 2010 udgjorde tkr. 150. Her ville indgangsværdien være tkr. 150 og ved en stigning i 2010 til tkr. 200, ville den skattepligtige beskattes af en gevinst på tkr. 50, selv om der reelt ingen gevinst havde været. For at undgå at beskattes af gevinster, der reelt ikke er til stede, indebar ændringsforslaget også indførelsen af en nettotabskonto.

³⁸ Datoen for fremsættelsen af ændringsforslaget

³⁹ Lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9 nr. 2

⁴⁰ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

Selskaber kan således jf. Lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, nr. 1 opgøre en nettotabskonto, hvis den samlede anskaffelsessum på porteføljeaktier overstiger den samlede handelsværdi ved begyndelsen af indkomståret 2010. Dette nettokurstab kan fradrages efter reglerne i § 9 i nettogevinster på aktier omfattet af § 9, stk. 1 i indkomståret 2010 eller senere. Ved modregning i årets nettogevinster anvendes de nævnte nettokurstab efter kurstab omfattet af § 43, stk. 3 (kurstab realiseret i indkomstårene 2002-2009), men før fremførte aktietab på realisationsbeskattede aktier konstateret i indkomståret 2010 eller senere⁴¹. Modregningsrækkefølgen er således:

1. Fremførselsberettigede (kildeartsbegrænsede tab) på aktier opstået i 2002-2009.
2. Nettokurstab opgjort ved indgangen til indkomståret 2010 jf. lov 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, nr. 1.
3. Tab på realisationsbeskattede aktier konstateret i 2010 eller senere.

Opgørelse af nettotabskonto:

Nettotabskontoen opgøres som forskellen mellem aktiernes samlede handelsværdi og selskabets samlede anskaffelsessum for porteføljeaktier ved begyndelsen af indkomståret 2010. Idet reglen som ovenfor anført kun er gældende, hvis de samlede anskaffelsessummer overstiger de samlede handelsværdier, opgøres kun en nettotabskonto ved tab. Der kan således ikke blive tale om, at medregne en nettogevinst i den fremadrettede beskatning.

Ved opgørelsen medregnes anskaffelsessummen henholdsvis afståelsessummen for aktier, som er afstået d. 25. maj 2009 eller senere og som på afståelsestidspunktet havde været ejet i 3 år eller mere. Dette betyder, at anskaffelsessummen for de afståede aktier ejet over 3 år tillægges den samlede anskaffelsessum for de porteføljeaktier, som ejes ved indgangen til indkomståret 2010, og at afståelsessummen for de afståede aktier ejet over 3 år tillægges handelsværdien af de aktier, som ejes ved indgangen til indkomståret 2010. Uden denne regel ville selskaber have incitament til, at sælge aktier med gevinst ejet over 3 år inden indkomståret 2010 påbegyndes, for at denne gevinst fortsat ville være skattefri og ikke skulle modregnes i nettotabskontoen, mens der ville være incitament til at beholde aktier ejet over 3 år med tab, idet man så ville få fradrag for tabet via nettotabskontoen. Reglen er derfor indført, for at undgå at der spekuleres i denne, hvorved selskabet i realiteten vil få fradrag for alle tab på aktier ejet over tre år, der er opstået inden indkomståret 2010, mens alle fortjenester opstået inden indkomståret 2010 ikke beskattes og

⁴¹ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

samtidigt sikre, at selskabet ikke får opgjort et uberettiget stort nettokurstab ved sælge gevinstgivende porteføljeaktier skattefrit inden begyndelsen af indkomståret 2010 eller at selskabets nettokurstab mindskes, hvis selskabet sælger tabsgivende aktier ejet i mere end 3 år inden begyndelsen af indkomståret 2010⁴².

Hvis den skattepligtige fra indkomståret 2010 vælger at anvende realisationsprincippet på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, kan nettokurstabet på disse aktier alene fradrages i gevinster på realisationsbeskattede aktier. Det betyder, at der således i disse tilfælde skal ske en opdeling af nettokurstabet. Handelsværdi ved begyndelse af indkomståret 2010 og den skattemæssige anskaffelsessum på disse aktier skal ikke medregnes ved opgørelsen af nettotabskontoen for lagerbeskattede aktier, men skal indgå i beregning af en nettotabskonto for realisationsbeskattede aktier. Denne begrænsningsregel er indført for at sikre at tab, som fremadrettet vil være kildeartsbegrænsede, også bliver det for tab, der er opstået inden indkomståret 2010⁴³.

Yderligere bestemmes i ændringslovens § 22, stk. 9, nr. 1, at nettokurstabet nedsættes i det omfang, selskabet i indkomstårene 2007-2009 har været fritaget for at medregne udbytter i indkomstopgørelsen. Udbytter der er modtaget i denne periode, hvor kun 66 % har skullet medregnes til den skattepligtige indkomst, nedsætter således nettotabskontoen med de 34 % af udbyttet, der har været skattefrit. Denne begrænsning er en videreførelse af de tidligere regler, hvor fradrag for tab begrænsedes med skattefrie udbytter modtaget i ejerperioden. Der burde egentlig ske en nedsættelse for så vidt angår alle udbytter i ejerperioden, hvor selskabet har været fritaget for at medregne udbytter ved indkomstopgørelsen. Jf. bemærkningerne til nr. 46 i ændringsforslaget til 2. behandlingen af L 202, vil selskaberne ikke altid være i besiddelse af disse oplysninger, hvorfor der alene sker nedsættelse med udbytter modtaget i indkomståret 2007-2009. Da aktier købt før denne periode før var skattefrie, var denne bestemmelse ikke relevant, hvorfor selskaberne ikke nødvendigvis har opbevaret disse oplysninger.

Nettokurstabet omfatter ikke nettokurstab på aktier, hvor selskabet i ejerperioden har kunnet modtage skattefrie udbytter efter SEL § 13, stk. 1, nr. 2⁴⁴. Det vil sige, at nettokurstab på aktier der i ejerperioden har været datterselskabs- eller koncernaktier, men ved ind-

⁴² Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

⁴³ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

⁴⁴ Lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9 nr. 2

gangen til indkomstår 2010 er porteføljeaktier, ikke medregnes i opgørelsen af nettotabskontoen. Denne begrænsning indsættes af værnshensyn, idet der ellers kan opnås fradrag for tab, der skyldes udbetaling af udbytter, hvor udbytterne har været skattefrie. Gevinst på sådanne aktier medregnes derimod ved opgørelsen af nettokurstabet⁴⁵.

Nettokurstabet omfatter ligeledes ikke aktier, der er erhvervet i forbindelse med skattefri omstrukturering, der er vedtaget d. 25. maj 2009 eller senere⁴⁶. Denne værnregel indsættes, for at undgå, at selskabet opsplitter tabsgivende og gevinstgivende porteføljeaktier ved en skattefri omstrukturering og derved opnår fradrag for tab i det ene selskab og ikke skal beskattes af gevinsten i det andet selskab, hvor nettotabskontoen bliver positiv. Er der gevinst på disse aktier, medregnes disse aktier ved opgørelsen af nettokurstabet. Værnsreglen vil også kunne ramme aktier, som er erhvervet i forbindelse med omstruktureringer, som ikke fører til en opdeling af tabsgivende og gevinstgivende porteføljeaktier. Ved udformningen af ændringerne til lovforslaget vurderedes det imidlertid ikke umiddelbart at være muligt at udforme reglen, så dette kunne undgås og samtidig skabe sikkerhed for, at det ikke bliver muligt at føre mere end selskabets samlede nettotab på porteføljeaktier over i de nye regler. Sidstnævnte hensyn vægtedes derfor højest, idet det blev antaget, at det ville være forholdsvis få tilfælde, hvor værnreglen ville finde anvendelse⁴⁷.

For at opsummere på ovenstående og overskueliggøre opgørelsesmetoden for nettotabskontoen opstilles nedenstående.

Nettotabskontoen for lagerbeskattede aktier opgøres som forskellen mellem punkt 1 og 2, fratrukket de punkter der er oplyst under punkter 3:

1. Anskaffessummen for aktier ejet ved begyndelsen af indkomstår 2010
+ anskaffessum på aktier, der er afstået d. 25. maj 2009 eller senere, som var ejet over 3 år ved afståelsen
- anskaffessummen på aktier for hvilke der er valgt realisationsbeskatning fra indkomstår 2010

⁴⁵ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

⁴⁶ Lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9 nr. 2

⁴⁷ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202) – bemærkninger til nr. 46

2. Handelsværdien ved begyndelsen af indkomstår 2010 for aktier ejet ved begyndelsen af indkomstår 2010

+ afståelsessummen på aktier, der er afstået d. 25. maj 2009 eller senere, som var ejet over 3 år ved afståelsen

- Handelsværdien ved begyndelsen af indkomstår 2010 på aktier, for hvilke der er valgt realisationsbeskatning fra indkomstår 2010

3. Denne forskelsværdi fratrækkes derudover:

- skattefrie udbytte modtaget i 2007-2009
- nettokurstab på aktier hvor der i ejertiden er modtaget skattefrie udbytter jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2
- nettokurstab på aktier der er erhvervet i forbindelse med en skattefri omstrukturering, der er vedtaget d. 25. maj 2009 eller senere

Derudover opgøres en nettotabskonto for realisationsbeskattede aktier efter samme princip.

Selvangivelsespligt

For så vidt angår værdien ved begyndelsen af indkomstår 2010 (indgangsværdien) og nettokurstabet opgjort efter Lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, er der som følge af § 22, stk. 18 indført selvangivelsespligt. Dette betyder, at selskaber på selvangivelsen for indkomstår 2010, skal anføre indgangsværdien og nettokurstabskontoen, og dette udgør en del af skatteansættelsen for 2010.

Bestemmelsen indføres for at skabe sikkerhed om indgangsværdien, idet det efter en lang årrække kan være vanskeligt at vurdere handelsværdien på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, hvor der opstår tvister herom. Selvangivelsespligten har kun reelt betydning, hvis realisationsprincippet vælges anvendt, da der ved opgørelser efter lagerprincippet ved ansættelsen af indkomsten for 2010 automatisk tages stilling til indgangsværdien⁴⁸.

8.3 Delkonklusion

Efter skattereform 2009 opgøres gevinster og tab på aktier for selskaber stadig efter FIFO-princippet og gennemsnitmetoden.

⁴⁸ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 22, stk. 19 (stk. 19 i oprindeligt forslag med stk. 18 i endelig ændringslov)

Fremover skelnes der ikke mellem aktier med ejertid over tre år og aktier med ejertid under tre år, men i stedet imellem datterselskabs- og koncernselskabsaktier og porteføljeaktier. Datterselskabs- og koncernselskabsaktier vil fra og med indkomstår 2010 være skattefrie, mens porteføljeaktier beskattes fuldt ud uanset ejertid. Gevinst og tab på porteføljeaktier vil skulle opgøres efter lagerprincippet. Der er dog mulighed for at vælge realisationsprincippet for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Der er ikke længere kildeartsbegrænsning på tab på aktier, hvor lagerprincippet anvendes, således kan tab på disse fradrages i selskabets øvrige indkomst. Tab på aktier hvor realisationsprincippet er valgt, kan dog kun fradrages i gevinster på realisationsbeskattede aktier (kildeartsbegrænsning).

Der er indført en værnsregel for mellemholdingselskaber, for at forhindre at koncernstrukturer etableres med henblik på at opnå en ejerandel over 10 %. Værnsreglen er behandlet i afsnit 8.2.3.

Ved indgangen til indkomstår 2010 fastsættes en indgangsværdi på porteføljeaktier, som er lig handelsværdien på dette tidspunkt. Derudover kan selskaber, hvor handelsværdien af porteføljeaktierne ved indgangen til indkomstår 2010 er mindre end den skattemæssige anskaffelsessum på porteføljeaktierne, opføre en nettotabskonto, som kan fradrages i senere gevinster. Ved opgørelsen af denne nettotabskonto skal tages hensyn til værnsregler om aktier ejet over tre år afstået d. 25. maj 2009 eller senere, modtaget skattefrit udbytte, samt omstruktureringer d. 25. maj 2009 eller senere. Se principper for opgørelsen af nettotabskontoen i afsnittet herom.

9. Muligheder for skatteoptimering

I dette afsnit analyseres hvilke muligheder for skatteoptimering det nye regelsæt giver, herunder hvordan det er muligt, at foretage skatteoptimering ved handlinger inden påbegyndelse af indkomstår 2010.

Idet det er i aktieavancebeskatningen for selskaber, der er sket gennemgribende ændringer er det således her, der er mulighed for at foretage skatteoptimering gennem handlinger i 2009. Nedenstående gennemgang er derfor udelukkende koncentreret om selskaber.

I forbindelse med indførslen af de nye regler er der indført en række overgangsregler for porteføljeaktier. I forbindelse hermed er der, som tidligere nævnt indsat en lang række værnsregler for at hindre spekulation i det nye regelsæt. Herunder er der indsat værnsregler for at forhindre, at selskaber ved køb og salg i indkomstår 2009 kan opnå en anden skattemæssig situation end ved at beholde aktierne frem til indkomstår 2010, samt værnsregler for mellemholdingselskaber og værnsregler i forhold til valg af realisationsprincip. Det er dog ikke fuldt ud lykkedes, hvorfor der som omtalt nedenfor, fortsat er mulighed for at spekulere i reglerne og derved optimere skatten. Forudsætning for dette er, at det pågældende selskab ikke har påbegyndt indkomstår 2010. Når selskabet påbegynder indkomstår 2010, vil de nye regler nemlig træde i kraft for selskabet, hvorefter der ikke længere er mulighed for at optimere den skattemæssige situation. Selskaber med regnskabsafslutning efter 1. april 2009, har allerede påbegyndt indkomstår 2010 og har derfor ikke længere disse muligheder.

9.1 Muligheder for skatteoptimering ved køb og salg af porteføljeaktier inden påbegyndelsen af indkomstår 2010

I visse situationer er der mulighed for, at spekulere i det nye regelsæt og derved optimere selskabers skattemæssige situation i relation til beskatning af porteføljeaktier. Ved indgangen til indkomstår 2010 tildeles selskabets porteføljeaktier en indgangsværdi jf. tidligere herom og derudover opgøres en nettotabskonto, hvis handelsværdien for den samlede aktiebeholdning er mindre end den skattemæssige anskaffelsessum. I opgørelsen af nettotabskontoen er indsat flere værnsregler jf. tidligere afsnit herom. Indgangsværdien kan oftest ikke påvirkes, så det selskaberne kan forsøge gøre er, at få det samlede tab til fremførsel så stort som muligt (realiseret tab der kan fremføres plus nettotabskonto). Der er flere muligheder herfor. Mulighederne skal vurderes konkret for det enkelte selskab og

vurderingen skal foretages ud fra hele den samlede beholdning af porteføljeaktier. Det er derfor ikke muligt, at give et entydigt svar på, hvad det enkelte selskab skal gøre for at optimere skatten, idet det afhænger af den konkrete situation. I nedenstående afsnit forsøges dog at give nogle retningslinjer for, hvad selskaber kan gøre, for at optimere skatten ved køb og salg af aktier i indkomstår 2009 under nogle generelle forudsætninger.

Situationen er forskellig, alt efter om selskabets portefølje består af aktier med ejertid over eller under tre år, som følge af forskellen i beskatningen af gevinster og tab på disse i indkomstår 2009 og som følge af, at der er indsat værnsregler i forhold til nettotabskontoen for aktier ejet over 3 år. Derudover kan det have indflydelse, hvad den samlede nettotabskonto kan opgøres til og om der forventes en værdistigning på aktierne frem til påbegyndelsen af indkomstår 2010 eller ej. Afsnittet er derfor delt op i tre, et afsnit hvor porteføljen udelukkende består af aktier med ejertid under 3 år, et afsnit hvor porteføljen består af aktier med ejertid over tre år og et afsnit hvor porteføljen består af både aktier, der er med ejertid under og over tre år. I de tre afsnit gennemgås mulighederne for skatteoptimering af aktieporteføljen.

9.1.1 Porteføljen består udelukkende af aktier med ejertid under 3 år

For aktier der er ejet under tre år, er der ingen værnsregler i forhold til nettotabskontoen, der påvirker den skattemæssige situation. Det er derfor muligt, at foretage køb og salg og derved påvirke nettotabskontoen. Nedenfor gennemgås tre forskellige situationer, hvor aktiernes værdi på beregningstidspunktet vurderes i forhold til anskaffelsessummen på aktierne.

Alle aktier ligger med tab i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum

Hvis alle aktier ligger med tab, har selskabet en negativ nettotabskonto. Hvis man sælger aktier og genkøber disse, vil man således blot opnå en flytning af tabet fra nettotabskontoen til realiseret tab. Idet disse modregnes i den samme indkomst, har det i praksis ingen betydning, om tabet er af den ene eller den anden slags. Der er derfor ingen fordel i at sælge og genkøbe. Dette illustreres med følgende eksempel (alle tal i tkr.):

Samlet tab på aktier ejet under 3 år	500
--------------------------------------	-----

Hvis der intet foretages, vil selskabet ved indgangen til indkomstår 2010 have en nettotabskonto på tkr. 500 og intet realiseret tab (forudsat ikke noget fra tidligere år). Hvis selskabet derimod sælger aktierne og genkøber disse, vil selskabet have et realiseret tab på

500 og en nettotabskonto på 0. Samlet set giver det således ingen fordel, idet man udelukkende opnår en omfordeling af tabet mellem realiseret tab og nettotabskontoen.

Hvis det derimod forudsættes, at der fra transaktionsdagen og frem til begyndelsen af indkomstår 2010 forventes en værdistigning på aktierne er situationen en anden. Hvis man anvender samme eksempel som ovenfor og antager, at der samlet forventes en værdistigning på 100 frem til begyndelsen af indkomståret 2010, vil det have følgende konsekvens:

Hvis selskabet intet foretager sig, vil der ved indgangen til indkomstår 2010 være en nettotabskonto på 400 (500 i tab nu som udlignes af en værdistigning på 100). Hvis der derimod foretages salg og genkøb af tabsgivende aktier, vil selskabet have et realiseret tab på 500 og en nettotabskonto der er positiv med 100. Da en positiv nettotabskonto ikke skal medregnes, vil selskabet derfor samlet have et tab, der er 100 større end ved intet at foretage sig. Værdistigning fra transaktionen og frem til begyndelsen af indkomstår 2010 vil således være skattefri. Hvis selskabet har foretaget transaktionen og den forventede værdistigning ikke opnås, eller der sker værdifald, vil selskabet skattemæssigt være stillet på samme måde, som hvis man transaktionen ikke var foretaget, jf. det første eksempel. Der er således ingen risiko i at foretage transaktionen, idet selskabet aldrig kan blive stillet dårligere end før (der er her set bort fra transaktionsomkostninger, da de forventes at være af ubetydelig størrelse).

Alle aktier ligger med gevinst i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum

Hvis der er gevinst på alle aktier, vil selskabet have en positiv nettotabskonto. Denne vil ikke skulle beskattes, da kun en negativ nettotabskonto skal medregnes. Hvis selskabet derimod sælger aktierne og genkøber disse, vil der være en gevinst på aktier ejet under 3 år, der er skattepligtig i indkomstår 2009. Ved at beholde aktierne bliver gevinsten således skattefri for selskabet, mens et salg og genkøb af aktierne vil medføre beskatning af gevinsten. Aktierne skal således beholdes og må ikke sælges før indkomstår 2010 er påbegyndt. Dette illustreres med nedenstående eksempel:

Samlet gevinst på aktier ejet under 3 år	500
--	-----

Hvis aktierne beholdes frem til begyndelsen af indkomstår 2010, får de indgangsværdi til handelsværdien på dette tidspunkt og den positive nettotabskonto beskattes ikke. Hvis aktierne derimod sælges og genkøbes, beskattes selskabet af gevinsten på 500 og netto-

tabskontoen vil være 0. Ved salg og genkøb kommer selskabet således til at svare skat af de 500, hvilket ikke er tilfældet, hvis aktierne beholdes. Selskabet bør derfor beholde aktierne, idet der herved opnås den lavest mulige skat.

Ræsonnementet er det samme, såfremt der er værdistigninger frem til påbegyndelsen af indkomstår 2010. Hvis der derimod er værdifald, der er større end den positive nettotabskonto primo, vil der ikke være samme krav om at beholde aktierne for at undgå beskatning af avancen, idet den positive nettotabskonto primo, der beskattes ved realisation i 2009, vil udlignes af en negativ nettotabskonto, der kan fremføres til senere indkomstår.

Porteføljen indeholder både aktier med ejertid under 3 år med tab og aktier med ejertid under 3 år med gevinst i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum

Ved at sælge og genkøbe alle aktier der ligger med tab, vil selskabet dermed få et realiseret tab og for de tilbageværende aktier have en positiv nettotabskonto. Selskabet vil dermed opnå en gunstigere skattemæssig situation end ved at beholde alle aktierne. Hvor meget selskabet kan opnå i fortjeneste ved at foretage transaktionen, afhænger af, hvorledes nettotabskontoen ser ud, inden transaktionen foretages. Hvis nettotabskontoen er positiv, kan selskabet forbedre sin skattemæssige situation med hele det realiserede tab. Hvis nettotabskontoen er negativ, kan selskabet kun forbedre sin skattemæssige situation med den gevinst, der ligger på de gevinstgivende aktier. De to situationer illustreres nedenstående:

Situation 1:

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	500
Positiv nettotabskonto	500

Hvis der intet foretages, har selskabet ved indgangen til indkomstår 2010 en nettotabskonto, der er positiv med 500, som ikke beskattes. Hvis selskabet foretager salg af de tabsgivende aktier i indkomstår 2009 og genkøb af disse, vil der opnås et realiseret tab på 500 og en positiv nettotabskonto på 1000, der ikke beskattes. Selskabet har således forbedret sin skattemæssige situation med tabet på 500, svarende til det samlede tab der var på tabsgivende aktier.

Situation 2:

Aktier med gevinst	500
Aktier med tab	1000
Nettotabskonto	500

Hvis der intet foretages har selskabet ved indgangen til indkomstår 2010 en nettotabskonto på 500, der kan fremføres til modregning i senere gevinster. Hvis der derimod foretages salg og genkøb, vil selskabet opnå et realiseret tab på 1000 og en positiv nettotabskonto, der ikke beskattes på 500. Selskabet forbedrer således sin skattemæssige situation ved salg og genkøb med 500, hvilket svarer til gevinsten på de gevinstgivende aktier.

Hvis der sker værdiændringer frem til begyndelsen af indkomståret 2010, kan beregningerne således ændre sig, men dette ændrer ikke på, at der opnås en fordel i at sælge de tabsgivende aktier og genkøbe disse. Der ændres blot på, hvor stor en forbedring af den skattemæssige situation, der opnås. Hvis der sker store værdiændringer, kan det dog komme til at betyde, at fordelene ved salg og genkøb forsvinder helt, men selskabet kan aldrig blive dårligere stillet, end hvis der intet var gjort.

Situation 3

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	500
Positiv nettotabskonto	500
Værdifald frem til begyndelsen af indkomstår 2010	2000

Hvis der intet foretages, opnår selskabet en negativ nettotabskonto på 1500, der kan modregnes i senere gevinster. Hvis selskabet sælger og genkøber de tabsgivende aktier, opnås et realiseret tab på 500 og en negativ nettotabskonto på 1000 – altså samlet 1500 til modregning i senere indkomst. I dette tilfælde har værdifaldet været så stort, at fordelene ved salg og genkøb er udlignet, men selskabet er stadig ikke stillet dårligere, end hvis der intet var gjort, hvorfor der ikke er nogen risiko ved at foretage transaktionen.

Nedenstående matrix er opstillet for at summere op på, i hvilke tilfælde der er incitament til at foretage handlinger i indkomstår 2009 for at opnå en skattemæssig fordel, hvis selskabet udelukkende ejer aktier med ejertid under 3 år. Matricen sammenholder status på

aktierne i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum med forventningerne til værdiændringerne på aktierne frem til begyndelsen af indkomstår 2010⁴⁹:

	Ingen værdiændring	Værdistigning	Værdifald
Tab på alle aktier	Intet incitament	Sælg og genkøb	Intet incitament
Gevinst på alle aktier	Behold	Behold	Behold (medmindre værdifald > positiv nettotabskonto primo)
Både aktier med gevinst og tab	Sælg og genkøb aktier med tab	Sælg og genkøb aktier med tab	Sælg og genkøb aktier med tab (medmindre værdifald > gevinst på gevinstgivende aktier)

9.1.2 Porteføljen består udelukkende af aktier med ejertid over 3 år

For aktier ejet over 3 år er der, som tidligere anført, indført en værnsregel, der medfører, at der ved opgørelsen af nettotabskontoen, skal medregnes anskaffelsessummen henholdsvis afståelsessummen for aktier, som er afstået d. 25. maj 2009 eller senere og som på afståelsestidspunktet havde været ejet i 3 år eller mere. Denne regel er indsat, for at forhindre, at selskaber ikke får opgjort en uberettiget stor nettokurstabskonto ved sælge gevinstgivende porteføljeaktier skattefrit inden begyndelsen af indkomståret 2010, eller at selskabets nettokurstab mindskes, hvis selskabet sælger tabsgivende aktier ejet i mere end 3 år inden begyndelsen af indkomståret 2010. På trods af denne værnsregel er der dog under visse forudsætninger stadig mulighed for at foretage skatteoptimering ved køb og salg af aktier med ejertid over 3 år. Der er dog intet at hente ved udelukkende at foretage salg og genkøb, men hvis selskabet derimod foretager tilkøb, salg og genkøb vil det være muligt at fordele et tabet på aktier ejet over og under tre år. Derved opnås en gunstigere skattemæssig situation. Dog skal visse forudsætninger være opfyldt, jf. gennemgangen i det nedenstående.

Alle aktier ligger med tab i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum

Hvis alle aktier ligger med tab, vil der intet incitament være til at foretage nogle transaktioner, idet det ikke vil forbedre den skattemæssige situation jf. nedenstående eksempel

Samlet tab på aktier ejet over 3 år

500

⁴⁹ Egen tilvirkning

Hvis selskabet blot foretager et salg og genkøb, vil der opnås et realiseret tab, der ikke er fradragsberettiget i indkomstår 2009, idet det er på aktier med ejertid over 3 år. Tabskontoen er på 500, uanset om selskabet foretager salg og genkøb eller ej, idet det realiserede tab på aktier ejet i over 3 år fragår i nettotabskontoen. Der vil således ikke opnås nogen fordel.

Hvis selskabet foretager tilkøb og derefter sælger den samlede aktiebeholdning og foretager genkøb af de oprindelige aktier, vil man få tabet fordelt på aktier ejet i over og under tre år. Hvis det antages, at tilkøbet foretages i forholdet 1:1⁵⁰ opnås følgende: Selskabet realiserer et tab på aktier ejet i over tre år på 250 og et tab på aktier ejet under tre år på 250. Der bliver herved et realiseret tab på 250 til fremførsel. Hvis værdien er uændret ved indgangen til indkomstår 2010, har selskabet en tabskonto på 250, idet tabet på aktier ejet over tre år medregnes her og et realiseret tab på 250 til fremtidig modregning. Der opnås derfor ingen fordel herved, idet dette blot indebærer at tabet fordeles på realiseret tab og nettotabskonto. Forholdet man tilkøber i, har ikke indflydelse på denne konklusion, idet resultatet vil give det samme ved tilkøb i et andet forhold, blot vil fordelingen mellem realiseret tab og nettotabskonto være anderledes.

Hvis der derimod forventes en værdistigning frem til begyndelsen af indkomstår 2010, er situationen en anden. Her kan man ved tilkøb, salg af alle aktierne og genkøb af de oprindelige opnå en gunstigere skattemæssig situation, end ved intet at foretage sig. Dette illustreres ved brug af samme eksempel som ovenstående:

Samlet tab på aktier ejet over 3 år	500
Værdistigning frem til begyndelsen af indkomstår 2010	300

Hvis der foretages salg og genkøb, opnår man et realiseret tab på aktier ejet over 3 år på 500, der ikke er fradragsberettiget. Nettotabskontoen vil udgøre 200 uanset om der intet foretages eller om man foretager salg og genkøb, idet tabet på aktierne ejet over tre år medgår heri. Der er således ingen fordel heri.

Hvis selskabet derimod foretager tilkøb, sælger dem alle og foretager genkøb af de oprindelige aktier, kan der opnås en fordeling af tabet på tab på aktier ejet over og under tre år. Vi antager, at der foretages tilkøb i forholdet 1:1: Ved intet at gøre opnås en nettotabskon-

⁵⁰ Der købes en yderligere aktie for hver aktie der ejes

to på 200. Ved tilkøb, salg og genkøb opnås et realiseret tab på aktier ejet i over 3 år på 250 og et realiseret tab på aktier ejet i under tre år på 250. Nettotabskontoen udgør således ultimo minus 50 (tab på aktier ejet over 3 år 250 + værdistigning 300), som ikke beskattes og der er et realiseret tab på 250, der kan fremføres. Her opnås således et forbedring i den skattemæssige stilling på 50 ved at foretage tilkøb, salg og genkøb.

Hvis selskabet tilkøber i et større forhold, vil den skattemæssige stilling forbedres yderligere, idet en større del af tabet henføres til aktier ejet under 3 år. Hvis der således tilkøbes i forholdet 3:1, vil man opnå et realiseret tab på aktier over tre år på 125 og et tab på aktier ejet i under tre år på 375. Nettotabskontoen vil udgøre minus 175 (tab på aktier ejet over 3 år 125 + værdistigning 300), som ikke beskattes og der er et realiseret tab på 375, der kan fremføres. Her opnås således en forbedring i den skattemæssige stilling på 175 ved at foretage tilkøb, salg og genkøb. Man kan derfor i disse situationer, foretage tilkøb i et større forhold og derved opnå en større fordel.

Forudsætningen for at opnå en fordel ved ovenstående er dog, at der ved tilkøbet er en værdistigning, der er større end det tab, der opnås på aktier over 3 år. Hvis den forventede værdistigning er lille, vil der derfor skulle tilkøbes i et større forhold for at kunne opnå en gevinst herved og gevinsten der ville kunne hentes er mindre. Hvis eksemplet ovenfor anvendes igen blot med en mindre værdistigning:

Samlet tab på aktier ejet over 3 år	500
Værdistigning frem til begyndelsen af indkomstår 2010	100

Hvis der foretages tilkøb, salg og genkøb i forholdet 1:1, vil man opnå et realiseret tab på aktier ejet i over 3 år på 250 og et realiseret tab på aktier ejet i under tre år på 250. Nettotabskontoen vil ultimo udgøre minus 150 (værdistigning 100 minus tab på aktier ejet over tre år 250), som kan fradrages fremadrettet og der vil være et realiseret tab på 250. Det samlede tab vil således udgøre 400. Hvis der intet foretages, vil man have en nettotabskonto på 400. Således opnås der her ingen skattemæssig fordel. Ved tilkøb i et større forhold vil man dog kunne opnå en fordel (skal dog være mindst 5:1 i dette tilfælde).

Betingelsen for at man kan opnå en fordel, er således at man tilkøber i minimum et forhold, der gør, at det samlede tab på aktier ejet over 3 år er mindre end værdistigningen, da selskabet ellers ikke opnår en positiv nettotabskonto, der i disse tilfælde er lig det beløb selskabet tjener. Den fordel selskabet kan opnå, afhænger af, hvor stor værdistignin-

gen er, idet den maksimale fordel selskabet kan opnå er værdistigningen (ved genkøb i uendeligt forhold).

Forholdet selskabet skal tilkøbe i kan udtrykkes ved denne formel:

$$\text{Tilkøbsforhold} > \text{Tab} / \text{Værdistigning frem til begyndelsen af 2010.}$$

Hvis selskabet således har et samlet tab på 750 og der forventes en værdistigning på 250, skal selskabet tilkøbe i et forhold, der er større end 1:3, for at opnå en fordel herved. Værdistigningen er en ukendt faktor, hvorfor den faktor selskabet optimerer den skattemæssige stilling ud fra i praksis, vil være den forventede værdistigning.

Alle aktier ligger med gevinst i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum

Hvis alle aktier ligger med gevinst, vil der intet incitament være til at foretage nogle transaktioner, idet det ikke vil forbedre den skattemæssige situation jf. nedenstående eksempel.

Samlet gevinst på aktier ejet over 3 år

500

Hvis selskabet blot foretager et salg og genkøb, vil der opnås en realiseret fortjeneste, der ikke er skattepligtig i indkomstår 2009, idet det er på aktier ejet i over tre år. Tabskontoen vil være positiv med 500, uanset om selskabet foretager salg og genkøb eller ej, idet den realiserede gevinst på aktier ejet i over tre år fragår i nettotabskontoen. Selskabet vil således ikke opnå nogen fordel ved at gennemføre transaktioner. I denne situation vil selskabet heller ikke kunne opnå nogen fordel ved tilkøb, idet fordelene her opnås ved en omflytning af en del af tabet til aktier ejet under tre år, og idet der intet tab er, er der intet at fordele.

Porteføljen indeholder både aktier, der ligger med tab og aktier, der ligger med gevinst i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum på aktier med ejertid over 3 år

Argumentationen vil her være den samme, som når der kun er aktier med tab. Således kan der ingen fordele opnås ved at foretage genkøb og salg, men der skal i stedet foretages tilkøb, salg af beholdningen og genkøb af de oprindelige tabsgivende aktier, før der kan opnås en fordel. Her er metoden den samme. Det gælder om at fordele det realiserede tab på aktier over og under tre år ved tilkøb og beregning ud fra gennemsnitmetoden, for således at opnå en fordel.

Idet der i dette tilfælde også er aktier med gevinst på, kan der således uanset værdistigning opnås en fordel ved tilkøb, salg og genkøb af alle aktier med tab, idet de gevinstgivende aktier har en positiv nettotabskonto. Dette illustreres i nedenstående eksempel:

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	1500
Negativ nettotabskonto	500
Ingen værdiændring frem til begyndelsen af indkomstår 2010	

Ved tilkøb af de tabsgivende aktier i forholdet 1:1 fordeles tabet således, at der opnås et realiseret tab på aktier ejet i over tre år på 750 og et tab på aktier ejet i under tre år på 750. Det realiserede tab på aktier ejet i under tre år kan fremføres, mens tabet på aktier ejet i over tre år ikke er fradragsberettiget. Nettotabskontoen vil ved indgangen til indkomstår 2010 være positiv med 250 (aktier med gevinst 1000 fratrukket tab på aktier ejet over tre år 750), som ikke beskattes og selskabet vil have et realiseret tab på aktier til fremførsel på 750. Samlet vil selskabet således opnå et tab på 750 og selskabet har således opnået en fordel på 250 i forhold til, hvis der intet var gjort. Her gælder igen, at selskabet kan opnå en større fordel ved at foretage tilkøb i et større forhold. Den gevinst selskabet maksimalt kan opnå, er den avance der ligger på de gevinstgivende aktier ved en negativ nettotabskonto som udgangspunkt og maksimalt en gevinst svarende til tabet på de tabsgivende aktier ved en positiv nettotabskonto som udgangspunkt (ved tilkøb i forholdet uendeligt i begge situationer).

Værdistigning frem til begyndelsen af indkomstår 2010

Hvis der foreligger en værdistigning frem til begyndelsen af indkomstår 2010, vil der kunne opnås en yderligere fordel. I den situation kan selskabet ved en negativ nettotabskonto opnå en fortjeneste på maksimalt værdistigningen tillagt den avance, der ligger på de gevinstgivende aktier (ved tilkøb i uendeligt forhold) jf. sammenholdelse af ovenstående ræsonnementer. Ved en positiv nettotabskonto som udgangspunkt, kan selskabet opnå en fortjeneste på maksimalt tabet på de tabsgivende aktier (ved tilkøb i uendeligt forhold). Dette illustreres med følgende to situationer:

Situation 1 – negativ nettotabskonto:

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	1500
Nettotabskonto	500
Værdistigning frem til begyndelsen af indkomstår 2010	200

Ved tilkøb af de tabsgivende aktier i uendeligt forhold, allokeres stort set hele tabet til aktier ejet under tre år, således der opnås et realiseret tab på aktier ejet i over tre år på 0 og et tab på aktier ejet i under tre år på 1500. Det realiserede tab på aktier ejet i under tre år kan fremføres. Nettotabskontoen vil ved indgangen til indkomstår 2010 være positiv med 1200 (aktier med gevinst 1000, tillagt værdistigning på 200), som ikke beskattes og selskabet vil have et realiseret tab på aktier til fremførsel på 1500. Samlet vil selskabet således opnå et tab på 1500 og har således opnået en fordel på 1200 i forhold til, hvis der intet var gjort (lig gevinsten på de gevinstgivende aktier tillagt værdistigningen som anført ovenstående).

Situation 2 – positiv nettotabskonto:

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	500
Positiv nettotabskonto	500
Værdistigning frem til begyndelsen af indkomstår 2010	200

Ved tilkøb af de tabsgivende aktier i uendeligt forhold allokeres stort set hele tabet til aktier ejet under tre år, således der opnås et realiseret tab på aktier ejet i over tre år på 0 og et tab på aktier ejet i under tre år på 500. Det realiserede tab på aktier ejet i under tre år kan fremføres. Nettotabskontoen vil ved indgangen til indkomstår 2010 være positiv med 1200 (aktier med gevinst 1000, tillagt værdistigning på 200), som ikke beskattes og selskabet vil have et realiseret tab på aktier til fremførsel på 500. Samlet vil selskabet således opnå et tab på 500 og har således opnået en fordel på 500 i forhold til, hvis der intet var gjort (lig tabet på de tabsgivende aktier som anført ovenstående).

Værdifald frem til begyndelsen af indkomstår 2010

Hvis der derimod foreligger et værdifald, er forudsætningen for at opnå fortjeneste ved tilkøb, salg og genkøb af tabsgivende aktier, at værdifaldet ikke overstiger den fortjeneste, der ligger på de gevinstgivende aktier, idet selskabet ellers ikke opfylder forudsætningen om, at kunne opnå en positiv nettotabskonto. Hvis forudsætningen er opfyldt, vil den for-

tjeneste der kan opnås, være begrænset til forskellen mellem avancen på de gevinstgivende aktier og værdifaldet ved en negativ nettotabskonto i udgangssituationen. Ved en positiv tabskonto i udgangssituationen vil selskabet, når værdifaldet er større end den positive tabskonto primo, maksimalt kunne opnå en fortjeneste, som er lig gevinsten på de gevinstgivende aktier fratrukket værdifaldet. Når værdifaldet er mindre end eller lig den positive tabskonto primo, vil selskabet maksimalt kunne opnå en fortjeneste lig tabet på de tabsgivende aktier. Dette illustreres med nedenstående situationer:

Situation 1 – negativ nettotabskonto:

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	1500
Nettotabskonto	500
Værdifald frem til begyndelsen af indkomstår 2010	200

Ved tilkøb af de tabsgivende aktier i uendeligt forhold allokeres stort set hele tabet til aktier ejt under tre år, således der opnås et realiseret tab på aktier ejt i over tre år på 0 og et tab på aktier ejt i under tre år på 1500. Det realiserede tab på aktier ejt i under tre år kan fremføres. Nettotabskontoen vil ved indgangen til indkomstår 2010 være positiv med 800 (aktier med gevinst 1000, fratrukket værdifald på 200), som ikke beskattes og selskabet vil have et realiseret tab på aktier til fremførelse på 1500. Samlet vil selskabet således opnå et tab på 1500 og har således opnået en fordel på 800 i forhold til, hvis der intet var gjort (lig gevinsten på de gevinstgivende fratrukket værdifaldet som anført ovenstående).

Situation 2 – positiv nettotabskonto, værdifald større end positiv nettotabskonto primo:

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	500
Positiv nettotabskonto	500
Værdifald frem til begyndelsen af indkomstår 2010	600

Ved tilkøb af de tabsgivende aktier i uendeligt forhold allokeres stort set hele tabet til aktier ejt under tre år, således der opnås et realiseret tab på aktier ejt i over tre år på 0 og et tab på aktier ejt i under tre år på 500. Det realiserede tab på aktier ejt i under tre år kan fremføres. Nettotabskontoen vil ved indgangen til indkomstår 2010 være positiv med 400 (aktier med gevinst 1000, fratrukket værdifald på 600), som ikke beskattes og selskabet vil have et realiseret tab på aktier til fremførelse på 500. Samlet vil selskabet opnå et

tab på 500 og har således opnået en fordel på 400 i forhold til, hvis der intet var gjort (lig gevinsten på de gevinstgivende aktier fratrukket værdifaldet som anført ovenstående).

Situation 3 – positiv nettotabskonto, værdifald mindre end positiv nettotabskonto primo:

Aktier med gevinst	1000
Aktier med tab	500
Positiv nettotabskonto	500
Værdifald frem til begyndelsen af indkomstår 2010	200

Ved tilkøb af de tabsgivende aktier i uendeligt forhold allokteres stort set hele tabet til aktier ejet under tre år, således der opnås et realiseret tab på aktier ejet i over tre år på 0 og et tab på aktier ejet i under tre år på 500. Det realiserede tab på aktier ejet i under tre år kan fremføres. Nettotabskontoen vil ved indgangen til indkomstår 2010 være positiv med 800 (aktier med gevinst 1000, fratrukket værdifald på 200), som ikke beskattes og selskabet vil have et realiseret tab på aktier til fremførelse på 500. Samlet vil selskabet opnå et tab på 500 og har således opnået en fordel på 500 i forhold til, hvis der intet var gjort (lig tabet på de tabsgivende aktier som anført ovenstående).

For at summere op på, i hvilke tilfælde der er incitament til at foretage handlinger i indkomstår 2009, for at opnå en skattemæssig fordel, hvis selskabet udelukkende ejer aktier der har været ejet i over 3 år opstilles nedenstående matrix, der sammenholder status på aktierne i forhold til den skattemæssige anskaffelsessum med forventningerne til værdiændringerne på aktierne frem til begyndelsen af indkomstår 2010⁵¹:

	Ingen værdiændring	Værdistigning	Værdifald
Tab på alle aktier	Intet incitament	Tilkøb, sælg og genkøb ⁵²	Intet incitament
Gevinst på alle aktier	Intet incitament	Intet incitament	Intet incitament
Både aktier med gevinst og tab	Tilkøb, sælg og genkøb aktier med tab	Tilkøb, sælg og genkøb aktier med tab	Tilkøb, sælg og genkøb aktier med tab (medmindre værdifald > gevinst på gevinstgivende aktier)

⁵¹ Egen tilvirkning

⁵² Tilkøbsforhold > tab/værdistigning

Tilkøbsforholdet for aktier ejet i over 3 år har betydning for den opnåede fordel i forhold til ovenstående opstilling.

9.1.3 Porteføljen består både af aktier med ejertid over og under 3 år

I praksis er det sjældent, at en portefølje kun består af aktier ejet enten over eller under tre år og enten aktier med tab eller gevinst. Derfor er beregningerne i praksis meget mere komplekse og afhænger af den enkelte situation, samt forventninger til værdiændringerne frem til begyndelsen af indkomstår 2010. Hvis der ses bort fra værdiændringer frem til begyndelsen af indkomstår 2010 og det antages, at der er aktier ejet både over og under 3 år og både aktier med tab og gevinst kan dette opdeles i to situationer.

Positiv nettotabskonto

Hvis der samlet set er en positiv nettotabskonto, vil det altid kunne betale sig, at realisere tab på aktier ejet under tre år og foretage genkøb af disse. Det vil også kunne betale sig at foretage tilkøb, salg og genkøb af tabsgivende aktier ejet over 3 år. Den forbedring i skattemæssig stilling et selskab maksimalt kan opnå, er lig tabet på de tabsgivende aktier (under forudsætning af tilkøb i uendeligt forhold af aktier ejet over tre år).

Negativ nettotabskonto

Hvis der samlet er en negativ nettotabskonto, vil det stadig kunne betale sig at realisere tab på aktier ejet under 3 år og foretage genkøb af disse, samt at foretage tilkøb, salg og genkøb af tabsgivende aktier ejet over 3 år. Kravet er blot, at selskabet skal gøre det i et sådant omfang, at nettotabskontoen bliver positiv. Den forbedring i skattemæssig stilling selskabet maksimalt kan opnå, er lig gevinsten på de gevinstgivende aktier (under forudsætning af tilkøb i uendeligt forhold af aktier ejet over tre år).

For porteføljer der både består af aktier med ejertid over og under tre år, kan de to foregående matrixer sammenfattes, således der opnås nedenstående overblik⁵³:

⁵³ Egen tilvirkning

	Ingen værdiændring	Værdistigning	Værdifald
Tab på alle aktier	Intet incitament	Sælg og genkøb aktier ejet under 3 år Tilkøb, sælg og genkøb aktier ejet over 3 år	Intet incitament
Gevinst på alle aktier	Behold aktier ejet under 3 år. Indifferent for aktier ejet over 3 år	Behold aktier ejet under 3 år. Indifferent for aktier ejet over 3 år	Behold aktier ejet under 3 år, indifferent for aktier ejet over 3 år (medmindre værdifald > positiv nettotabsskonto primo)
Både aktier med gevinst og tab	Sælg og genkøb aktier med tab ejet under 3 år Tilkøb, sælg og genkøb aktier med tab ejet over 3 år	Sælg og genkøb aktier med tab ejet under 3 år Tilkøb, sælg og genkøb aktier med tab ejet over 3 år	Sælg og genkøb aktier med tab ejet under 3 år Tilkøb, sælg og genkøb aktier med tab ejet over 3 år (medmindre værdifald > gevinst på gevinstgivende aktier)

Tilkøbsforholdet for aktier ejet i over 3 år har betydning for den opnåede fordel i forhold til ovenstående opstilling.

9.1.4 Øvrige forhold der skal tages i betragtning ved skatteoptimering ved køb og salg inden indgangen til indkomstår 2010

I ovenstående beregninger er der set bort fra transaktionsomkostninger, kursrisiko og likviditetstræk. Disse forhold er væsentlige og de skal derfor tages med i overvejelserne, når beregningerne foretages i praksis.

Ved køb og salg af aktier er der transaktionsomkostninger i form af handelsomkostninger. Disse udgør en lille procentdel i forhold til handelsbeløbet og derfor er de betragtet som ubetydelige i foregående afsnit. Hvis den fortjeneste selskabet kan opnå ved at foretage transaktioner er meget lille, bør de dog tages med i betragtningen.

For at tilkøb og salg eller salg og genkøb betragtes som en reel transaktion, skal der gå et vist tidsrum mellem transaktionerne. Tidsrummet er afhængigt af den kursrisiko, der er i forbindelse hermed. Der er i praksis ingen retningslinjer herom, men det må antages, at

når der har været en reel kursrisiko, kan det også betragtes som en reel transaktion⁵⁴. Kursrisikoen afhænger af, hvor ofte den pågældende aktie handles. Ved børsnoterede aktier der handles hele tiden, behøver der således ikke at være gået ret lang tid, i forhold til hvis det er unoterede aktier der handles sjældnere⁵⁵. I og med at der skal være en reel kursrisiko, vil man derfor ikke kunne købe og sælge til den helt samme kurs, som antaget i eksemplerne ovenfor. Denne kursrisiko skal ligeledes tages med i betragtningen ved overvejelserne.

I nogle tilfælde er det ikke nok at foretage salg og genkøb for at opnå en fortjeneste. Her kræves, at der i stedet foretages tilkøb, salg og genkøb. Og jo større en fortjeneste der ønskes opnået i jo større forhold skal der foretages tilkøb. Disse transaktioner kræver derfor likviditet. Man kan derfor ikke blot som ovenfor antage, at man kan tilkøbe i et uendeligt forhold, men må i overvejelserne tage med i betragtning, hvilken likviditet selskabet har til at foretage tilkøbet. I den forbindelse må man tage i betragtning, at det i den nuværende finanskrise kan være vanskeligt låne midler til at foretage disse transaktioner, hvorfor selskabets nuværende likviditet er helt afgørende.

I de ovenstående konklusioner er antaget, at beregningerne og handlinger foretages på ét tidspunkt i indkomstår 2009. Der er mulighed for, at foretage handler frem til påbegyndelsen af indkomstår 2010. Såfremt beregningerne på det pågældende tidspunkt viser, at der intet incitament er til at gøre noget, skal man være opmærksom på, at forudsætningerne kan ændre sig og det kan derfor være relevant, at foretage beregningerne igen på et senere tidspunkt i indkomstår 2009, hvor de måske vil give en anden konklusion. Derudover kan handlingerne jo foretages flere gange, hvilket betyder at det kan være relevant, at foretage senere handler ud fra en ny beregning. Det er således ikke nok blot at foretage beregninger og heraf afledte handlinger, man skal løbende frem til påbegyndelsen af indkomstår 2010 være opmærksom på om forudsætningerne ændrer sig, således at det kan være en fordel at foretage yderligere handlinger.

Således er beregningerne i praksis endnu mere komplekse end i foregående afsnit og der er endnu flere forhold der skal tages i betragtning. I praksis vil man derfor ofte ikke foreta-

⁵⁴ Underbygges også af SKM2009.374.SR, hvor det anføres at salg og genkøb kan ske i samme papir, forudsat der i perioden har været en reel usikkerhed om kursen.

⁵⁵ I SKM2009.374.SR er spurgt til et tidsinterval på 4 timer, hvilket ansås at være nok i forhold til kursrisiko på børsnoterede værdipapirer.

ge handlinger med det formål at optimere skatten i den henseende, medmindre der er en reel gevinst og ikke blot en ubetydelig fortjeneste herved.

9.2 Muligheder for skatteoptimering ved omgåelse af værnsreglen om mellemholdingselskaber

Med de nye regler indføres der fra indkomstår 2010 en værnsregel i forhold til mellemholdingselskaber, som er omtalt i afsnit 8.2.3. Formålet med denne er at undgå, at der skabes koncernstrukturer, der er indrettet udelukkende på at opnå 10 % ejerandel hele vejen igennem ejerkredsen og dermed kunne opnå skattefrie udbytter og aktieavancer. For at værnsreglen finder anvendelse, skal fire betingelser være opfyldt jf. tidligere herom. For at undgå at blive ramt af denne værnsregel, kan man derfor søge en situation, hvor en eller flere af betingelserne ikke er opfyldt.

Den første betingelse er, at det er moderselskabets primære funktion at eje aktier i datterselskabet. Hvis der er anden aktivitet i moderselskabet eksempelvis ejerskab af udlejningsejendomme, besiddelse af øvrige værdipapirer mv. vil betingelsen ikke være opfyldt. Der er dog ingen definition af "primære funktion" og det er derfor ikke fastlagt, hvilket omfang anden aktivitet skal have, for at betingelsen ikke er opfyldt. Dette må antages at blive fastlagt i kommende domspraksis.

Den anden betingelse er, at moderselskabet skal udøve reel økonomisk virksomhed vedrørende aktiebesiddelsen for at komme ud af værnsreglen. Her er angivet, at dette indebærer fysisk eksistens i form af eksempelvis lokaler, ansat personale, ejerskab af fysiske aktiver mv. Man kan således forsøge at skabe fysisk eksistens og rammer herfor, for at falde udenfor værnsreglen ved ikke at opfylde denne betingelse.

Den tredje betingelse er, at mere end 50 % af moderselskabet direkte eller indirekte skal ejes af selskaber, der ikke vil kunne modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab af datterselskabet. Denne betingelse kan omgås ved at ændre koncernstrukturen, således at den ikke længere opfyldes. Da reglen kun omfatter situationer, hvor det er selskaber der ejer mere end 50 %, kan selskabet i nogle situationer få en fordel ud af at sælge aktierne i mellemholdingselskabet over til de fysiske aktionærer. Dette vil dog ikke altid være hensigtsmæssigt, idet udbyttet i givet fald blive i mellemholdingselskabet for at undgå beskatning af dette og derved kan det ikke udloddes til de enkelte aktionærers holdingselskaber, hvor de individuelt kan bestemme hvad de vil have ud af udbytte. Hvis vi anvender de eksempler, der er angivet i afsnittet om mellemholdingselskaber, kunne det i eksempel 1

være relevant at sælge aktierne i MH, der er ejet af enten M2 eller M3 ud til den personlige aktionær, hvorved betingelse tre ikke længere er opfyldt. Derved kommer selskabet ud af værnireglens anvendelse. Derudover kan det i andre tilfælde være relevant, at fusionere nogle af de overliggende selskaber, for at komme ud af betingelsen. Dette kunne i forhold til eksemplerne være relevant i tilfælde 5, hvor man ved fusion af to af X selskaberne, ikke længere ville opfylde betingelse tre og derved ville komme ud af værnireglens anvendelse. Prisen for dette ville være, at to af aktionærene i X selskaberne vil skulle tåle, at have et fælles holdingselskab, men dette vil i mange situationer være tåleligt, for at man stadig kunne opnå skattefrit udbytte og skattefrie aktieavancer op gennem koncernen.

9.3 Skatteoptimeringsmuligheder i forhold til valg af realisationsprincippet

Hvis selskabet vælger realisationsprincippet for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, kan selskabet få en likviditetsfordel ved ikke at skulle afregne skatten løbende ved gevinster. Når selskabet vælger princip er det således værd at spekulere i, om det har eller forventer gevinster eller tab på sine aktier af den type. Hvis der er eller forventes tab, bør lagerprincippet vælges for at få en likviditetsfordel og hvis der er eller forventes gevinster, bør realisationsprincippet vælges for at undgå likviditetstræk. Prisen for valg af realisationsprincippet er, som tidligere anført, en kildeartsbegrænsning på tabet. Denne ophæves dog ved overgang til lagerprincippet, således at hvis man i fremtiden opnår tab, kan man blot senere skifte til lagerprincippet.

9.4 Delkonklusion

I forbindelse med indførslen af de nye regler er der indført en række overgangsregler og værniregler for at hindre spekulation i det nye regelsæt. Det er dog ikke fuldt ud lykkedes, hvorfor der fortsat er mulighed for at spekulere i reglerne og derved optimere skatten, forudsat det pågældende selskab ikke har påbegyndt indkomstår 2010.

Der er i visse situationer mulighed for at optimere selskabers skattemæssige situation i relation til beskatning af porteføljeaktier ved at foretage køb og salg af aktier i indkomstår 2009. Vurderingen skal foretages i det enkelte tilfælde og ses ud fra hele den samlede beholdning af porteføljeaktier og de forudsætninger der ligger til grund. Det er derfor ikke muligt at give et entydigt svar på, hvad selskaber skal gøre for at optimere skatten. I afsnittet er dog forsøgt, at give nogle retningslinjer for, hvad selskaber kan gøre, for at optimere skatten ved køb og salg i indkomstår 2009 under nogle generelle forudsætninger. Konklusionerne er sammenfattet i en matrix i afsnit 9.1.3. Ved en negativ tabskonto som

udgangspunkt er det dog vigtigt at være opmærksom på, at salg og genkøb af aktier ejet under 3 år, samt tilkøb, salg og genkøb af aktier ejet i over 3 år, for at opnå en forbedret skattemæssig situation, skal foretages i et forhold, således der slutteligt opnås en positiv nettotabkonto. Derudover skal man være opmærksom på, at tilkøbsforholdet for aktier ejet i over 3 år har betydning for den opnåede fordel.

Ved overvejelser om køb og salg af aktier i indkomstår 2009 bør der dog også tages hensyn til transaktionsomkostninger, kursrisiko og ikke mindst likviditet.

Med hensyn til værnsreglen for mellemløbselskaber kan der foretages skatteoptimering, ved at forsøge at etablere sig således, at en eller flere af de fire betingelser i værnsreglen ikke er opfyldt og derved omgå denne.

Ved valg mellem lagerbeskatning og realisationsbeskatning for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, skal man i forhold til at optimere skatten foretage valget ud fra om man har eller forventer gevinst eller tab på sine aktier. Hvis man forventer gevinst bør realisationsprincippet vælges, mens lagerprincippet bør vælges hvis der forventes tab.

10. Problemstillinger

I dette afsnit sættes fokus på udvalgte praktiske problemstillinger, der kan opstå ved anvendelsen af reglerne, samt enkelte problemstillinger der opstår i form af konkrete situationer, hvor regelsættet har en utilsigtet virkning.

10.1 Overgang til beskatning efter lagerprincippet for selskaber

Med vedtagelsen af skattereform 2009 er der for selskaber fra og med indkomstår 2010 indført lagerbeskatning på porteføljeaktier. Som konsekvens heraf skal selskaberne således afregne skat af den værdistigning, der har været på porteføljeaktier i løbet af året. Tilsvarende kan værdifald på porteføljeaktier modregnes i den skattepligtige indkomst i indkomståret.

Ovenstående vil ved samlet værdistigning på porteføljeaktier betyde, at skatten på aktierne skal afregnes sammen med den øvrige skat. I forhold til tidligere hvor der først skulle afregnes skat ved realisation af aktierne, indebærer dette en væsentlig forringelse af selskabernes likviditet. Der skal således betales skat af en ikke realiseret kursgevinst, hvorfra der endnu ikke er modtaget likvide midler. Dette kan komme til at betyde, at selskaberne er nødt til løbende at foretage delsalg af beholdningen af porteføljeaktier for at kunne afregne skatten, hvis der likviditetsmæssigt ikke er andre muligheder.

Dette kan virke meget urimeligt, idet køb og salg af aktier baseres på, hvornår selskabet vurderer, at det er fordelagtigt at købe og sælge og ikke bør påvirkes af likviditetsmæssige forhold. Derudover er det, specielt i en tid med finanskriser, en hård likviditetsbelastning at pålægge selskaberne. Dette er stik imod, hvad der indtil videre er gjort, for at hjælpe de erhvervsdrivende med udsatte frister for betaling af moms, a-skatter mv⁵⁶.

Hvis der samlet set er tab på porteføljeaktier, vil det dog få den modsatte betydning for selskabet. Her vil selskabet opnå en likviditetsmæssig fordel, idet selskabet kan modregne tabet i den øvrige skattepligtige indkomst. Dette kræver dog, at der er anden skattepligtig indkomst at modregne i. Hvis ikke dette er tilfældet, bliver tabet en del af det fremførbare underskud til senere år. I disse finanskrisetider kan der være en del situationer,

⁵⁶ Tænketanken bag skattereformen har arbejdet uafhængigt af finanskrisen og i to år forud for denne, hvilket nok er baggrunden for at finanskrisen ikke er taget i betragtning i forhold til indførelsen af lagerprincippet.

hvor der ikke er anden indkomst at modregne i, da der er underskud i selskabet i forvejen og likviditetsfordelen vil derfor blive udskudt til senere.

Således rammes selskaber, der har avancer på porteføljeaktier hårdt likviditetsmæssigt, mens der kun er hjælp til de selskaber, der har tab på porteføljeaktier, hvis de har overskud fra anden aktivitet eller sambeskatningsindkomst at modregne aktietabet i.

Jeg synes derfor ikke, at indførslen af lagerbeskatningen er hensigtsmæssig, idet selskaberne i nogle tilfælde tvinges til aktiesalg og idet det er imod princippet om at hjælpe de erhvervsdrivende i en tid med finanskrisen. Det eneste der kan tale for er, at selskaberne ved aktietab hjælpes likviditetsmæssigt og dermed påvirkes situationen positivt. Der er i markedet i øjeblikket stigende kurser, der delvist udligner de store fald. Derudover er en del af de aktiebeholdninger, der er i depot, købt inden markedet for alvor steg i de seneste år før finanskrisen og de vil derfor ligge med gevinst på trods af de store værdifald. Den likviditetsmæssige fordel synes derfor kun eksisterende i få situationer og indførslen af lagerbeskatningen, kan derfor komme til at påvirke krisen negativt, hvilket antageligt ikke er tilsigtet.

10.2 Værnsregel mod mellemholdingselskaber

Værnsreglen om mellemholdingselskaber indeholder flere betingelser, som ikke er klart definerede og derfor kan skabe problemer i forhold til praksis, som tidligere anført.

Den første betingelse er, at det er moderselskabets primære funktion, at eje aktierne i datterselskabet. Der er dog ingen definition af "primære funktion" og det er derfor ikke fastlagt, hvor stort et omfang anden aktivitet skal have, for at betingelsen ikke er opfyldt. Det kan derfor i praksis være svært at afgøre, om denne betingelse er opfyldt, hvis der er anden aktivitet i selskabet. Der skabes derved en usikker retsstilling for disse selskaber, da det ikke med sikkerhed kan afgøres, om udbytter og aktieavancer op igennem koncernen bliver skattepligtige og dette kan derfor ikke tages i betragtning i nødvendigt omfang ved fastlæggelsen af udbyttepolitik samt beslutninger og køb og salg.

Den anden betingelse er, at moderselskabet skal udøve reel økonomisk virksomhed vedrørende aktiebesiddelsen for at komme ud af værnsreglen. Her er angivet i lovforarbejderne, at dette indebærer fysisk eksistens i form af eksempelvis lokaler, ansat personale, ejerskab af fysiske aktiver mv. Der er dog intet angivet om minimumskravene til fysisk eksistens, samt hvad der anses for reel fysisk eksistens og hvad der anses som proforma.

Det kan derfor i praksis ligeledes være svært, at afgøre om denne betingelse er opfyldt og derfor skabes samme usikre retsstilling, som nævnt under den første betingelse.

10.3 Opgørelse af handelsværdi på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked

I forbindelse med valg af lagerbeskatning for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, kan dette skabe problemer i forbindelse med opgørelse af en værdi på disse aktier til brug for indgangsværdi og lagerbeskatning. I bemærkningerne til L 202 under § 22, stk. 9 er anført, at fastsættelsen af handelsværdi opgøres ud fra de principper for værdiansættelse af aktier, som blev anvendt ved opgørelsen af de såkaldte 19. maj kurser, jf. også Ligningsvejledningen; Selskab og aktionærer 2005-4, afsnit S.G.3.4. Som det fremgår af dette afsnit, er der forskellige forhold, der påvirker kursen. Denne giver derfor ikke et entydigt svar på kursfastsættelsen på unoterede aktier, men angiver en række forhold, der skal tages i betragtning ved fastsættelsen af handelskursen. Disse forhold er oplistet i bilag 3. I praksis giver afsnittet tre selvstændige hovedmetoder til opgørelse af handelsværdien. Hvis der er sket handel med de pågældende aktier, vil det mest retvisende være at lægge denne handelsværdi til grund for fastsættelsen af værdien på selskabets aktier. I disse tilfælde vil det også være svært at argumentere for valg af en anden metode. Hvis aktierne ikke har været omsat, er dette ikke muligt, hvorfor skattekursen eller hjælpereglen finder anvendelse.

Skattekursen⁵⁷: Skattekursen har først og fremmest været benyttet som værdiansættelsesredskab for unoterede aktier og anparter til brug for den tidligere formueopgørelse. Told- og Skattestyrelsen udgav indtil 1997 en årlig kursliste, hvori skattekurserne var beregnet efter retningslinjer bestemt af Ligningsrådet. En kurs efter skattekursmodellen er som udgangspunkt opgjort på den måde, at kursen er beregnet som et gennemsnit af henholdsvis 1) indtjeningsværdien 2) udbytteprocenten, hver især kapitaliseret med faktorer fastsat af Ligningsrådet og 3) 80 pct. af den skattemæssige indre værdi. Beregningen er i øvrigt karakteriseret ved, at der alene benyttes skattemæssige værdier. Der er tale om et lidt firkantet kursberegningssystem, som ofte har været kritiseret for at føre til for lave værdier, men som også har været anvendt og anerkendt som et anvendeligt og nyttigt hjælpemiddel. Skattekursen har i vidt omfang været anvendt som værdiansættelsesredskab til brug ved beskatning og afgiftsberegning.

⁵⁷ <http://www.skm.dk/publikationer/udgivelser/1779/1800/>

Hjælpereglen: Hjælpereglen til værdiansættelse af unoterede aktier er beskrevet i LV S.G.2.4.6.2, som henviser til beregningsmetoden i TSS-cirkulære 2000-9. Her anføres, at der skal tages udgangspunkt i summen af værdien af den enkelte aktiv- og passivposter i selskabet. Denne værdi tillægges goodwill. Derudover foretages korrektion af visse poster, herunder fast ejendom til offentlig ejendomsvurdering, kapitalandele i associerede virksomheder til værdi af disse opgjort efter hjælpereglen, afsættelse af udskudt skat og andre relevante forhold. Det er anført, at goodwill beregnes efter LV E.1.4.1.2.1. som henviser til beregningsmetoden i TSS-cirkulære 2000-10.

Som det fremgår ovenstående, er der ikke en entydig beregningsmetode, der kan anvendes og der er stor subjektivitet i metoderne. Det vigtige er således ikke, hvilke valg der foretages, men hvordan disse valg begrundes i forhold til det enkelte selskab. Da der ikke er entydige retningslinjer, betyder det, at kursberegningen i et stort omfang kan påvirkes ved de valg der foretages. Da aktierne senere beskattes i forhold til den opgjorte indgangsværdi og nettotabskonto, er det fordelagtigt at opgøre handelsværdien ved begyndelsen af indkomstår 2010, så højt som muligt. Den efterfølgende beskatning kan påvirkes ved valg af beregningsmetode og der bør derfor vælges den beregningsmetode, der giver en så stor indgangsværdi som muligt, forudsat at der kan argumenteres for valget af denne og det resultat den giver.

Som det fremgår, er metoderne ikke helt simple og kræver en del arbejde og beregning. Der pålægges derfor selskaberne, der vælger lagerbeskatning for deres beholdning af aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, en byrde i at skulle opgøre disse handelsværdier hvert år, men gives samtidig mulighed for, at indgangsværdien for beskatningen kan påvirkes.

10.4 Beskatning af fiktive gevinster ved statusskifte på aktier

Da aktier, som følge af indførelsen af de nye regler fra og med indkomstår 2010, klassificeres i flere forskellige kategorier, er der mulighed for, at aktierne skifter status og således går over i en anden kategori. Efter de nye regler i ABL § 33 A anses skift af skattemæssig status som afståelse og generhvervelse til handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet. Det betyder, at handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet danner grundlag for afståelsesbeskatningen under aktiernes tidligere status og bliver indgangsværdi for beskatningen under aktiernes nye status.

Et statusskifte kan ske når aktierne skifter fra at være datterselskabs- og koncernselskabsaktier til at være porteføljeaktier, andele i andelsforeninger eller investeringsforeningsbeviser eller aktier i finansielle selskaber (investeringselskaber). Her går aktierne således fra en situation med skattefrihed til en situation med skattepligt. Derudover kan der forekomme statusskifte den modsatte vej, hvor aktierne skifter status fra at være porteføljeaktier, aktier ejet af kapitalfondspartnere, andele i andelsforeninger eller investeringsforeningsbeviser eller aktier i finansielle selskaber (investeringselskaber) til at være datterselskabs- eller koncernselskabsaktier. Her går aktierne således fra at være skattepligtige til at være skattefrie.⁵⁸

Dette kan i visse situationer komme til at betyde, at der sker beskatning af en fiktiv gevinst eller at der opnås fradrag for et fiktivt tab. Disse situationer kan forekomme uanset om statusskiftet sker den ene eller den anden vej. Situationerne forekommer, når der under den ene status sker en værdistigning og under den anden status sker et værdifald. I bilag 2 er der angivet fire eksempler, hvor problemstillingen forekommer.

Eksempel 1 og 2 er en situation, hvor aktierne går fra at være skattefrie datterselskabsaktier/koncernselskabsaktier til at være skattepligtige porteføljeaktier. I eksempel 1 er aktierne købt med en anskaffelsessum på 500 mio. kr. Værdien ved statusskiftet er 200 mio. kr. Efter statusskiftet og frem til realisationen af aktierne forekommer der en værdistigning, således at aktierne igen bliver 500 mio. kr. værd, hvilket afstås til. Selskabet har således samlet set hverken haft gevinst eller tab på aktierne, men som følge af at tabet under status som datterselskabs-/koncernselskabsaktier ikke er fradragsberettiget og gevinsten under status som porteføljeaktier er skattepligtig, beskattes selskabet samlet set af en gevinst på 300 mio. kr. og kommer således til at betale 75 mio. kr. i skat af en gevinst, der reelt ikke har været.

I eksempel 2 er kursudviklingen lige modsat. Her er aktierne købt med en anskaffelsessum på 200 mio. kr. Værdien ved statusskiftet er 500 mio. kr. Efter statusskiftet og frem til realisationen af aktierne forekommer der et værdifald, således at aktierne igen bliver 200 mio. kr. værd, hvilket afstås til. Selskabet har således samlet set hverken haft gevinst eller tab på aktierne, men som følge af at gevinsten under status som datterselskabs-/koncernselskabsaktier ikke er skattepligtig og tabet under status som porteføljeaktier er

⁵⁸ Følger af konklusionerne i afsnittet om statusskifte

fradragsberettiget, får selskabet samlet set fradrag for et tab på 300 mio. kr. og får således 75 mio. kr. til modregning i selskabsskat af et tab, som selskabet reelt ikke har haft.

Eksempel 3 og 4 er situationer, hvor aktierne går fra at være skattepligtige porteføljeaktier til at være skattefrie datterselskabsaktier/koncernselskabsaktier. I eksempel 3 er aktierne købt med en anskaffelsessum på 500 mio. kr. Værdien ved statusskiftet er 200 mio. kr. Efter statusskiftet og frem til realisationen af aktierne forekommer der en værdistigning, således at aktierne igen bliver 500 mio. kr. værd, hvilket afstås til. Selskabet har således samlet set hverken haft gevinst eller tab på aktierne, men som følge af at tabet under status som porteføljeaktier er fradragsberettiget og gevinsten under status som datterselskabs-/koncernselskabsaktier ikke er skattepligtig, får selskabet samlet set fradrag for et tab på 300 mio. kr. og får således 75 mio. kr. til modregning i selskabsskat af et tab, der reelt ikke har haft.

I eksempel 4 er kursudviklingen igen modsat. Her er aktierne købt med en anskaffelsessum på 200 mio. kr. Værdien ved statusskiftet er 500 mio. kr. Efter statusskiftet og frem til realisationen af aktierne forekommer der et værdifald, således at aktierne igen bliver 200 mio. kr. værd, hvilket afstås til. Selskabet har således samlet set hverken haft gevinst eller tab på aktierne, men som følge af at gevinsten under status som porteføljeaktier er skattepligtig og tabet under status som datterselskabs-/koncernselskabsaktier ikke er fradragsberettiget, beskattes selskabet samlet set af en gevinst på 300 mio. kr. og kommer således til at betale 75 mio. kr. i skat af en gevinst, der reelt ikke har været.

Ændringen i skattemæssig status kan jf. tidligere afsnit herom, enten forekomme fordi selskabet foretager tilkøb eller frasalg af aktierne eller på grund af ændringer i aktiebesiddelsen, grundet eksempelvis omstruktureringer, kapitaludvidelser eller kapitalnedsættelser. Ændringen i skattemæssig status sker, uanset om ændringerne er led i en skattefri transaktion jf. ABL § 33 A, stk. 3. I nogle tilfælde kan aktierne således skifte status, uden at aktieejeren har mulighed for at forhindre dette, hvilket gør det yderligere urimeligt at beskatte aktionæren af en fiktiv gevinst. Der kan spekuleres i reglerne, ved eksempelvis porteføljeaktier, der ligger med store tab og hvor en fremtidig værdistigning forventes at udligne dette tab. Der kan foretages opkøb, således at aktierne skifter status til datterselskabs-/koncernselskabsaktier, hvorefter der opnås fradrag for det hidtil opnåede tab, mens den fremtidigt forventede gevinst, der udligner dette tab, ikke vil blive beskattet.

Det forekommer uhensigtsmæssigt, at selskaber kan beskattes af en fiktiv gevinst eller få fradrag for et fiktivt tab.

Tallene i eksemplet kan virke meget høje, men i praksis er dette i nogen tilfælde situationen. Et eksempel herpå er hentet fra en artikel, som er gengivet i bilag 4. Her kan selskabet se frem til beskatning af en fiktiv gevinst på 250 mio. kr. og således komme til at betale 62,5 mio. kr. i skat af en fiktiv gevinst, hvis kapitalforhøjelsen i det selskab der er investeret i bliver en realitet og aktierne efter finanskrisen igen stiger til deres oprindelige værdi. I den forekommende situation tvinger man således selskabet til at deltage i en kapitalforhøjelse, som de måske ikke ønsker eller har likviditet til og konsekvensen af at ikke deltage bliver beskatning af denne fiktive gevinst.

10.5 Delkonklusion

Som vist i dette afsnit giver indførelsen af de nye regler nogle praktiske problemstillinger og nogle formodentligt utilsigtede virkninger.

I forhold til indførelse af lagerbeskatning på selskabers porteføljeaktier betyder dette et betydeligt likviditetstræk i selskaberne. Dette kan i nogle tilfælde betyde, at selskabet tvinges til at foretage delsalg af sin aktiebeholdning, for at kunne betale skatten. Princippet kan også give en likviditetsfordel, men denne antages at forekomme i sjældnere tilfælde jf. afsnittets konklusioner. I en tid med finanskriser er denne skærpelse slet ikke i tråd med, hvad der ellers er gjort for at hjælpe erhvervsdrivende likviditetsmæssigt og det antages derfor at være en utilsigtet virkning.

Værnsreglen for mellemløbsaktier indeholder to betingelser, der ikke er klart definerede. Disse står derfor tilbage til at skulle løses i retspraksis, hvilket skaber usikkerhed om retsstillingen på dette område. Dette er således et praktisk problem skabt af det nye regelsæt.

Ved anvendelse af lagerprincippet for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, er der i lovforarbejderne henvist til forskellige metoder for opgørelse af handelsværdien på disse aktier. Disse metoder indeholder ingen entydige retningslinjer og er i et stort omfang baseret på subjektive valg og vurderinger. Dette betyder, at der i et stort omfang er mulighed for at påvirke værdien af aktierne. Beregningerne er i mange tilfælde komplekse og tidskrævende. Anvendelse af lagerprincippet på sådanne aktier vil derfor

være tidskrævende og retsstillingen usikker, idet det ikke er sikkert, at SKAT er enig i de foretagne valg og beregninger.

De nye regler om statusskifte skaber mulighed for, at der i nogle tilfælde kan ske beskatning af en fiktiv gevinst eller opnås fradrag for et fiktivt tab. Dette må siges, at være en utilsigtet virkning af de nye regler, der kan få store konsekvenser for enkelte aktionærer. Dette forekommer meget urimeligt, specielt henset til at aktionærerne i nogle tilfælde ikke selv har indflydelse på om statusskiftet sker og i andre tilfælde selv kan påvirke dette.

11. Betydningen af de nye aktieavancebeskatningsregler i forhold til mulighederne for at gennemføre skattefrie omstruktureringer

Reglerne for aktieavancebeskatning har i et vist omfang indflydelse på reglerne for at foretage skattefrie omstruktureringer, idet reglerne for skattefrie omstruktureringer forsøges indrettet således, at det ikke er muligt at omgå reglerne for aktieavancebeskatning ved at foretage omstruktureringer. Som følge heraf betyder de nye regler for aktieavancebeskatning, at der ligeledes ændres i reglerne for at foretage skattefrie omstruktureringer. Dette afsnit ser på følgeændringerne for skattefrie omstruktureringer i forhold til ændringerne i aktieavancebeskatningsloven.

Da der med de nye regler, er indført skattefrihed for datterselskabs- og koncernselskabsaktier, er der i visse tilfælde ikke længere behov for at benytte reglerne om skattefri omstrukturering, idet aktierne vil kunne overdrages til et andet selskab, uden at dette vil udløse skat. I forhold til tidligere vil det kunne ske, uden at der er krav om 3 års ejertid for opnå skattefrihed.

Det er dog kun en løsning, der kan anvendes i tilfælde, hvor et selskab ønsker at overdrage datterselskabs- og koncernselskabsaktier til et andet selskab. Der er mange andre typer omstruktureringer, hvorfor reglerne om skattefrie omstruktureringer stadig er relevante.

Da det primært er ændringerne for selskaber, der har betydning i forhold til omstrukturering ses der i nedenstående gennemgang bort fra omstruktureringer i form af skattefri virksomhedsomdannelse. De nye regler for aktieavancebeskatning har betydning for reglerne for omstruktureringer i de tilfælde, hvor der er særlige værnsregler for skattefrie omstruktureringer, idet de gennemføres uden tilladelse. I forhold til fusion er der ikke krav om tilladelse og derfor heller ingen særlige værnsregler, hvorfor fusion ikke er omfattet af nedenstående gennemgang. I forhold til aktieombytning, spaltning og tilførsel af aktiver er der mulighed for, at foretage disse enten med eller uden tilladelse. Hvis de foretages med tilladelse, har SKAT mulighed for at stille krav i tilladelsen, hvorfor særlige værnsregler ikke er gældende. SKAT har ikke samme mulighed ved gennemførelse uden tilladelse, hvorfor der her er særlige krav, der skal opfyldes. Det er primært disse krav, der er ændret som følge af ændringerne i aktieavancebeskatningen. Nedenfor gennemgås derfor følgeændringerne for skattefri aktieombytning, spaltning og tilførsel af aktiver uden tilladelse og baggrunden herfor.

11.1 Skattefri aktieombytning uden tilladelse

Reglerne for skattefri aktieombytning uden tilladelse fandtes tidligere i ABL § 36 A. Som følge af ændringerne i aktieavancebeskatningen, er reglerne for aktieombytning uden tilladelse forenklet og derfor er § 36 A ophævet og reglerne er i stedet indsat i ABL § 36, stk. 6-7.

Tidligere var der i ABL § 36 A stk. 4 og 5 regler for anskaffelsessum og -tidspunkt for aktierne. Ifølge disse skulle aktier, som aktionærerne modtog som vederlag ved en ombytning, behandles som om de var erhvervet på samme tidspunkt og for samme anskaffelsessum som de oprindelige aktier og aktier i det erhvervede selskab, som om de var erhvervet på ombytningstidspunktet for den oprindelige anskaffelsessum. Disse reglers formål var at forhindre omgåelse af tre års kravet og idet tre års kravet ikke længere er tilstede, er disse regler afskaffet i den nye lovgivning⁵⁹. Yderligere var der indsat en udbyttebegrænsningsregel i § 36 A, stk. 7, som betød, at man for at opnå, at aktieombytningen var skattefri, ikke måtte udlodde skattefrit udbytte, der oversteg det erhvervede selskabs andel af resultatet i tre år efter ombytningen. Denne regel var indsat, for at forhindre, at man konverterede en skattepligtig avance på aktier ejet under 3 år til skattefrit udbytte. Idet beskatning af udbytte og aktieavancer efter de nye regler behandles ens, er denne bestemmelse ikke længere relevant, hvorfor denne ligeledes er afskaffet⁶⁰.

Med de nye regler ville der være mulighed for, at en personlig aktionær i stedet for at sælge sit selskab og blive beskattet af avancen, kunne foretage aktieombytning og sælge selskabet, således at avancen blev skattefri i holdingselskabet. For at dette ikke er muligt, er der med de nye regler indført et "holdingkrav" i ABL § 36, stk. 6, 3. pkt., som betyder, at det er en forudsætning for skattefriheden, at aktierne i det erhvervede selskab ikke afstås i en periode på tre år fra ombytningstidspunktet⁶¹. Afståelse kan dog ske i forbindelse med efterfølgende skattefri omstrukturering, hvis der udelukkende sker vederlæggelse i aktier, uden at dette får betydning for skattefriheden jf. ABL § 36, stk. 6, 4. pkt. For at have mulighed for at føre kontrol med, at dette overholdes, er der i § 36, stk. 7, 2. pkt. indsat et krav om, at selskabet, hvis der sker afståelse af aktierne inden 3 år, skal give SKAT oplysning herom senest 1 måned efter afståelsen.

⁵⁹ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 48 og 49

⁶⁰ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 48 og 49

⁶¹ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 1 nr. 48 og 49

Hvis der efterfølgende sker ændringer i forudsætningerne, således at der alligevel foretages salg inden 3 år, er der mulighed for at søge om tilladelse og derved, hvis denne opnås, gøre aktieombytningen skattefri efter reglerne om aktieombytning med tilladelse i stedet.

11.2 Skattefri spaltning uden tilladelse

Tidligere var der i FUL § 15b, stk. 7 regler for anskaffelsestidspunkt for aktierne. Ifølge disse skulle aktierne i det modtagende selskab og aktierne i det indskydende selskab anses for anskaffet på tidspunktet for spaltningen, hvis aktionæren var et selskab. Denne regels formål var, at forhindre omgåelse af tre års kravet og idet tre års kravet ikke længe er tilstede, er disse regler afskaffet i den nye lovgivning⁶². Yderligere var der indsat en udbyttebegrænsningsregel i FUL § 15b, stk. 8, som betød, at selskabet for at opnå at spaltningen var skattefri, ikke måtte udlodde skattefrit udbytte, der oversteg selskabsdeltagernes andel af resultatet i de respektive selskaber i tre år efter spaltningen. Denne regel var indsat, for at forhindre, at en skattepligtig avance på aktier ejet under 3 år blev konverteret til skattefrit udbytte. Idet beskatning af udbytte og aktieavancer efter de nye regler behandles ens, er denne bestemmelse ikke længere relevant, hvorfor denne ligeledes er afskaffet⁶³.

For skattefri spaltning uden tilladelse er der med de nye regler, som ved aktieombytning, indført et "holdingkrav" i FUL § 15a, stk. 1, 5. pkt., som betyder, at det er en forudsætning for skattefriheden, at selskaber der efter spaltningen ejer mindst 10 % af kapitalen i et af de deltagende selskaber, ikke afstår de pågældende aktier i en periode på tre år fra spaltningen. Bemærkninger til lovforslaget henviser til bestemmelsen for aktieombytning med hensyn til begrundelsen for ændringen.

Afståelse kan dog ske i forbindelse med efterfølgende skattefri omstrukturering, hvis der udelukkende sker vederlæggelse i aktier, uden at dette får betydning for skattefriheden jf. FUL § 15a, stk. 1, 6. pkt. For at have mulighed for, at føre kontrol med at dette overholdes, er der i FUL § 15a, stk. 6, 2. pkt. indsat et krav om, at selskabet, hvis der sker afståelse af aktierne inden 3 år, skal give SKAT oplysning herom senest 1 måned efter afståelsen.

⁶² LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 8 nr. 7

⁶³ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 8 nr. 7

Hvis der efterfølgende sker ændringer i forudsætningerne, således at der alligevel foretages salg inden 3 år, er der i lighed med ovenfor nævnt under aktieombytning, mulighed for at søge om tilladelse og derved, hvis denne opnås, gøre spaltningen skattefri efter reglerne om spaltning med tilladelse i stedet.

11.3 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse

Tidligere var der i FUL § 15d, stk. 4 regler for anskaffelsessum og -tidspunkt for aktierne. Ifølge disse skulle aktierne i det modtagende selskab, som det indskydende selskab modtager i forbindelse med tilførslen anses for anskaffet på tidspunktet for tilførslen og til den skattemæssige værdi af de tilførte aktiver og passiver på tilførselsdatoen. Denne regels formål var, at forhindre omgåelse af tre års kravet og idet tre års kravet ikke længere er tilstede, er disse regler afskaffet i den nye lovgivning⁶⁴. Yderligere var der indsat en udbyttebegrænsningsregel i FUL § 15d, stk. 8, som betød, at selskabet for at opnå at tilførslen af aktiver var skattefri, ikke måtte udlodde skattefrit udbytte, der oversteg selskabsdeltagerens andel af resultatet i de respektive selskaber i tre år efter tilførslen. Denne regel var indsat, for at forhindre, at en skattepligtig avance fra salg af aktiver blev konverteret til skattefrit udbytte. Denne bestemmelse er ikke længere relevant som følge af de foretagne ændringer, hvorfor den ligeledes er afskaffet⁶⁵.

For skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse er der med de nye regler, som ved aktieombytning og spaltning, indført et "holdingkrav" i FUL § 15c, stk. 1, som betyder, at det er en forudsætning for skattefriheden, at det indskydende selskab ikke afstår aktierne i det modtagende selskab i en periode på tre år fra vedtagelsen af tilførslen. Denne bestemmelse er indsat, for at forhindre at skattepligtigt salg af aktiver konverteres til skattefrit salg af aktier, ved at tilføre aktiverne til et nyt selskab og derefter sælge dette skattefrit⁶⁶.

Afståelse kan dog ske i forbindelse med efterfølgende skattefri omstrukturering, hvis der udelukkende sker vederlæggelse i aktier, uden at dette får betydning for skattefriheden jf. FUL § 15c, stk. 1. For at have mulighed for at føre kontrol med at dette overholdes, er der i FUL § 15c, stk. 5, 2. pkt. indsat et krav om, at selskabet, hvis der sker afståelse af aktierne inden 3 år, skal give SKAT oplysning herom senest 1 måned efter afståelsen.

⁶⁴ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 8 nr. 14

⁶⁵ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 8 nr. 14

⁶⁶ LFF2008-2009.L.202 – Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser – til § 8 nr. 14

Hvis der efterfølgende sker ændringer i forudsætningerne, således at der alligevel foretages salg inden 3 år, er der i lighed med ovenfor nævnt under aktieombytning og spaltning mulighed for at søge om tilladelse og derved, hvis denne opnås, gøre tilførslen af aktiver skattefri efter reglerne om tilførsel af aktiver med tilladelse i stedet.

11.4 Overgangsregler

Ved ændringen af disse regler ophæves de værnsregler, der i forhold til de tidligere regler gjorde spekulation muligt. Dette betyder, at selskaber, hvor der er foretaget omstrukturering tidligere, efter indgangen til indkomstår 2010 kan udlodde udbytte ubegrænset. Disse er dog ikke omfattet af det nye tre års ejertidskrav. For at forhindre, at der spekuleres i reglerne, således at der foretages omstruktureringer i indkomstår 2009 med henblik på at være omfattet af de gamle værnsregler, som forsvinder ved indgangen til indkomstår 2010 og derefter ikke være omfattet af det nye tre års ejertidskrav fra indkomstår 2010, er der i Lov nr. 525 af 12. juni 2009 indsat en overgangsregel i § 22, stk. 17, der anfører, at holdingkravene i de nye regler tilsvarende finder anvendelse på omstruktureringer, der foretages d. 22. april 2009 eller senere.

11.5 Betydning for omstruktureringer i praksis

Som det fremgår af det ovenstående, erstattes de tidligere krav om fastsættelse af anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt samt udbyttebegrænsningen, som følge af ændringerne i aktieavancebeskatningen, således af et nyt holdingkrav, der betyder, at aktierne ikke må sælges i tre år efter omstruktureringen. Dette krav anses dog for opfyldt uanset senere omstruktureringer. Yderligere indføres en indberetningspligt ved salg inden 3 år, for at kunne kontrollere dette.

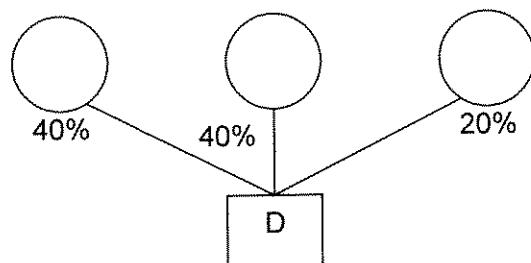
I praksis kommer dette til at betyde, at selskaber ikke længere er bundet af de tidligere værnsregler. Derfor er selskaber fremover ikke bundet af udbyttebegrænsningen, hvorfor der frit kan udloddes udbytte. Efterfølgende skattefri omstrukturering anses ikke som afhændelse hvilket giver mulighed for, at der kan foretages flere omstruktureringer hurtigere efter hinanden og der derfor ikke skal bruges så mange år som tidligere på at den planlagte omstrukturering giver den ønskede koncernstruktur jf. nedenstående.

Tidligere gav skattefri aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning uden tilladelse fremrykkede anskaffelsestidspunkter. Dette betød, at der ved en efterfølgende spaltning uden tilladelse umiddelbart efter blev et problem, da reglerne for spaltning uden tilladelse ikke kunne anvendes, hvis det indskydende selskab havde mere end en selskabsdeltager og

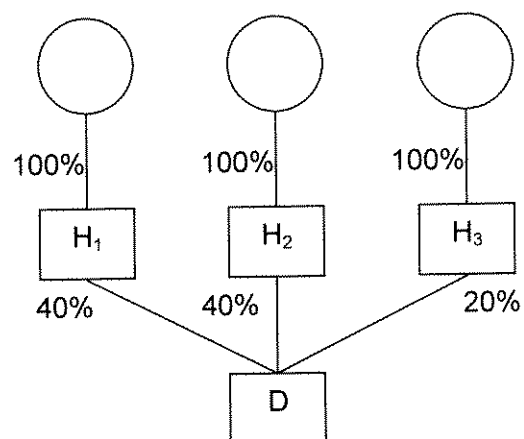
en eller flere af disse havde været selskabsdeltagere i mindre end 3 år uden at have rådet over flertallet af stemmerne og efter spaltningen tilsammen råder over flertallet af stemmerne jf. FUL § 15a, stk. 1. Hvis man først havde foretaget aktieombytning, en anden spaltning eller tilførsel af aktiver, ville man jo ikke have ejet aktierne i tre år på grund af det fremrykkede anskaffelsestidspunkt og reglerne for spaltning uden tilladelse ville derfor ikke kunne anvendes, hvis der var flere selskabsdeltagere. Der ville dermed skulle gå tre år mellem disse omstruktureringer. Med de nye regler er de fremrykkede anskaffelsestidspunkter afskaffet og idet efterfølgende omstrukturering ikke anses for afståelse i forhold til holdingkravet, vil man dermed kunne foretage spaltningen umiddelbart derefter (forudsat at selskabsdeltagere før den forudgående omstrukturering havde ejet aktierne i mere end 3 år).

Dette illustreres med et eksempel. Tre aktionærer ejer i fællesskab i selskab. Ejerandelen er hhv. 40 %, 40 % og 20 %. Aktionærerne ønsker at få hver deres holdingselskab som overliggende til driftsselskabet. Strukturen før og den ønskede struktur efter ser således ud som nedenstående:

Før

Efter

For at få et holdingselskab over driftsselskabet, foretages der en skattefri aktieombytning uden tilladelse. For at aktionærerne derefter kan få hver deres holding, spaltes det nye holding i tre. Ifølge de gamle regler ville der ved aktieombytning uden tilladelse opnås fremrykket anskaffelsestidspunkt, hvorfor spaltningen ikke kunne foretages uden tilladelse før efter tre år. Med de nye regler opstår der ikke fremrykket anskaffelsestidspunkt, hvorfor spaltningen kan foretages med det samme, idet denne efterfølgende omstrukturering

ikke anses som afståelse i forhold til holdingkravet. Denne omstrukturering der tidligere tog tre år at gennemføre uden tilladelse, vil således efter de nye regler kunne gennemføres i en transaktion.

Det gøres således i praksis lettere og hurtigere at foretage omstruktureringer uden tilladelse fremover.

11.6 Delkonklusion

Da der med de nye regler i ABL, er indført skattefrihed for datterselskabs- og koncernselskabsaktier, er der i visse tilfælde ikke længere behov for, at benytte reglerne om skattefri omstrukturering, idet man, hvis man ønsker at overdrage datterselskabs- og koncernselskabsaktier til et andet selskab, vil kunne overdrage aktierne, uden at dette vil udløse skat.

I de tilfælde hvor omstrukturingsmulighederne benyttes, erstattes de tidligere krav om fastsættelse af anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt samt udbyttebegrænsning, som følge af ændringerne i ABL, således af et nyt holdingkrav, der betyder, at aktierne ikke må afstås i tre år efter omstruktureringen. Dette krav anses dog for opfyldt uanset senere omstruktureringer. Yderligere indføres en indberetningspligt ved salg inden 3 år, for at kunne kontrollere dette.

Derudover giver reglen om, at efterfølgende skattefri omstrukturering ikke anses som afhændelse mulighed for, at man kan foretage flere omstruktureringer hurtigere efter hinanden og derfor ikke behøver at bruge så mange år som tidligere på at den planlagte omstrukturering giver den ønskede koncernstruktur jf. ovenstående. Omstruktureringer er således i praksis i flere tilfælde blevet lettere.

For at forhindre, at der spekuleres i reglerne i indkomstår 2009, er der indsat en overgangsregel, der betyder, at holdingkravene i de nye regler tilsvarende finder anvendelse på omstruktureringer, der foretages d. 22. april 2009 eller senere.

12. Konklusion

Med vedtagelse af skattereform 2009 er reglerne for aktieavancebeskatning ændret markant, herunder specielt reglerne for selskaber. Det nye regelsæt har virkning fra indkomstår 2010. Som følge af overgangsreglerne får de dog i nogle tilfælde virkning allerede fra fremsættelsen af lovforslaget. Derudover giver regelsættet mulighed for skatteoptimering, men der skabes også nogle problemer. Yderligere har ændringerne indflydelse på mulighederne for at foretage skattefrie omstruktureringer.

For personer opgøres gevinster og tab på aktier både før og efter skattereform 2009 efter FIFO-princippet, gennemsnitmetoden og realisationsprincippet. Fra indkomstår 2010 skelnes dog ikke længere mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier, men i stedet mellem aktier, optaget til handel på et reguleret marked og aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Gevinster er skattepligtige som aktieindkomst, mens tab på aktier optaget til handel på et reguleret marked er fradragsberettigede i udbytter, gevinster og afståelsessummer på tilsvarende aktier (kildeartsbegrænsede). Tabsfradraget er fremover betinget af, at den nyindførte indberetningspligt er opfyldt ved erhvervelsen. Tab på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked er fradragsberettigede som aktieindkomst. I forhold til de tidligere gældende regler behandles aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked, skattemæssigt som børsnoterede aktier behandles før. Aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, behandles i tråd med reglerne for unoterede aktier før skattereform 2009, bortset fra den nye regel om indberetningspligt. Derudover er skattesatserne for aktieindkomst nedsat i forhold til tidligere.

For selskaber opgøres gevinster og tab på aktier både før og efter skattereform 2009 efter FIFO-princippet og gennemsnitmetoden. Fra indkomstår 2010 skelnes dog ikke mellem aktier ejet over tre år, som før var skattefrie og aktier ejet under tre år, som før var skattepligtige, men i stedet imellem datterselskabs- og koncernselskabsaktier og porteføljeaktier. Datterselskabsaktier er defineret som aktier, der ejes af et selskab, der ejer mindst 10 pct. af aktiekapitalen i datterselskabet, mens koncernselskabsaktier er aktier, hvor ejeren og det selskab, hvori der ejes aktier, er sambeskattede efter reglerne om obligatorisk national sambeskatning eller kan sambeskattes efter reglerne om international sambeskatning. Porteføljeaktier er aktier, der ikke falder ind under nogle af de andre kategorier. Datterselskabs- og koncernselskabsaktier vil fra og med indkomstår 2010 være skattefrie, mens porteføljeaktier beskattes og indgår fuldt ud i selskabets skattepligtige indkomst

uanset ejertid. Denne nye sondring medfører, at der fremover kommer overensstemmelse mellem reglerne om beskatning af udbytter og aktieavancer.

Tidligere anvendte man realisationsprincippet ved beskatning af selskabers aktieavancer, men fra indkomstår 2010 vil selskabers gevinst og tab på porteføljeaktier skulle opgøres efter lagerprincippet. Der er dog mulighed for at vælge realisationsprincippet for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked. Der er ikke længere kildeartsbegrænsning på tab på aktier, hvor lagerprincippet anvendes. Tab på aktier hvor realisationsprincippet er valgt, kan kun fradrages i gevinster på realisationsbeskattede aktier.

En del af de hidtil gældende overgangsregler er videreført og der er indført nye overgangsregler, der sikrer bevarelsen af fradragsmulighederne for tab opstået før indgangen til indkomstår 2010. Derudover er der for selskaber indført overgangsregler om fastsættelse af indgangsværdi og nettotabskonto. Ved indgangen til indkomstår 2010 fastsættes en indgangsværdi på porteføljeaktier, som er lig handelsværdien på dette tidspunkt. Derudover kan selskaber, hvor handelsværdien af porteføljeaktierne ved indgangen til indkomstår 2010 er mindre end den skattemæssige anskaffelsessum på porteføljeaktierne, opføre en nettotabskonto, som kan fradrages i senere gevinster.

Der er i visse situationer mulighed for, at optimere selskabers skattemæssige situation i relation til beskatning af porteføljeaktier, ved at foretage køb og salg i indkomstår 2009. Her drejer det sig om at få så stort et samlet tab til fremførsel som muligt. Vurderingen skal foretages i det konkrete tilfælde og ud fra hele den samlede beholdning af porteføljeaktier. Det er forsøgt at give nogle retningslinjer for, hvorledes skatten kan optimeres ved køb og salg i indkomstår 2009 under nogle generelle forudsætninger. Konklusionerne er sammenfattet i en matrix i afsnit 9.1.3. Ved overvejelser om køb og salg af aktier i indkomstår 2009 bør der yderligere tages hensyn til transaktionsomkostninger, kursrisiko og likviditet.

Ved valg mellem lagerbeskatning og realisationsbeskatning for aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, skal der i forhold til skatteoptimering vurderes ud fra om der er eller forventes gevinst eller tab på aktier. Hvis der forventes gevinst bør realisationsprincippet vælges, mens lagerprincippet bør vælges, hvis der forventes tab.

Indførslen af de nye regler for aktieavancebeskatning giver nogle praktiske problemstillinger og utilsigtede virkninger. I forhold til indførelse af lagerbeskatning på selskabers porteføljeaktier betyder dette et betydeligt likviditetstræk i selskaberne. Dette kan i nogle tilfæl-

de betyde, at selskabet tvinges til at foretage delsalg af sin aktiebeholdning for at kunne afregne skatten. I en tid med finanskriser er dette en skærpelse, der slet ikke er i overensstemmelse med, hvad der ellers er gjort for at hjælpe erhvervsdrivende likviditetsmæssigt. Det antages derfor at være en utilsigtet virkning. Hvis der yderligere vælges lagerprincippet på aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, er der i lovforslagene henvist til forskellige metoder for opgørelse af handelsværdien på disse aktier, der ikke indeholder nogen entydige retningslinjer og i et stort omfang er baseret på subjektive valg og vurderinger. Anvendelse af lagerprincippet på sådanne aktier vil derfor yderligere være tidskrævende og retsstillingen usikker for selskabet. En yderligere og meget væsentlig problemstilling er, at de nye regler om statusskifte skaber mulighed for, at der i nogle tilfælde kan ske beskatning af en fiktiv gevinst eller opnås fradrag for et fiktivt tab.

Da ejertidskravene er afskaffet med de nye regler for aktieavancebeskatning af selskaber og der er indført skattefrihed for datterselskabs- og koncernselskabsaktier, er der i visse tilfælde ikke længere behov for at benytte reglerne om skattefri omstrukturering. Man vil, hvis man ønsker at overdrage datterselskabs- og koncernselskabsaktier til et andet selskab, kunne overdrage aktierne, uden at dette vil udløse skat. I de tilfælde hvor mulighederne for skattefrie omstruktureringer uden tilladelse benyttes, erstattes de tidligere krav om fastsættelse af anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt samt udbyttebegrænsning, som følge af ændringerne i aktieavancebeskatningen, således af et nyt holdingkrav, der betyder, at aktierne ikke må sælges i tre år efter omstruktureringen. Derudover er der indført en regel om, at efterfølgende skattefri omstrukturering ikke anses som afhændelse, hvilket i forhold til tidligere giver mulighed for, at man kan foretage flere omstruktureringer hurtigere efter hinanden. Derfor tager det i nogle tilfælde væsentligt kortere tid end tidligere at opnå den ønskede koncernstruktur. Det er således i en del tilfælde blevet lettere, at foretage skattefrie omstruktureringer.

Aktieavancebeskatningen har flere gange i de seneste år har været i fokus ved omlægning af beskatningen, senest nu ved skattereform 2009. Med de meget store latente avancer og tab der er på området, har det stor betydning, hvordan beskatningen/fradragmulighederne for avancer/tab er. Derudover er der med de nye regler skabt nogle praktiske problemstillinger, der skal løses gennem lovgivning og domspraksis. Jeg er derfor overbevist om, at fremtiden vil indebære endnu flere ændringer og stadig stor fokus på aktieavancebeskatning, hvorfor det hele tiden er vigtigt, at holde sig opdateret på dette område.

13. Executive summary

The purpose of this thesis has been to describe which fiscal rules apply for capital gains tax, and what significance the new rules of the 2009 tax reform have in practice. Therefore the thesis includes a review of the new rules of capital gains tax, which are related to the current rules, and also a review of the transitional rules. The presentation is solely focused on shares, other securities are not reviewed. Furthermore the presentation contains an analysis of what tax optimization possibilities the rules breeds, and also what practical problems and unintended impacts it may create. In addition an analysis has been made to show the impact of changing the rules, when thinking about the possibilities of making tax-exempt reorganization. Below is given a summary of the main subjects and conclusions of the thesis divided into various areas cf. the purpose.

The new rules for capital gains tax related to the current rules

Before and after the 2009 tax reform, profits and losses on shares for natural persons are measured according to the FIFO method, the average cost formula and the realisation principle. From the assessment year 2010 there is no longer distinguished between listed and unlisted shares, but instead between shares, admitted to trading on a regulated market, and shares, not admitted to trading on a regulated market. Profits are taxable as equity income, while losses on shares, admitted to trading on a regulated market only is deductible in dividends and capital gains. Furthermore the loss deduction in the future is determined by the fulfilment of the newly introduced duty to report at purchase. Losses on shares, not admitted to trading on a regulated market are deductible as equity income. In comparison to the previous rules, shares admitted to trading on a regulated market are fiscally handled as listed shares were handled before. Shares not admitted to trading on a regulated market are handled according to the rules of unlisted shares before the 2009 tax reform, except for the new rule of duty to report. In addition the rates of equity income tax are reduced.

For companies profits and losses on shares the compilation principle, before and after the 2009 tax reform, is the FIFO method and the average cost formula. From the accounting period 2010 there is no longer distinguished between shares owned more than 3 years, which were tax-exempt, and shares owned less than 3 years, which were taxable. Instead there is distinguished between subsidiary- and group company shares and portfolio shares. Subsidiary shares are defined as shares, owned by a company, who owns at least 10 percent of the share capital in the subsidiary. Group company shares are shares,

where the owner and the company who owns shares, are jointly taxed according to the rules of statutory national joint taxation, or can be taxed jointly according to the rules of international joint taxation. Portfolio shares are shares, which does not belong in the other two categories. Subsidiary- and group company shares are from accounting period 2010 tax-exempt, while portfolio shares are taxable, and are included in the taxable income of the company. This new distinction means that the future rules of taxation of dividends and capital gains will be consistent.

Earlier the realisation principle was used in taxation of shares in companies, but from accounting period 2010 the profits and losses on portfolio shares will be made up by the stock principle. Yet there will be a possibility of using the realisation principle on shares, not admitted to trading on a regulated market. When using the stock principle, losses on shares can be deducted in other income. When using the realisation principle, losses on shares can only be deducted in profits on shares measured by the realisation principle.

The transitional rules

Some of the previous transitional rules are kept in operation and there are established new transitional rules, which ensure the preservation of the possibilities to deduct losses occurred before the beginning of accounting period 2010. Furthermore for companies, there have been established transitional rules of determination of entrance value and net loss account. At the beginning of accounting period 2010 the entrance value is determined on portfolio shares, which equals the trading value at the time. When the trading value on portfolio shares are less than the fiscal acquisition price, companies have the opportunity to assess a net loss account, which can be deducted in future profits.

Possibilities of tax optimization

In certain situations there is an opportunity to optimize the fiscal situation in the company, related to the taxation of portfolio shares by buying and selling shares in accounting period 2009. In each case, an evaluation has to be made and valuated in relation to the entire portfolio of shares and the relevant conditions. It has been attempted to give guidelines for what to do, in attempt to optimize the tax, when buying and selling shares in accounting period 2009 in generalized conditions. The conclusions are summed up in a matrix in section 9.1.3. Considerations about buying and selling shares in accounting period 2009 should furthermore consider transaction costs, price exposure and liquidity

When choosing between taxation by stock principle and realisation taxation on shares not admitted to trading on a regulated market, the company should make the decision based on whether the company expects profit or loss on the shares. When expecting a profit, the company ought to choose the realisation principle, and when expecting a loss, the company ought to choose the stock principle.

Practical problems and unintended impacts

The introduction of the new rules of capital gains tax creates some practical problems and unintended impacts. Compared to introducing taxation by stock principle on portfolio shares in companies, this causes a considerably cash outflow for the companies. In some cases this could force the company to sell part of its portfolio of shares, just to be able to pay the taxes. In a time of financial crisis, this tightening is not suitable. Therefore it is considered as an unintended impact. If the company furthermore chooses the stock principle on shares, not admitted to trading on a regulated market, there is reference to different ways of assessing the fair market value on these shares. This does not contain clear guidelines, and is to a great extent based on subjective choices. Using the stock principle on these shares will therefore be time-consuming and the legal position will be unsure. Another very essential problem is that the new rules of change of state of affairs create a possibility of taxation of a fictitious profit or deduction of a fictitious loss.

The significance of changing the rules for the possibility of tax-exempt reorganization

In some cases there is no longer need for using the rules of tax-exempt reorganization, because the requirements of ownertime has been repealed in the new rules of capital gains tax for companies, and a tax exemption for subsidiary- and group company shares has been established. Therefore it is possible to hand over the subsidiary- and group company shares to an other company, without creating a tax liability. In cases where the possibilities of reorganization are used, the previous requirements on determining a new acquisition price and -time and the limitation of dividends are replaced, as a result of the changes of capital gains tax, by a new holding requirement. This means that it is not allowed to sell the shares in a period of 3 years after the reorganization. Furthermore a rule has been established, which allows subsequent tax-exempt reorganization. This buys an opportunity to make more succeeding reorganization. Compared to earlier, the company does not need as many years on the planned reorganization, which creates the wanted structure in the company. This way it is easier to make reorganization in many cases.

With the large latent profits and losses on the share market, the way the rules of capital gains tax are framed has great importance. In the future there will probably be even more changes and an ongoing focus on capital gains tax. Therefore it is important to stay updated in this area.

14. Litteraturliste

Lovtekst⁶⁷

- ✓ Aktieavancebeskatningsloven
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2009-03-06 nr. 171
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2009-03-06 nr.171 som ændret ved L2009-06-12 nr. 459, L2009-06-12 nr. 462, L2009-06-12 nr. 525

- ✓ Fusionsskatteoven
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2007-11-08 nr. 1286 som ændret ved L 2008-05-07 nr. 335, L 2008-06-17 nr. 527, L 2008-06-17 nr. 530 og L 2009-02-10 nr. 98
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2007-11-08 nr. 1286 som ændret ved L 2008-05-07 nr. 335, L 2008-06-17 nr. 527, L 2008-06-17 nr. 530, L 2009-02-10 nr. 98, L 2009-06-12 nr. 462 og L 2009-06-12 nr. 525

- ✓ Ligningsloven
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2009-03-11 som ændret ved L 2009-04-07 nr. 275, L 2009-06-12 nr. 459, L 2009-06-12 nr. 462, L 2009-06-12 nr. 519, L 2009-06-12 nr. 521 og L 2009-06-12 nr. 525

- ✓ Personskatteloven
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2006-09-19 nr. 959 som ændret ved L 2006-12-20 nr. 1577, L 2007-01-31 nr. 90, L 2007-04-18 nr. 343, L 2007-04-18 nr. 345, L 2007-06-06 nr. 540, L 2007-10-24 nr. 1235, L 2008-05-07 nr. 335, L 2008-06-17 nr. 520, L 2008-06-17 nr. 522 og L 2008-12-19 nr. 1343
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2006-09-19 nr. 959 som ændret ved L 2006-12-20 nr. 1577, L 2007-01-31 nr. 90, L 2007-04-18 nr. 343, L 2007-04-18 nr. 345, L 2007-06-06 nr. 540, L 2007-10-24 nr. 1235, L 2008-05-07 nr. 335, L 2008-06-17 nr. 520, L 2008-06-17 nr. 522, L 2008-12-19 nr. 1343, L 2009-06-12 nr. 459, L 2009-06-12 nr. 462 og L 2009-06-12 nr. 525

- ✓ Selskabsloven - Lov 2009-06-12 nr. 470 om aktie- og anpartsselskaber

⁶⁷ Flere af lovene er som anført anvendt i flere versioner. De versioner der er anvendt, er den nyeste version, samt i nogle tilfælde yderligere den version, der var gældende før skattereform 2009. De ældre versioner er anvendt til beskrivelse og sammenligning med reglerne før skattereform 2009, mens den nyeste version i alle tilfælde er anvendt til at beskrive den gældende retsstilling efter skattereform 2009.

- ✓ Selskabsskatteloven
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2009-10-26 nr. 1001

- ✓ Skattekontrolloven
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2005-11-24 nr. 1126 som ændret ved L 2005-12-12 nr. 1181, L 2005-12-21 nr. 1414, L 2006-04-19 nr. 307, L 2006-04-19 nr. 308, L 2006-05-08 nr. 404, L 2006-05-08 nr. 405, L 2006-05-08 nr. 408, L 2006-06-07 nr. 509, L 2006-06-07 nr. 514, L 2006-06-07 nr. 515, L 2006-12-20 nr. 1582, L 2007-04-18 nr. 343, L 2007-06-06 nr. 540, L 2007-12-19 nr. 1534, L 2008-05-07 nr. 335, L 2008-06-17 nr. 522, L 2008-06-17 nr. 527, L 2008-06-17 nr. 530, L 2008-12-19 nr. 1336, L 2008-12-19 nr. 1344 og L 2009-02-10 nr. 98
 - ❖ Lovbekendtgørelse 2005-11-24 nr. 1126 som ændret ved L 2005-12-12 nr. 1181, L 2005-12-21 nr. 1414, L 2006-04-19 nr. 307, L 2006-04-19 nr. 308, L 2006-05-08 nr. 404, L 2006-05-08 nr. 405, L 2006-05-08 nr. 408, L 2006-06-07 nr. 509, L 2006-06-07 nr. 514, L 2006-06-07 nr. 515, L 2006-12-20 nr. 1582, L 2007-04-18 nr. 343, L 2007-06-06 nr. 540, L 2007-12-19 nr. 1534, L 2008-05-07 nr. 335, L 2008-06-17 nr. 522, L 2008-06-17 nr. 527, L 2008-06-17 nr. 530, L 2008-12-19 nr. 1336, L 2008-12-19 nr. 1344, L 2009-02-10 nr. 98, L 2009-06-12 nr. 459, L 2009-06-12 nr. 462, L 2009-06-12 nr. 521 og L 2009-06-12 nr. 525

- ✓ Lov 2009-06-12 nr. 459
- ✓ Lov 2009-06-12 nr. 462
- ✓ Lov 2009-06-12 nr. 525

Lovforarbejder mv.

- ✓ LFF2008-2009.L.195
- ✓ LFF2008-2009.L.201
- ✓ LFF2008-2009.L.202
- ✓ Ændringsforslag til 2. behandling af forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love (L202)

Bekendtgørelser, vejledninger, cirkulærer mv.

- ✓ Ligningsvejledningen
- ✓ TSS-cirkulære 2000-9
- ✓ TSS-cirkulære 2000-10

Domme, afgørelser, bindende svar mv.

- ✓ SKM2009.374.SR

Artikler

- ✓ Kristoffer Brahm: Ingen gevinst – 62,5 mio. i skat (se bilag 4)

Andet materiale

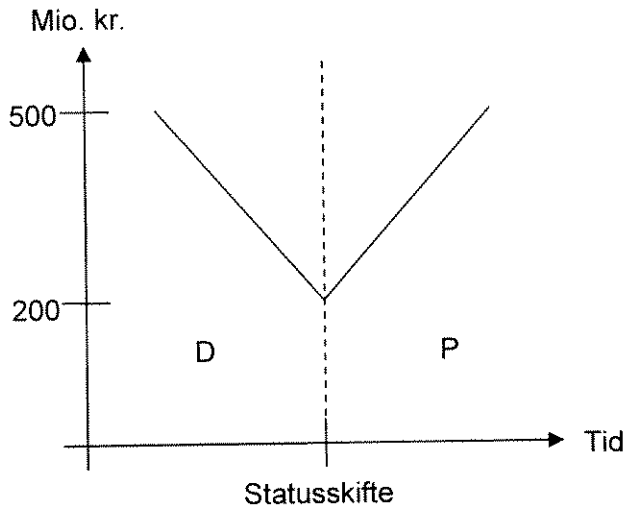
- ✓ Udspil til skattereform 2009 fremlagt af regeringen d. 24. februar 2009 – Forårspakke 2.0
- ✓ <http://www.skm.dk/publikationer/udgivelser/1779/1800/>

Bilag 1: Fakta til gennemgående eksempel

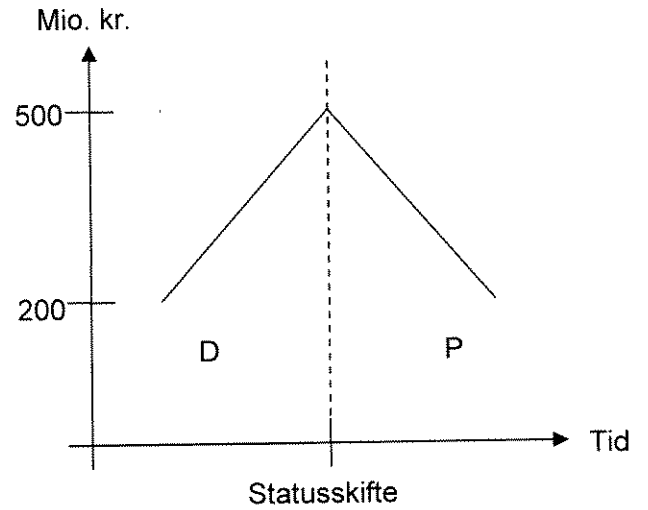
Handelsdato	Handling	Handelsbeløb
1/1-2003	Køb 100 stk.	kr. 120.000
1/1-2006	Køb 200 stk.	kr. 180.000
1/1-2007	Salg 200 stk.	kr. 250.000
1/1-2008	Køb 200 stk.	kr. 170.000
2/1-2009	Salg 200 stk.	kr. 130.000

Bilag 2: Beskatning af fiktive gevinster/fradrag for fiktive tab

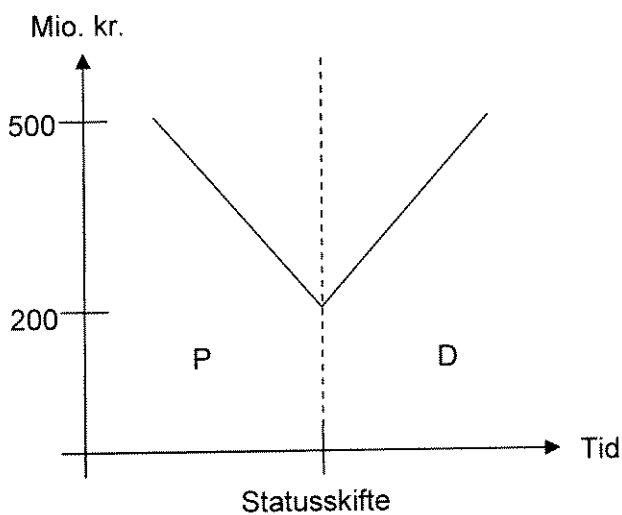
Eksempel 1: Beskatning af fiktiv gevinst

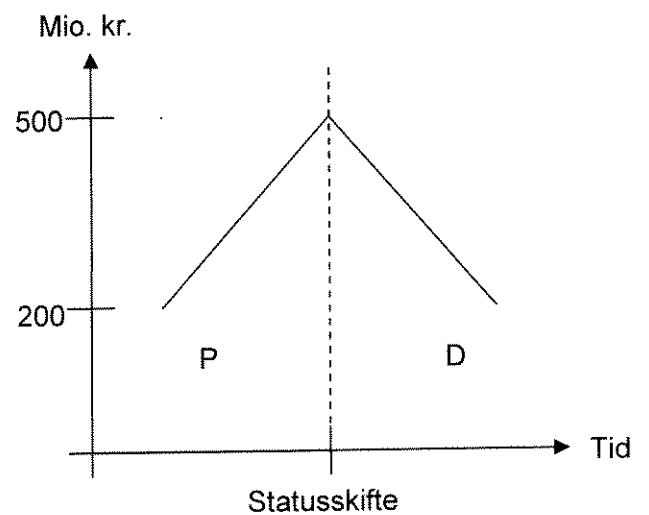
Eksempel 2: Fradrag for fiktivt tab

Eksempel 3: Fradrag for fiktivt tab

Eksempel 4: Beskatning af fiktiv gevinst

Bilag 3: Forhold, der tages i betragtning ved fastsættelse af handelskursen for unoterede aktier⁶⁸

Ligningsrådet har ved fastsættelsen af handelskursen pr. 19. maj 1993 bl.a. henset til følgende:

- Formueskattkursen ifølge kurslisten pr. 1. januar 1991, 1. januar 1992 og 1. januar 1993.
- Skattkursen beregnet på basis af sidste regnskab før 19. maj 1993. Sluttes regnskabet mindre end én måned efter den 19. maj 1993, er det dog dette regnskab, der skal anvendes. Det er kapitaliseringsfaktorerne pr. 1. januar 1993, der skal anvendes.
- Kursen beregnes på basis af den regnskabsmæssige indre værdi for de seneste 3 regnskabsår før 19. maj 1993. Sluttes næste regnskab mindre end én måned efter den 19. maj 1993, skal den indre-værdi-kurs beregnes på basis af dette regnskab, men således at der i alt oplyses tre kurser (1. januar 1991, 1. januar 1992 og 1. januar 1993).
- Hvilken pct. primoegenkapitalen er forrentet med i situationer, nævnt under forrige punkt (indre værdi). Resultatet både før og efter skat oplyses.
- Det bør overvejes at indregne værdien af goodwill ved fastsættelse af kursen beregnet på basis af den regnskabsmæssige indre værdi. Indregnes goodwill, bør der redegøres for beregningen. Eventuelle andre skjulte reserver kan ligeledes indregnes, ligesom mindre værdi i forhold til den indre værdi må fragå.
- Kursen beregnet på basis af den skattemæssige indre værdi for de seneste 3 regnskabsår. Sluttes næste regnskab mindre end én måned efter den 19. maj 1993, skal den skattemæssige indre værdikurs beregnes på basis af dette regnskab, men således at der i alt oplyses tre kurser.
- Såfremt selskabets aktier har været handlet i perioden 1. januar 1990 til 1. januar 1994, bør det oplyses, hvor stor en post der er blevet overdraget, om handlen er sket mellem interesseforbundne parter, og til hvilken kurs handlen er sket.
- Dokumenterede købstilbud.

⁶⁸ Ligningsvejledningen; Selskab og aktionærer 2005-4, afsnit S.G.3.4

- Selskabet og dets virksomhed.
- Bestemmelser i selskabets vedtægter eller aktionæroverenskomst, der fastsætter overdragelseskursen.
- Price earning (P/E-melodeon). Nøgletallet er et parameter, der kan medgå ved vurderingen af aktiernes kursværdi. Dog med et væsentligt kursnedslag på grund af aktiernes manglende omsættelighed (unoterede aktier). P/E-metoden kan ikke anvendes som et enkeltstående parameter, men skal sammenholdes med andre kursrelaterede prisfastsættelsesmetoder.
- Hjælpereglen til værdifastsættelse af unoterede aktier. Det bemærkes, at det af hjælpereglen til værdiansættelse af unoterede aktier fremgår, at goodwill fastsættes under henvisning til de retningslinjer, der fremgår af LV Erhvervsdrivende afsnit E.I.4.1.2.1. Den vejledende anvisning til værdiansættelse af goodwill, er udformet under hensyn til, at goodwill i dag er afskrivningsberettiget og skattepligtig ved afståelse. I sager, hvor hjælpereglen til værdiansættelse af unoterede aktier anvendes med henblik på at fastsætte handelsværdien af unoterede aktier pr. 19. maj 1993, skal der ved fastsættelsen af goodwill efter den vejledende anvisning derfor tages hensyn til, at goodwill før den 19. maj 1993 var skattefri ved afståelse og ikke var afskrivningsberettiget. Om hjælpereglen til værdifastsættelse af unoterede aktier, se afsnit S.G.2.4.6.2.

Ovenstående opregning af forhold, som Ligningsrådet har henset til ved fastsættelsen af handelsværdien pr. 19. maj 1993, er ikke udtømmende, idet man i det konkrete tilfælde må påse, om der eventuelt foreligger andre forhold, som påvirker handelsværdien. En faktor der bør indgå i skønnet er udskudt skat. I det omfang værdien af negativ udskudt skat pr. 19. maj 1993 med tilstrækkelig sikkerhed må anses for konstateret, skal der tillige tages hensyn hertil.

Bilag 4: Artikel - Ingen gevinst – 62,5 mio. i skat

Ingen gevinst - 62,5 mio. i skat

Familien Grundtvig risikerer at skulle betale 62,5 mio. kr. i skat, selv om den ikke har haft nogen indtjening.

Familien Grundtvig risikerer at sætte en kedelig danmarkskord som familien, der skal betale mest i skat af ikke-eksisterende gevinster.

Den kan se frem til at betale 62,5 mio. kr. i skat ud af en samlet gevinst på 0 kr.

Årsagen er nye skatteregler, som Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti indførte med skattereformen.

»Jeg synes, det er uartigt, at man som skatteyder skal betale skat af en indtægt, man ikke har haft og aldrig får,« siger Lars Grundtvig.

I 2006 solgte familien Grundtvig virksomheden Scanvaegt International til en islandsk koncern og købte en aktiepost i den nye koncern på 350 mio. kr. Den er siden faldet i værdi til 100 mio. kr.

Efter at familien købte sig ind, er der udstedt nye aktier, så familiens ejerandel er faldet fra 18 pct. til 10,1 pct. Ejerandelen er vigtig, for når den kommer under 10 pct., skifter aktieposten status fra såkaldte datterselskabsaktier til såkaldte porteføljeaktier. Det forventer familien Grundtvig vil ske i løbet af det næste år.

VKO's nye skatteregler betyder, at familien skal betale skat ud fra værdien af aktieposten den dag, den skifter status, og ikke ud fra anskaffelsesprisen.

Fiktiv gevinst

Det betyder, at familien kan se frem til løbende at skulle betale skat i takt med, at aktieposten stiger i værdi fra 100 mio. kr.

Når den en gang er steget til 350 mio. kr., har familien ikke haft nogen indtjening. Men den har betalt 62,5 mio. kr. i skat af en fiktiv gevinst på 250 mio. kr.

Indtil da skal familien løbende betale millionbeløb i skat, selv om den har et samlet tab.

»Et flertal i Folketinget har vedtaget en lov, som medfører indkomstbeskatning af indkomst, som ikke eksisterer. Folk tror ikke på mig, når jeg fortæller dem, at det er virkeligheden i Danmark. Men det er det,« konstaterer Lars Grundtvig, som kalder de nye skatteregler for destruktive og skadelige for det erhvervsliv, som udgør livsnerven i det danske samfund.

Overvejer fremtiden

»Vi har planlagt at købe og udvikle danske virksomheder de kommende år ved at tilføre risikovillig kapital, som kan skabe vækst. Men effekten af skattereformen har fået os til at overveje fremtiden. Hvis man vil beskatte indtægter, som ikke eksisterer, hvilket i sig selv er ødelæggende, hvad bliver så det næste,« spørger Lars Grundtvig. ?